MAPHAEI
S.R.E. CARD.
BARBERINI
NVNC
VRBANI PP. VIII.
POEMATA.

ROMAE, Ex Typographia Reu. C. Apoſt 1635.

SVPERIORVM PERMISSV.

[illegible]
[illegible]

MAPHAEI
S.R.E. CARD.
BARBERINI
NVNC
VRBANI PP. VIII.
POEMATA.

ROMAE, Ex Typographia Reu. C. Apoſt 1635.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiſsimo P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

A. Torniellus Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apoſtolici Mag.

Illuſtriſſimo atque Excellentiſſimo

VRBIS PRAEFECTO

PRINCIPI PRÆNESTINORVM

THADDÆO BARBERINO

Summo rei militaris in Pontificia
ditione Gubernatori.

ANDREAS BROGIOTTVS F.

NACTVS ſum aliquãdo viam (Excellentiſsime Princeps) qua tibi quoque probare poſsim officium meum reliquo Barberinorum nomini iam probatum, & ſpectatum, vt puto,

ſatis. Beatiſsimi Patrui tui quem vides liber, auctior factus & amplior, auget mihi debitionem obſequij, dum delatus ad characteres & Typos meos, recudendus iterum eſt, & orbi terrarum impartiendus. Quippè toties in lucem datus, totiesq. reproductus in publicum, magis ſemper ac magis quotidie placet, ipſaq. gentium omnium acclamatione repoſcitur. Nihil hic ego ad aucupium gratiæ dico, cũ nulla mihi ad commendationẽ operis facultas, ac ſcientia ſit, & Author ipſe facile ſe laudari nõ patiatur. Sed quod propriè mearum eſt partium, atque ad me

potiſ-

potiſſimum attinet, id equidem dico, planeq. profiteor; cupere me tàm amplam occaſionem fieri lucrum, & compendium meum; cum in noua huius editione voluminis id mihi ſuppetere videam, quod tuo delatum & dicatum nomini, tibi nō gratiſſimum & exoptatiſſimū eſſe non poſſit. Quod enim tibi munus à me gratius offerri queat, quàm domeſticum hoc, tibique notiſſimum Carmen, quo non ſolum vniuerſim omnibus, ſed tibi præcipuè inſtitutiones, & præcepta recte viuendi traduntur? Homerum vnà cum pugione ſub puluino conditum ſem-

per habebat Alexander, quem propterea militiæ viaticum appellabat. Idoneum ſane de carmine illo tam ſalutari iudicium. Sed hoc tãto tibi carius erit, tantoque ſalutarius à te iudicabitur, quanto diſtãt caducis æterna, & bona animi cõmoda corporis antecellunt. Hoc igitur Excellentiſsime Princeps à me munus habe: tibiq. non modo propter authorem operis, ſed ob animi mei ſimplicitatem eſſe iucundiſsimum aliqua ſignificatione confirma; vt in eorum numero me cõfirmatum exiſtimem, qui tamquam iure nexi, mancipioque ſunt tui.

INDEX
POEMATVM.

Aſteriſco denotantur, quæ Editioni huic accedunt.

POESIS probis & pijs ornata documentis primæuo decori reſtituenda.

Quærentem viridi præcingere tempora lauro. pag. 1.

Paraphraſis in Canticum Moyſis: Cantemus Domino, &c.
Gloriam cæli Domino canamus. 7

Paraphraſis in Canticum Moyſis: Audite cæli quæ loquor, &c.
Terra meas audi voces, audite loquentem. 13

* Paraphraſis in Canticum Annæ: Exultauit cor meū, &c.
O quam lætitiam mens mea percipit. 23

Paraphraſis in Pſalmum primum: Beatus vir, qui non abijt, &c.
O ter beatus, qui fugit integer. 27

Paraphraſis in Pſalmum cxvj. Laudate Dominum omnes Gentes, &c.
Laudate Regem ſyderum. 29

Paraphraſis in Pſalmum cxxxvj. Super flumina,&c.
Sedimus in ripis flentes,Babylonis ad amnem. pag. 31
Paraphraſis in Canticum Ezechiæ: Ego dixi, &c.
In medio vitæ curſu mea deficit ætas. 33
*Paraphraſis in Canticũ Iſaiæ: Confitebor tibi Dñe,&c.
Faſſus potentem dexteram, rex cælitum. 37
*Paraphraſis in Canticum Habacuc: Domine audiui,&c.
Quæ pater omnipotens olim promiſſa dediſti. 39
Paraphraſis in Canticum trium puerorum: Benedictus es Domine, &c.
Te rerum Dominum, te Deus Iſaci. 45
Paraphraſis in Canticum B. Mariæ Virginis: Magnificat anima mea Dominum,&c.
Ad aſtra regem cælitum. 51
Paraphraſis in Canticum Zachariæ: Benedictus Dominus Deus,&c.
Iſacidum Dominum ſacro vox conſona plectro. 55
Paraphraſis in Canticum Simeonis: Nunc dimittis,&c.
Nunc tuo, iuxta tua dicta, ſeruo. 57
Paraphraſis in Hymnum Sanctorum Ambroſij & Auguſtini: Te Deum laudamus,&c.
Laudamus omnes te Deum, te ſyderum. ibid.

* Hymnus

* Hymnus ad Deum.
Arbiter omnipotens rerum ſuprema poteſtas. pag. 61
In Chriſti Domini Natalem diem.
Naſceris alme Puer gelidæ ſub tempora brumæ. 69
Chriſti Domini mox morituri cum Beatiſſima Maria Matre colloquium.
Inſtat, ſacra Parens, temporis vltimum. 70
Ad Diuinum Spiritum Hymnus.
Spiritus Superûm decus. 72
De S. Ioanne Baptiſta Ode.
Inuecta bigis Cynthia, candido. 75
De S. Maria Magdalena Ode.
Innixa pennis verſicoloribus. 81
De S. Laurentio Ode.
Ibera tellus, Auſtrio. 88
De S. Ludouico Rege Galliarum Ode.
Obiectu gemini maris. 95
* Hymnus in S. Martinam.
Martinæ celebri plaudite nomini. 103
* In S. Bibianæ feſtum diem.
Flos ò Quiritum candide Virginum. 105

De S. Eliſabetha Luſitaniæ Regina Hymnus.
Domare cordis impetus Eliſabeth. pag. 107

De eadem Hymnus.
Opes decuſque regium reliqueras. 108

* Animus reſipiſcens Chriſtum paſſum meditando.
Aduénit hora, quæ ſalutem deferens. ibid.

Pœnitens.
Sepultus altâ criminum caligine. 110

Circæi Poculi Alexipharmacum.
Inſertæ vario nitore gemmæ. 113

Vexillum Caritatis ad Nicolaum Barberinum germanũ fratrem; in illa verba Iob: Militia eſt vita hominis ſuper terram.

Quod dixi ſemel, hæreat repoſitum. 116

*Ad Ioannem Donatum fratrem. Inanis Eruditio ſine Pietate.
Aſſueſcit teneris agens ab annis. 118

Vanitatis fuga, æternitatis amor.
Amica veris aura, frigus aëris. 121

*In illa verba S. Auguſtini, Inquietũ eſt cor meum, donec veniat ad te Deus.
Aurum & voluptas auida corda non explent. 132

*Via

* Via perditionis prona, ſalutis ardua.
Seruare tutam cordis innocentiam. pag. 124
Vera ſapientia mortis meditatio.
Mundi Machina fertur ad ſupremum. 126
Perturbatus animi praui motus, placida recti quies.
Liberè vagans per agros quo pauore concutit. 128
* Veritati calumnia ſuccumbit.
Feruidi cordis tumultus ira, & æmulatio. 130
Felicitatis humanæ fuga cæleſtis adeptio.
Prætereunt anni, celeri pede labitur ætas. 132
* Ad Alexādrum fratrem. Qua ratione prauus animi affectus fugiendus, & curandus.
Eſt operæ pretium vexari febre timenti. 139
* Antonio Caroli fratris filio. Virum grauem quatenus Poëſi deceat operam dare.
Pieridum Antoni cultor, ſacrique Lycei. 142
Laurentium Magalottum Vtriuſq. Signaturæ Referendarium ruſticatum inuitat.
Arua madent pluuijs, & amabilis aura calores 146
* Ad Thaddæum Barberinum fratris filium. In illa verba Oſeæ Cap. xiij. Perditio tua Iſrael, tantummodo in me auxilium tuum.
Corporeo vinctus nexu dum ſpiritus artus. 153
Ale-

Alexander Ecloga.
Quæ ſolita es pecudes inter frondẽtis in vmbrã. pag.156
Iulus Ecloga.
Infelix Galatea vagas Minionis ad vndas. 160
Ad Vrbem Romam in obitu Alexandri Farneſij S. R. E. Card.
Quid fles purpurei decus Senatus. 165
Ad gratulationem Antonij Gigantis reſponſio nomine Dionyſij Rattæ, in numerum Romanæ Rotæ Auditorum nuper adſcripti.
Quod Patrum Pater omnium ſupremus. 167
Ad Virginium Cæſarinum Cæſarini Ducis fratrem. Ruſticari, curas ac ſtudium intermittere, verum valetudinis præſidium.
Virgini, decus eruditiorum. 168
Non celebranda ſolum, ſed colenda virtus.
Virtutem meritis ad aſtra tollis. 171
De obitu Card. Paleotti, ad Antonium Gigantem eius familiarem.
Dum, mi docte Gigas, te prope mœnia. 172
Ruris Laudes.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium. 174

Ad Ber-

Ad Bernardinum Capponium.
En Pater Autumnus,redimitus pulchra racemis. pag. 176

In fontem miri artificij Epigramma.
Largior anguſtâ primùm defertur in auras. 179

De fonte Pontificio Nauis effigiem habente.
Bellica Pontificum non fundit machina flammas. ibid.

De Vlyſſis Aldobrandi libris.
Multiplices rerum formas, quas pontus, & æther. 180

In Pontici auaritiam.
Vt parcas opibus,tibi quid non parcis?an vmquam. ibid.

Ad Aurelium Vrſum.
Allicis Aureli mentes; ſeu ruſtica pangis. 181

In maledicum, qui in Vrbis Romæ nomen impie luſit.
Cum Romam nequeas(quod aues)euertere,nomen.ibid.

De eodem nomine.
Roma,ſibi quondam quæ robore ſubdidit orbem. 182

De Sole & Ape.
Luce fugat tenebras, cerâ dum veſtit ab igne. ibid.

De pronubo Deiparæ Virginis annulo, qui Peruſiæ religioſiſſimè aſſeruatur.
Imbriferis Arcus fulgens in nubibus Orbem. ibid.

* De San-

*De Sancto Petro.
Sæuitiam vultu ſpirans in ſtipite tortor. pag. 183
*De Sancto Paulo.
E cælo tibi Paule lux refulſit. ibid.
*De Sancta Martina Epigramma.
Martinæ ſacri cineres, quos condidit olim. 184
De nece Reginæ Scotiæ.
Te quamquam immeritam ferit,ô Regina,ſecuris. 185
*De Sancto Carolo Borromæo & duobus alijs Cardinalibus à Montepolitiano Nobilio & Bellarmino.
Hæc vitæ innocuæ ſpecimen fert omnibus ætas. 186
In pios affectus Angeli Grilli Abbatis.
Demulcent animos, ſacro quæ carmina plectro. 187
Ad Sereniſſimum Ducem Alexandrum Farneſium de victoria Belgica.
Sub Duce Roma tuo cecidit bis Belga: reſumpſit. ibid.
De picturis Guidonis Rhæni in Sacello Exquilino S.D.N. Pauli V.
Vt trahit, vt retinet, defixaque lumina fallit. 188
Draco æreus in fronte Laureti, in viridario Card. Burgheſij.
Non ſedeo cuſtos, adſto venientibus hoſpes. 189

Ad Vliſ-

Ad Vlyſſem Aldobrandum de eius admirabili rerum naturalium Hermathena.
Quæ maris & terræ peragrauit, & aëris oras. pag. ibid.

Ad Auguſtinum Nerum Porciliani Dominum in flore ætatis extinctum.
Effera mors Floræ paſſim baccata per Vrbem. 190

De Attilio Regulo.
Ambigis an patriæ maior ſit cura ſalutis. ibid.

De Statua Niobes in hortis Mediceis.
Bis ſeptem Niobe natis, orbataque caro. 191

Ad Ioannem Pelicanum Senatorem Vrbis in Petri Victorij librum de cultura Olearum.
Hunc Pelicane Petri ſummâ ſcriptum arte libellũ. ibid.

Ex Græco Anacreontis Epigramma.
Eos cornu, pedibus ſonipes, rictuque leones. 192

De Statua Dianæ dormientis ad fontem.
Per ſiluas iaculis nuper, curſuque Diana. 193

Ad Clementem VIII. de Tabulario Pontificio in arce Adriana.
Hoc nos Scripta loco dubios contemnere caſus. ibid.

Ad M. Antonium Roſsium eximium ſcriptorem.
Vt varie formata ſuos tua littera tractus. 194

Mono-

Monomachia terreni, ac cæleſtis amoris.
Quam duris animũ curis dolor intimus angit. pag. ibid.

In mirã huius ſæculi hyemali Tempore florũ varietatẽ.
Veris opes varios flores mirata ſuperbit. 195

In ſanctum Leonem Tertium Epigramma Græcum. 196
Idem ex Græco.
Quæ mare, quæ terras pernici tranſuolat ala. 197

In ſancti Sebaſtiani imaginem, Epigramma Græcum. 198
Idem ex Græco.
Depictus CHRISTI miles, quem ſpicula figunt. 199

In ornatum mulierũ damnatũ, Epigramma Græcum. 200
Idem ex Græco.
Quid pulchram medicas faciem, collumque lapillis. 201

De Vlyſſis Aldobrandi Libris, eiuſque Hermathena Rebus mirabilibus naturæ referta, Epigrãma Græcum. 202
Idem ex Græco.
Non Aldobrandum noſces ab imagine ſolùm. 203

Diſtichon Auſonij Græce translatum.
Infelix Dido nulli benè nupta marito. 204

In Roſam, Epigramma Græcum. 205
Idem ex Græco.
Ingenitas quæ pandit opes, & odore ſuperbit. 206

In Lin-

In Linguam Græcam, Epigramma Græcum. pag. 207
Idem ex Græco.
Cognita cui Græcæ diues ſit copia linguæ, 208
Ad Clementem VIII. Pontificem Maximum Leuamen Podagræ.
Sirius ſæuit canis, æſtuanſque. 209
* Inexplebilis mortaliũ cupiditas pietate temperanda.
Vitæ breuem mortalibus. 211
Ad Petrum Cardinalem Aldobrandinũ Ferraria recepta.
Inſanienti cùm quatit impetu. 213
Ad Franciſcum Caroli Fratris filium exhortatio ad virtutem.
Ingreſſe pubis limina lubricis. 217
Ad R.P. Antonium Barberinum fratrem amantiſſimum, ex debellato corpore mentem in cælum rapi.
Pars hominis deducta putri telluris ab aluo. 221
* Sapientis pia Senis cogitatio.
Aufugit Autumnus, mœrens humus alget, arborumq. 223
Ad Carolum fratrem Φιλαυτία Fugienda.
Quam pulchra blandè ſenſibus ingerunt. 225
Pax Allobrogica.
Mentis verendum non acie minùs. 227

In opus

In opus Roberti Bellarmini S.R.E. Cardinalis de Aſcenſione mentis in Deum.
Summi decorâ dum ſpecie boni. pag. 231

Ad Io. Ciampolum eius erga virtutem ſtudium laudat.
Aureo virtus ſolio decora. 234

Ad Io. Baptiſtam Strozzam. Eius laudat animum æternitatis inhiantem bonis, & humana faſtidientem.
Curis ſolutum ruris in otio. 136

Ad Gabrielem Chiabreram, Carmina virtuti parere immortalitatem.
Non cuſpis enſis, ſceptraque regia. 238

Ad Flaminium Figliuccium. Reſponſio ad laudes ſibi carmine attributas.
Vt blanda flores floribus implicat. 240

Ad Aurelium Vrſum. Alexandros Farneſios, alterum Belli, alterum Pacis artibus inclytum, celebrandos proponit.
Iam ſat decoris marmore fontibus. 242

Adulatio pernicioſa.
Cum Luna Cælo fulget, & auream. 244

* Pauci pietatis veri cultores.
Quam paucos probitas, & ſtudiũ recti habet aſſeclas. 248

In Tor-

In Torporem.
Lacte manantes fluuios canoro. pag. 249
* Pro aduerſitatibus arcendis Hymnus ad Deum.
Vrbes dira per Italas. 251
* Adhortatio ad bellum ſacrum.
Vidimus Italiæ campos feralibus armis. 254

SVper præſentium operum editione, fuit conceſſum Breue per S. D. N. Vrbanum Papam VIII. Andreæ Brogiotto Typographiæ Apoſtolicæ Præfecto, prohibens, ne quis per viginti annorum ſpatium dicta opera imprimere, aut vendere quoquomodo præſumat, abſque ipſius Andreæ licentia, ſub cenſuris, & pœnis in dicto Breui contentis ſub Datum Romæ apud S. Petrum die 30. Ianuarij 1631. Pontif. anno 8.

POE-

POESIS PROBIS ET PIIS ORNATA DOCVMENTIS

PRIMÆVO DECORI RESTITVENDA.

QVærentem viridi præcingere tempora lauro,
Labraq. Pegaſêi tingere fontis aquâ
Me vocat antiquo ſpoliata decore Poëſis,
Seq. ſacrâ formæ luce carere dolet.
Quæ loquitur, tacito mecum ſub pectore voluo,
Lapſaque ſic recolens tempora iure queror;
Cùm viguit morum probitas, ſtudiumque pudoris;
Admiſit Pindi nil, niſi caſta, chorus.
Priſca nouem Muſas ætas in vertice montis
Frondiferum lauris incoluiſſe nemus;
Has inter finxit modulantem carmina Phœbum,
Et blandam digitis increpuiſſe lyram:
Fontis & Aonij puro diluta liquore
Vatum dulciloquos ora dediſſe modos.
Præruptus quid apex montis, placiduſque receſſus,
Quid lyra, quid Phœbus, Pierideſque monent
Arboreas inter frondes, cantuſque volucrum,
Et faciunt longam quæ loca grata moram?

A Semo-

Semotus rerum ſtrepitu, vulgique tumultu,
Artibus excultum quà labor vrget opus;
Iucundâ ſpecie, fontiſque optabilis vndâ,
Per iuga difficilem ſuadet inire viam.
Quam labor optat amans dū fertur in æthera, numquam
Deciduâ lauri gloria fronde viret.
Attamen obnubens illum ſub nomine Phœbi,
Virginis hanc Daphnes fabula nota canit.
Quis blando citharæ ſonitu potuiſſe recludi
Viuenti infernæ ferrea clauſtra domus?
Quiſnam Tartareis reuocatam credat ab vmbris
Threicij precibus coniugis Euridicen?
Humanos animos donec mortalia vinctos
Corporis anguſto carcere membra tenent;
Non Stygijs ab aquis, nec Auerni clauditur antro,
Sordibus at ſcelerum mens tenebroſa iacet:
Non Acheronteis furijs agitatur, at Orci
Aſſiduo premitur ſollicitata metu,
Hanc Erebi è ſepto, merſam caligine culpæ,
Vt rurſus valeat libera luce frui,
Aemula virtutum ſeptem vis conſona chordis
Non citharæ plectro, ſed ratione vocat.
Eximios Helicon ſpecioſo cortice ſenſus
Abdidit, vt gemmas lucida concha tegit.

Aetas

Ætas poſterior ſpreuit, quæ tecta latebant;
  Extera perquirens, excipienſque ſinu.
Dicitur hinc Nymphæ captus fugientis amore
  Phœbus, & amplexu non potuiſſe frui;
Hinc pulchris Orpheus oculis arſiſſe puellæ,
  Pro quâ non timuit Ditis adire fores.
Iuppiter ex alto pluuium delapſus in aurum,
  Hac Danaës violat fraude pudicitiam:
Et ſpeciem tauri, plumaſque indutus oloris,
  Polluit Europæ, Tyndareumque thorum.
Quis ferat impuros Venerem, Martemque referri,
  Vulcani captos implicitoſque dolis?
Hinc iuuenes proni in prauum, mala ſemina morum,
  Hauſerunt animo, peſtiferamque luem.
Proh ſcelus! hanc turpi diffundunt carmine priſcis
  Deterius, fictos qui coluere Deos,
Nomine poſthabito CHRISTI, rituque piorum,
  Dum fœdis modulis flagitioſa canunt;
Cultores addunt Veneri, pubemque pudicam,
  Dedecorum ſatagunt commaculare notis.
Sic falſos venerans olim gens impia Diuos,
  Quà Crucis in montis vertice truncus erat,
Cypridis erexit ſpiranti è marmore ſignum;
  Hoc & Adoni ſimulte colere inſtituit.

O pietas Helenæ ! CHRISTI ſanctiſſima cultrix
Hinc Crucis eiectum neſcia ferre decus,
Euertens Veneris cultum, pia ſigna ſalutis
Egregiè ſtructâ præcipit æde coli.
Ter felix Helene, tanto dignata triumpho.
Proh quantus Veneri nunc renouatur honor !
Carmina perq. manus hominum, perq. ora, vagantes
Sunt ſtatuæ, Aonius quas polit arte labor.
Quis prauos abiget cultus ope carminis auctos,
Senſa metro claudens, quæ celebrata iuuent ?
Cur magis oblectant lauri, felicior arbos
Si Crux diuini pignus amoris habet ?
Orphea cur canimus, penetrantem ad Tartara, victor
Si ſpolians Erebum IESVS ad aſtra redit ?
Te ſpecies mutata trahit ? ſpectacula lucis,
Et niuis in CHRISTO dat tibi mira Thabor.
O mihi, quæ proſint, liceat diffundere cantu,
Sectanti veteres quæ cecinere patres.
Auſpice quo ? cuius nutum ductumque ſequatur
Mens mea, præclarum quæ meditatur opus ?
Sit mihi dux Moſes, Rubras ad littoris vndas
Qui ſocios Phario duxit ab exilio,
Arida cùm virgæ tactu veſtigia linquens
Inferni tutum per freta vidit iter,

Suſpen-

Suſpenſoſq. maris fluctus hinc inde relabi,
Abſorptaſq. rotas & Pharaonis equos.
Quas rerum Domino perſoluit carmine grates,
Dum reſonant hilari tympana quaſſa manu?
Ah pereat, caſtam quiſquis violare Poëſim
Audet, & è myrto nectere ſerta comis.
Me trahat Iſaciæ cupidum pia gloria palmæ,
Iordaniſq. ſacrâ qui fluit amnis aquâ:
Sceptrifer hic mentem recreans teſtudine vates,
Rebus in aduerſis triſte leuabat onus:
Hac læſi meritam placauit Numinis iram,
Dum lacrymis mixtas fudit ab ore preces:
Hac mundi naſcentis opes celebrauit, & almas
Diuinæ laudes & benefacta manus.
Iam nouus ex imo cordis mihi proſilit hymnus,
Et chelys Hebrææ me rapit vnus amor.
Fallor, an ex animis laſciui carminis ardor
Aufugit, & morum tabida peſtis abit?
Sic malus è regis narratur corde Saülis
Spiritus expulſus corripuiſſe fugam.
Dirige iam dociles digitos Ieſſea propago,
Dum mea dextra tuo pectine pulſat ebur.
Itala tu mecum pubes cape nobile plectrum,
Et monſtrum Iſaciâ perge fugare lyrâ.

CANTICVM MOYSIS

Exodi Cap. xv.

1. CAntemus Domino: glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem deiecit in mare.

2. Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus eſt mihi in ſalutem:

3. Iſte Deus meus, & glorificabo eum: Deus patris mei, & exaltabo eum.

4. Dominus quaſi vir pugnator, omnipotens nomen eius. Currus Pharaonis & exercitum eius proiecit in mare:

5. Electi principes eius ſubmerſi ſunt in mari Rubro. Abyſſi operuerunt eos, deſcenderũt in profundum quaſi lapis.

6. Dex-

PARAPHRASIS

IN CANTICVM MOYSIS.

1. GLoriam cæli Domino canamus:
Nam triumphalem referens honorem,
Hoſtium turmas, equites, equoſque
Obruit vndis.

2. Tu meum robur, mea laus decuſque,
Cælitum Rector: mihi tu potenti
Dexterâ præbes opifer cupitæ
Dona ſalutis.

3. Tu Deus magnus, mea lux, parentis
Tu mei Numen, columenque rerum:
Te canet laudans mea vox, tibique
Tympana plaudent.

4. Eius, vt dux omnipotens in armis
Nomen eſt: trudit Dominus phalanges
In mare, & fractos Pharaonis axes
Aequore mergit.

5. Sicut abſorptum petit ima ſaxum;
Sic ducum primi, & comites, profundum
Gurgitis Rubri ſubiêre, hiatu
Vorticis hauſti.

6. Dextera tua Domine magnificata eſt in fortitudine: dextera tua Domine percuſſit inimicum. Et in multitudine gloriæ tuę depoſuiſti aduerſarios tuos:

7. Miſiſti iram tuam, quæ deuorauit eos ſicut ſtipulam. Et in Spiritu furoris tui congregatæ ſunt aquæ.

Stetit vnda fluens, congregatæ ſunt abyſſi in medio mari.

8. Dixit inimicus: Perſequar, & comprehendam, diuidam ſpolia, implebitur anima mea:

Euaginabo gladium meum, interficiet eos manus mea.

9. Flauit ſpiritus tuus, & operuit eos mare: ſubmerſi ſunt quaſi plumbum in aquis vehementibus.

10. Quis ſimilis tui in fortibus Domine? quis ſimilis tui, magnificus in ſanctitate, terribilis atque laudabilis, faciens mirabilia?

11. Extendiſti manum tuam, & deuorauit eos terra. Dux fuiſti in miſericordia tua populo quem redemiſti:

Et portaſti eum in fortitudine tua, ad habitaculum ſanctum tuum.

12. Aſcen-

6. Viribus pollens tua dextra, laudum
Emicat pulchrâ ſpecie: cohortes
Strauit aduerſas: tua dextra ſæuos
Perdidit hoſtes.

7. Sic eos, tamquam ſtipulam per agros
Flamma decurrens, tua deuorauit
Ira, ſuſpenſos pelagi relaxans
Flamine fluctus.

8. Vnda ſtat pendens (inimicus inquit)
Perſequar, ſtringam gladium: perempti
Concident paſſim: ſatiabor vltus
Diuite prædâ.

9. Spiritus flauit tuus, & repentè
Defluens hoſtes aqua prælîantes
Merſit vt plumbum, maris & ſub imo
Condidit alueo.

10. Quis, Deus, bello tibi conferendus
Fortis? aut ſanctus probitate par ſit,
Seu malos terres, faciènſue mira
Protegis æquos?

11. Ad tui nutum digiti dehiſcens
Impios tellus rapit, & redemptus
Te ducem ſectans populus viarum
Tuta capeſſit.

12. Aſcenderunt populi, & irati ſunt:
dolores obtinuerunt habitatores
Philiſtijm.

13. Tunc conturbati ſunt principes Edom,
robuſtos Moab obtinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores Chanaan.
Irruat ſuper eos formido & pauor in
magnitudine brachij tui:

14. Fiant immobiles quaſi lapis, donec
pertranſeat populus tuus Domine, donec pertranſeat populus
tuus iſte, quem poſſediſti.

15. Introduces eos, & plantabis in monte hereditatis tuæ, firmiſſimo habitaculo tuo quod operatus es Domine.

16. Sanctuarium tuum Domine, quod
firmauerunt manus tuæ. Dominus
regnabit in æternum, & vltrà.

17. Ingreſſus eſt enim eques Pharao cum
curribus, & equitibus eius in mare:
& reduxit ſuper eos Dominus aquas
maris:

12. Hàc tuo ductu ſubiens ad aram,
Quæ tuum nomen colit, ob dolorem
En Philiſthæos gemitu frementes
Cernit, & irâ.

13. En Moabitas timor occupauit:
Principes Edom trepidant: tenentur
Ceu gelu, dura Chanaan coloni
Compede vincti.

14. Irruens illos tua vis pauore
Opprimat, donec pia gens tuorum
Tranſeat: tamquam ſilices rigentes
Stent ſine motu.

15. Nos tui montis tribuas in æde
Incolas poni, tibi quam paraſti
Artifex, ſedes vbi te colendum
Sacra moratur.

16. Imperat victor Dominus: ſuperbos
Conterens hoſtes, ſibi dedicatæ
Adſtitit genti Deus, & perenne
Regnat in æuum.

17. In Rubri fluctus Pharao quadrigas
Intulit ponti; ſocios & arma
Suſtulit Numen, ſolidi refuſis
Gurgitis vndis.

18. Filij autem Iſraël ambulauerunt per ſic-
cum in medio eius.

CANTICVM MOYSIS DEVTERONOMII Cap. 31.

1. AVdite cæli quæ loquor, audiat ter-
ra verba oris mei.
2. Concreſcat vt pluuia doctrina mea, fluat
vt ros eloquium meum,
3. Quaſi imber ſuper herbam, & quaſi
ſtillæ ſuper gramina. Quia nomen
Domini inuocabo:
4. Date magnificentiam Deo noſtro: Dei
perfecta ſunt opera, & omnes viæ eius
iudicia:
5. Deus fidelis, & abſque vlla iniquitate,
iuſtus & rectus. Peccauerunt ei, &
non filij eius in ſordibus:
6. Generatio praua atque peruerſa. Hæc-
cine reddis Domino, popule ſtulte &
inſipiens?
7. Numquid non ipſe eſt pater tuus, qui
poſſedit te, & fecit, & creauit te?
8. Memento dierum antiquorum, cogita
generationes ſingulas:
9. Interroga patrem tuum, & annunciabit
tibi: maiores tuos, & dicent tibi.

18. Mempheos frendens perijt Tyrannus
Merſus: at ſicco pede tranſierunt
Iſraël nati medium receſſi
Per maris æquor.

PARAPHRASIS
IN CANTICVM MOYSIS.

1. TErra meas audi voces, audite loquentem
Sidera. 2. Concreſcant ſenſus mihi mētis, vt imber
Et fluat eloquium labijs, ceu roſcidus humor,
3. Ac veluti pluuiæ ſuper herbida paſcua guttæ:
Nam mea cæleſtis Regem vox inuocat aulæ.
4. Laude Deum cumulate: Dei ſunt omnia partu
Edita perfecto, calles quibus ambulat omnes
Iudicium: 5. Deus eſt iuſtus ſine labe, fidemque
Intactam ſeruat: polluto ſordibus almo
Nomine natorum venerandum crimine Numen
Læſerunt: 6. ſoboles diris obnoxia culpis
Hæccine pro meritis reddis maleſana parenti,
7. Qui te de nihilo produxit in ætheris oras?
8. Progenies tecum priſcas, annoſque voluta
Præteritos: 9. quæras ab auis & patre, tibíque

Con-

10. Quandò diuidebat Altiſsimus gentes: quando ſeparabat filios Adam,

11. Conſtituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Iſraël.

12. Pars autem Domini, populus eius: Iacob funiculus hereditatis eius.

13. Inuenit eum in terra deſerta, in loco horroris, & vaſtæ ſolitudinis:

14. Circumduxit eum, & docuit: & cuſtodiuit quaſi pupillam oculi ſui.

15. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans,

16. Expandit alas ſuas, & aſſumpſit eum, atque portauit in humeris ſuis:

17. Dominus ſolus dux eius fuit: & non erat cum eo deus alienus.

18. Conſtituit eum ſuper excelſam terram: vt comederet fructus agrorum,

19. Vt ſugeret mel de petra, oleumque de ſaxo duriſſimo:

20. Butyrum de armento, & lac de ouibus cum adipe agnorum, & arietum filiorum Baſan:

21. Et hircos cum medulla tritici, & ſanguinem vuæ biberet meraciſſimum.

22. Incraſſatus eſt dilectus, & recalcitrauit: incraſſatus, impinguatus, dilatatus,

23. Dereliquit Deum factorem ſuum, & receſſit

Concordes referent. 10. Imum cùm rector Olympi
Reſpiciens orbem, natos ſecreuit Adami,
11. Diſpoſito varias diuiſit limite gentes
Natorum iuxta numerum, quos edidit almus
Iſacides. 12. Domini verò pars vnus Iacob,
Illius & populus: 13. ſolis hunc vidit in aruis,
Deſertiſque locis trepido terrore pauentem,
14. Deduxitque manu, tamquam nutricula, paruum
Infantem, tutatus eum ceu luminis orbes:
15. Ac veluti pullos auium regina volatu
Prouocat, & ſequitur circum volitantibus alis,
16. Detulit imponens humeris: Deus vnicus illi
17. Dux fuit, atque comes Domino deus exterus vllus
Non erat. 18. Excelſos illum perduxit in agros,
Vt fructus ederet terræ, 19. melliſque liquorem
Rupibus ex altis, ſuccumque hauriret oliui,
20. Ex ouibus lactis latices, & ab vbere vaccæ
Butyrum, Baſanque hœdis frueretur & agnis,
21. Ac flauæ ſegetis granis albaque medullâ,
Et bibulas vuæ ſaturaret ſanguine venas.
22. Dilectus nimiùm populus, malè gratus & excors
Impegit Domino, pinguis poſt hordea, calces:
23. Terga Deo vertit, lucis qui tradidit olli
Vſuram, & vitæ ſpirantes indidit auras;

Deſer-

receſſit à Deo ſalutari ſuo.
24. Prouocauerũt eũ in dijs alienis,& in abo minationib⁹ ad iracundiã cõcitauerũt.
25. Immolauerunt dæmonijs,& non Deo, dijs, quos ignorabant:
26. Noui recenteſque venerunt, quos non coluerunt patres eorum.
27. Deum,qui te genuit,dereliquiſti,& oblitus es Domini creatoris tui.
28. Vidit Dominus, & ad iracundiam concitatus eſt:quia prouocauerunt eum filij ſui, & filiæ.
29. Et ait: Abſcondam faciem meam ab eis: & conſiderabo nouiſſima eorum:
30. Generatio enim peruerſa eſt, & infideles filij.
31. Ipſi me prouocauerũt in eo,qui non erat Deus,& irritauerũt in vanitatib⁹ ſuis:
32. Et ego prouocabo eos in eo,qui non eſt populus,& in gẽte ſtulta irritabo illos.
33. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo, & ardebit vſque ad inferni nouiſſima:
34. Deuorabitque terram cum germine ſuo, & montium fundamenta cõburet.
35. Congregabo ſuper eos mala, & ſagittas meas complebo in eis.
36. Conſumentur fame, & deuorabunt eos aues morſu amariſſimo:

Deſeruit Dominum galeam clypeumque ſalutis.
24. Huic acrem cultu bilem mouere nefando,
Proh ſcelus! 25. & ſpreto cæleſtis Numine regis
Ignotos coluere deos, & dæmonis aras:
26. Dij nupér venere noui, quos ritus auorum
Neſcijt. 27. Aeternum liquiſti perfide Numen,
Cuius opus viuis, cuius tibi dextera vaſtam
Inſerüit paruo concluſam corpore mentem.
28. Aſpexit Dominus, ſtimulis & concitus iræ
Intumuit, fixitque grauem ſub pectore noxam
Natorum; 29. dixitque: Mei iubar oris ab illis
Auertam, crimen perpendam mente ſupremum:
30. Perdita flagitijs, exlex, infidaque proles,
31. Irritant animum falſi mihi numinis aris:
32. Alter & aſcitus populus mihi prouocet illos,
Qui modò non compos mentis deſpectus ineptit.
33. Ignis inardeſcet, iuſtaque incenſus ab irâ
Excurret rapidis terræ ſub viſcera flammis,
34. Hauriet & terram viridi cum germine, montes
Funditus exuret. 35. Turmas acieſque malorum
In caput illorum cogam, cunctaſque ſagittas
E pharetrâ fundam. 36. Macie duraque peribunt
Eſurie, volucrum laniati præda iacebunt:

37. Dentes beſtiarum immittam in eos, cum furore trahentium ſuper terram, atque ſerpentium.

38. Foris vaſtabit eos gladius, & intus pauor, iuuenem ſimul ac virginem, lactentem cum homine ſene.

39. Dixi: Vbinam ſunt? ceſſare faciam ex hominibus memoriam eorum.

40. Sed propter iram inimicorum diſtuli: ne fortè ſuperbirent hoſtes eorum,

41. Et dicerent: Manus noſtra excelſa, & non Dominus, fecit hæc omnia.

42. Gens abſque conſilio eſt, & ſine prudentia. Vtinam ſaperent, & intelligerent, ac nouiſſima prouiderent.

43. Quomodo perſequatur vnus mille, & duo fugent decem millia?

44 Nonne ideò, quia Deus ſuus vendidit eos, & Dominus concluſit illos?

45. Non enim eſt Deus noſter vt dij eorum: & inimici noſtri ſunt iudices.

46. De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de ſuburbanis Gomorrhæ:

47. Vua eorũ vua fellis, & botri amariſsimi.

48. Fel draconum vinum eorum, & venenum aſpidum inſanabile.

49. Nonne hæc condita ſunt apud me, & ſignata in theſauris meis?

50. Mea

37. Letiferis illos ſerpentum dentibus eſcam
Obijciam, ſæuiſque feris, rabidiſque moloſſis.
38. Extera vaſtabit gladius, pauor intima carpet:
Lactentes pueros abſumam cæde, ſenèſque;
Pubentes iuuenes ſimul, innuptaſque puellas.
39. Dixi: Quò fugiunt? vbi ſunt? mea conteret illos
Dextera, nec nomen poſthac memorabitur vſquam.
40. Sed mea ſe differt, inhibens ſententia motum,
Ne forſan tumidis inſultent cordibus hoſtes,
41. Et dicant: Virtutis opus ſunt omnia noſtræ;
Nòn hæc geſta manu Domini. 42. Gẽs indiga mentis,
Prudentes vtinam ſaperent, ſupremaque ſano
Proſpicerent animo! 43. Trepidas vt mille cohortes
Vna fuget? 44. Niſi quòd vinctas Deus ipſe deorum
Tradidit addicens immitis more cataſtæ.
45. Non vt dij reliqui, pictum ſeu ſculptile Numen,
Iordanis Deus omnipotens in ſæcula viuit:
Noſter & eſt iudex hoſtis. 46. Ceu vinea ſacris
In Sodomæ campis, illorum vinea fundit
47. Felle graues vuas, & amarâ bile racemos,
48. Fel colubri ſpecie vini, ſaniemque draconum,
Aſpidis & virus nullis ſanabile ſuccis.
49. Creditis hæc forſan nobis ignota latere?
Nónne meos inter theſauros condita ſeruo?

50. Me

50. Mea eſt vltio, & ego retribuam in tempore, vt labatur pes eorum :
51. Iuxtà eſt dies perditionis, & adeſſe feſtinant tempora.
52. Iudicabit Dominus populum ſuum, & in ſeruis ſuis miſerebitur:
53. Videbit quòd infirmata ſit manus, & clauſi quoque defecerunt, reſiduique conſumpti ſunt.
54 Et dicet: Vbi ſunt dij eorum, in quibus habebant fiduciam?
55 De quorum victimis comedebant adipes, & bibebant vinum libaminum:
56 Surgant, & opitulentur vobis, & in neceſſitate vos protegant.
57. Videte quòd ego ſim ſolus, & non ſit alius Deus præter me.
58. Ego occidam, & ego viuere faciam: percutiam, & ego ſanabo, & non eſt qui de manu mea poſſit eruere.
59. Leuabo ad cælum manum meam, & dicam: Viuo ego in æternum.
60. Si acuero vt fulgur gladium meum, & arripuerit iudicium manus mea:
61. Reddam vltionem hoſtibus meis, & his qui oderunt me retribuam.
62. Inebriabo ſagittas meas ſanguine, & gladius meus deuorabit carnes,

63. De

50. Me decet vltrices in tempore ſumere pœnas,
Voſque manet, certo ſternat qui funere, lapſus.
51. Exitij tempus pernicibus aduolat alis:
52. Iſacidæ populum peruerſo corde rebellem
Puniet, & ſeruis Dominus miſerebitur vltrò.
53. Aſpiciet languere manum ſub pondere belli,
Atque fame abſumi reliquos munimine clauſos:
Et dicet: Veniant, & opem in diſcrimine vobis
54. Numina veſtra ferant, quorum vos robore freti
55. Militiæ nomen dederatis, & arma tuliſtis:
56. Adueniant, vbi ſunt? quorum dedit hoſtia vobis
Toſta cibos, dulcemque meri libamina potum.
57. Ecce ego ſum ſolus; nullus Deus omnia nutu
Temperat, æternum regnans, me præter, in æuum.
58. Mors & vita mihi parent: ſum vulneris auctor;
Non oberit quiſquam, libeat ſi ferre ſalutem.
59. Ecce manum tollam, dicens: In ſæcula viuo.
60. Exacuam gladium flammantis fulguris inſtar:
Iudicium arripiet directa cuſpidis ictu.
Dextra; 61. meos vindex arcum protendet in hoſtes:
62. Ebria roranti ſtillabunt tela cruore:
Et gladius carnes hoſtili dente vorabit:

63. Nu-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

63. De cruore occiſorum, & de captiuitate, nudati inimicorum capitis.

64. Laudate gentes populum eius, quia ſanguinem ſeruorum ſuorum vlciſcetur.

65. Et vindictam retribuet in hoſtes eorum, & propitius erit terræ populi ſui.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto. Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

CANTICVM ANNÆ.

I. REGVM II.

1. EXultauit cor meum in Domino, & exaltatum eſt cornu meum in Deo meo:

2. Dilatatum eſt os meum ſuper inimicos meos: quia lætata ſum in ſalutari tuo.

3. Non eſt ſanctus, vt eſt Dominus: neque enim eſt alius extra te, & non eſt fortis ſicut Deus noſter.

4. Nolite multiplicare loqui ſublimia, gloriantes.

5. Re-

63. Nudati primùm capitis, captiuaque cædet
Agmina, quæ vinctis nexum ſenſere lacertis.
64. Illius populum gentes laudate; ſuorum
Nam meritas ſumet iuſto pro ſanguine pœnas,
65. Et debellatos vindictâ comprimet hoſtes,
Præſentique ſuam defendet Numine gentem.
Supremo ſit honor Patri, ſit gloria Nato,
Spirituique decus, quibus eſt æterna poteſtas.

IN CANTICVM ANNÆ PARAPHRASIS.

1. O Quam lætitiam mens mea percipit
In te, ſiderei verticis arbiter!
Auctam me decoras prole Deus meus,
Et munimine roboras.
2. Exultans meritò te canit os meum,
Liuoriſque vigor frangitur æmulis,
Cùm genti faueas, atque meum tibi
Sit cordi decus & ſalus.
3. Non te ſanctior eſt, ſiue potentior
Quiſquam, qui facilem pollicitis fidem
Seruet. 4. Iam pereat gloria feminæ
Quæ voces dedit inuidas.

5. Non

5. Recedant vetera de ore veſtro : quia Deus ſcientiarum , Dominus eſt , & ipſi præparantur cogitationes .

6. Arcus fortium ſuperatus eſt , & infirmi accincti ſunt robore .

7. Repleti priùs , pro panibus ſe locauerunt : & famelici ſaturati ſunt ,

8. Donec ſterilis peperit plurimos: & quæ multos habebat filios , infirmata eſt .

9. Dominus mortificat , & viuificat , deducit ad inferos , & reducit .

10. Dominus pauperem facit & ditat , humiliat , & ſubleuat .

11. Suſcitat de puluere egenum , & de ſtercore eleuat pauperem :

12. Vt ſedeat cum principibus , & ſolium gloriæ teneat .

13. Domini enim ſunt cardines terræ , & poſuit ſuper eos orbem .

14. Pe-

5. Non eſt, quòd ſterilem me vocet ampliùs:
Obiecit veterem dedecoris notam
Nuper; ſed Dominum non latuit Deum,
Mentis qui videt abdita.
6. Arcu depoſito ſuccubuit manus
Bellatrix, animis debilium datæ
Sunt vires. 7. dapibus qui fuerat ſatur,
Vulgi panibus indiget;
Ieiunum ſatiant fercula dapſilis
Menſæ: 8. ſic ſterilem progenies beat;
Et fœcunda priùs, nunc ſterilis dolet
Raptos funere filios.
9. Mortales Dominus ducit ad inferos,
Quos illinc ſubitò, ſi libet, eripit;
Immittit tenebras mortis, & aureum
Vitæ reſtituit iubar.
10. Quoſdam pauperie deprimit, inclytis
Illos diuitijs auget, & euehit.
11. Atque hunc ex humili regibus inſerit,
12. Auro & murice fulgidum.
13. Nam quà lux oritur ſolis, & occidit,
Tellus eſt Domini, quà pelagi patent
Tractus, & gemino cardine nititur
Cælum ſidera deferens.

14. Pedes ſanctorum ſuorum ſeruabit, & impij in tenebris conticeſcent: quia non in fortitudine ſua roborabitur vir.

15. Dominum formidabunt aduerſarij eius: & ſuper ipſos in cælis tonabit:

16. Dominus iudicabit fines terræ, & dabit imperium regi ſuo, & ſublimabit cornu Chriſti ſui.

PSALMVS PRIMVS.

1. BEatus vir, qui non abijt in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit:

2. Sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius meditabitur die ac nocte.

3. Et erit tamquam lignum, quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo:

Et

14. Iuſtum propitio Numine proteget,
Et noctis tenebris occulet impium:
Fruſtrà vir proprio robore præditus
Vltricem fugiet manum.
15. En aduerſa pauet turma nocentium;
E cælo Domini vox tonat, 16. & ſimul
Iudex Chriſtus adeſt, ſceptraque tradita
Sumens, omnibus imperat.

IN PSALMVM PRIMVM PARAPHRASIS.

1. O Ter beatus, qui fugit integer
Mores profanos, nec ſtetit in viri
Viâ ſceleſti; quique inire
Peſtiferam renuit cathedram:
2. Hic, ſeu coruſcum ſol iubar exerit,
Seu nox tenebris aëra contegit,
Cæleſtis è legis tenore
Iuſſa Dei meditans capeſſet;
3. Eritque vt arbos, quæ prope riuuli
Labentis vndam floruit, vberes
Edens ſuam fœtus ſub horam
Fructiferis opulenta ramis,

Et folium eius non defluet: & omnia quæcumque faciet, proſperabuntur.

4. Non ſic impij, non ſic: ſed tamquam puluis, quem proijcit ventus à facie terræ.

5. Ideò non reſurgent impij in iudicio: neque peccatores in concilio iuſtorum.

6. Quoniam nouit Dominus viam iuſtorum: & iter impiorum peribit.

PSALMVS CXVI.

1. LAudate Dominum omnes Gentes: laudate eum omnes populi:

2. Quoniam confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Quam frondium non deficiet vigor:
Et quælibet, quæ fecerit, omnia
Feliciter cedent, ſuperni
Numinis auxilio fauente.
4. Non ſic iniquus, ſed velut impetu
Abreptus Euri puluis in aëra
Vaneſcet, exturbatus æquo
Iudicio æthereis ab oris,
5. Longè à beatis cœtibus exulans.
6. Patris ſupremi luminibus via
Eſt nota iuſtorum, perenni
Impius interitu peribit.

IN PSALMVM CXVI.
PARAPHRASIS.

1. LAudate regem ſiderum
Gentes per orbem diſſitæ:
Omnes & populi canant
Diæ laudis honores:
2. Nam perſtat eius efficax
Nos protegens clementia,
Inconcuſſaque veritas
Omni permanet æuo.

3. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſãcto.
Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

PSALMVS CXXXVI.

1. SVper flumina Babylonis, illic ſedimus & fleuimus; cùm recordaremur Sion:
2. In ſalicibus, in medio eius, ſuſpendimus organa noſtra.
3. Quia illic interrogauerunt nos, qui captiuos duxerunt nos, verba cantionũ:
Et qui abduxerunt nos: Hymnum cantate nobis de canticis Sion.
4. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?
5. Si oblitus fuero tui Ieruſalem, obliuioni detur dextera mea.
6. Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui:
Si non propoſuero Ieruſalem, in principio lætitiæ meæ.

7. Me-

3. Patri, ſimulque Filio,
Tibíque, ſancte Spiritus,
Nunc ſit, iugiter vt fuit,
Omni gloria ſæclo.

IN PSALMVM CXXXVI. PARAPHRASIS.

1. SEdimus in ripis flentes, Babylonis ad amnem,
Dum memores Solymæ nos pia cura ſubit:
2. Hic taciti ſalicum ſuſpendimus organa ramis,
Exoſi mixtis verba ciere ſonis.
3. Carmina ſuadebat nobis, quæ compede vinctos
Nos patrio abduxit de lare ſæua cohors:
4. Flexanimum nobis modulantes dicite carmen,
Quod cantare ſacrâ ſueuit in æde Sion.
Quî Domini vox noſtra pio modulamine dias
Externâ laudes in regione canet?
5. Non delenda meam teneant obliuia dextram,
Si fuero oblitus ſacra tui Solyma.
6. Deficiat mea lingua meis in faucibus hærens,
Si non grata tui mens erit vſque memor:
Si qua mei poterunt admittere gaudia ſenſus,
Quæ pluris faciens te potiora rear.

7. Memor eſto Domine filiorum Edom, in die Ieruſalem:
Qui dicunt: Exinanite, exinanite vſque ad fundamentum in ea.
8. Filia Babylonis miſera: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuiſti nobis.
9. Beatus, qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram.
10. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſãcto.
Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

CANTICVM EZECHIÆ EX ISAIÆ XXXVIII.

1. EGo dixi: In dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi.
2. Quæſiui reſiduum annorum meorum. dixi: Non videbo Dominum Deum in terra viuentium.
Non aſpiciam hominem vltrà, & habitatorem quietis.
3. Generatio mea ablata eſt, & conuoluta eſt à me, quaſi tabernaculũ paſtorum.

Præ-

7. Gentis Edom fixam condas in pectore noxam,
Nec fugiat Solymæ te truculenta dies:
Nam genus infandum frendens, Exſcindite, dixit,
In præceps donec funditus acta ruat.
8. Infelix Babylon, felix quicumque rependet
Digna tuæ vindex præmia ſæuitiæ:
9. Ter felix, quæcumque tuos ex vbere raptos
Allidet ſaxis fœda cruore manus.
10. Aeterno ſit honor Patri, ſit gloria Nato,
Et tibi perpetuum Spiritus alme decus.

IN CANTICVM EZECHIÆ PARAPHRASIS.

1. IN medio vitæ curſu mea deficit ætas:
Amica, dixi, me cadens lux deſeret?
Infernaſque domos ſubeam? 2. Quò protinus, inquam,
Reliqua meorum pars dierum transfugit?
Non te viuentes inter mea lumina cernent,
Tuumque templum, conditor cæli Deus:
Non dabitur poſthac hominis mihi cernere vultum,
Nec, qui beatæ ædem quietis incolit.
3. Abripitur mea progenies: nam regia, quæ ſtat
In me, domus conuoluitur; plicatilis

Præciſa eſt velut à texente, vita mea: dum adhuc ordirer, ſuccidit me: de manè vſque ad veſperam finies me.

4. Sperabam vſque ad manè, quaſi leo ſic contriuit omnia oſſa mea:

5. De manè vſque ad veſperam finies me: ſicut pullus hirundinis ſic clamabo, meditabor vt columba.

Attenuati ſunt oculi mei, ſuſpicientes in excelſum:

6. Domine vim patior, reſponde pro me. Quid dicam, aut quid reſpondebit mihi, cùm ipſe fecerit?

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

7. Domine ſi ſic viuitur, & in talibus vita ſpiritus mei, corripies me, & viuificabis me. 8. Ecce in pace amaritudo mea amariſſima.

9. Tu autem eruiſti animam meam, vt non periret, proiecisti poſt tergum tuum omnia peccata mea.

10. Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt qui deſcendunt in lacum, veritatem tuam.

11. Vi-

Ceu caſa paſtorum: ſubitò mihi vita reciſa eſt;
Sic orſa textricis ſecat telam manus.
Manè p:æit; properò veſper iam lumine fulget:
Inſtatque lucis tam citò finis meæ?
4. Sperabam, meliora dies vt poſtera ferret;
At comminutæ ceu leonis dentibus
Sunt mihi compages, contritaque corporis oſſa:
5. Heu manè viuens non videbo veſperam?
Vox queſtus cohibere nequit: ſic ſtridet hirundo:
Sono columba lugubri ſic ingemit.
Languida ſuſpiciunt ſolùm mea lumina cælum:
6. Me, ſumme rerum rector, vt vis opprimit!
O mihi dexter ades: quid poſſim dicere? præſtas
Maius petitis: membra morbus deſerit.
Iugiter exactos animus meditabitur annos,
Fundens amaras præ dolore lacrymas.
7. Sic Deus, vt viuam tribuis? ſi vita mei ſic
Eſt ſpiritus, me, viuus vt ſim, corripe.
8. Ecce venit pax alma, fauis mihi dulcior Hyblæ
Meus eſt amaror vſquequaque amarior.
9. Nam tua me ſæuæ rapuit clementia morti:
Proiecit hæc poſt terga molem criminum,
Quâ fueram grauis. 10. An laudans hæc dicat Auerni
Superbus hoſpes? anne ſpes in te locet?

11. Hic tua facta canet viuens, vt carmine dicam
Et ipſe, dicet & pater nepotibus.
12. Me Deus incolumem ſerua: dum vita manebit
Tuos honores plectra noſtra concinent:
Concentuque pio reſonabunt atria templi,
Litat vbi ſupplex victimas tibi Sion.
13. Aeterno ſit honor Patri, ſit gloria Nato;
Tibique laus decuſque ſancte Spiritus,

IN CANTICVM ISAIÆ
PARAPHRASIS.

1. FAſſus potentem dexteram, rex cælitum,
Tuam canam clementiam:
Afflixeras adactus iræ turbine,
Me nunc benignus recreas.
2. Deus ecce ſaluator meus, non terrear
In poſterum, fidens agam.
3. Dominus mihi dat robur afferens decus,
Et factus eſt mihi ſalus.
4. Saluabit omnes: illius de fontibus
Haurite aquas in gaudio.
Dicetis, illa cùm dies illuxerit,
Domini canentes gloriam.

5. Eius

5. Notas facite in populis adinuentiones eius: mementote quoniam excelſum eſt nomen eius.
6. Cantate Domino, quoniam magnificè fecit: annuntiate hoc in vniuerſa terra.
7. Exulta, & lauda habitatio Sion: quia magnus in medio tui ſanctus Iſraël.

CANTICVM HABACVC
CAP. III.

1. DOmine audiui auditionem tuam, & timui.
2. Domine opus tuum in medio annorum viuifica illud:
3. In medio annorum notum facies: cùm iratus fueris, miſericordiæ recordaberis.
4. Deus ab Auſtro veniet, & ſanctus de monte Pharan:
5. Operuit cælos gloria eius: & laudis eius plena eſt terra.
6. Splendor eius vt lux erit: cornua in manibus eius:
7. Ibi abſcondita eſt fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors.

5. Eius referte inuenta nationibus
Terræ per orbem diſſitis.
Hunc inuocate, ab ore laudes fundite,
Nam nomen eius inclytum.
6. Cantate, nam præclara patrauit potens;
Narrate mundi finibus.
7. Lauda Sion, lætare; nam tibi fauet,
Adeſtque ſanctus Iſraël.

IN CANTICVM HABACVC PARAPHRASIS.

1. QVæ pater omnipotens olim promiſſa dediſti
Audiui, timuique ſimul. 2. Tua dextera mirum
Struxit opus, firmans facias vt tempore certo
Prodeat, 3. & notum pateat: clementia, iuſtis
Poſthabitis iræ cauſis, feret inclyta palmam.
4. Ex Auſtro Deus, & ſanctus de culmine Pharan
Adueniet: 5. fulgens diffuſo lumine complet
Laus eius terræ tractus, & gloria cælum.
6. Eius erit ſplendor, veluti lux: ſumma poteſtas
Ex vtrâque manu fundetur: 7. ab hiſce ſalutem
Vis inuicta latens mortalibus adferet ægris:
Ante pedes eius languens, loriſque reuincta

Mors

8. Et egredietur diabolus ante pedes eius. Stetit, & menſus eſt terram.
9. Aſpexit, & diſſoluit Gentes: & contriti ſunt montes ſæculi.
10. Incuruati ſunt colles mundi, ab itineribus æternitatis eius.
11. Pro iniquitate vidi tentoria Æthiopiæ, turbabuntur pelles terræ Madian.
12. Numquid in fluminibus iratus es Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua?
13. Qui aſcendes ſuper equos tuos: & quadrigæ tuæ ſaluatio.
14. Suſcitans ſuſcitabis arcum tuum: iuramenta tribubus quæ locutus es:
15. Fluuios ſcindes terræ: viderunt te, & doluerunt montes: gurges aquarum tranſijt.
16. Dedit abyſſus vocem ſuam: altitudo manus ſuas leuauit.
17. Sol & luna ſteterunt in habitaculo ſuo, in luce ſagittarum tuarum, ibunt in ſplendore fulgurantis haſtæ tuæ.
18. In fremitu conculcabis terram: in furore obſtupefacies gentes.
19. Egreſſus es in ſalutem populi tui, in

ſalu-

Mors ibit, 8. victuſque tremet regnator Auerni.
Dum ſtetit, eſt menſus terram, ſpolijſque potitus,
Quæ dudum tenebris infernum clauſerat antrum.
9. Aſpiciens populos ſoluit, monteſque ſupremos
Attriuit; 10. colleſque caput flexêre genúque,
Illius æternos greſſuſque viaſque videntes.
11. Nequitiæ Aethiopes vidi ſcelerique fauere:
Sed terræ Madian tentoria turbabuntur.
12. An tuus è fluuijs feruens ruet impetus iræ,
Ceu quondã, pater alme, Rubri vel ab æquoris vndis?
13. Qui ſalies in equos, tribuas vt dona ſalutis,
Quam deferre tuæ cernentur ponè quadrigæ.
14. Pacificum extolles iurati fœderis arcum,
15. Et fluuios terræ ſcindes; monteſque tuentes
Te ſuperum Dominum, capti mœrore dolebunt.
Tranſijt effuſus tumidarum gurges aquarum:
16. Extulit ex imo lætas domus infera voces,
Et manibus plauſit ſublimis regia cæli.
17. Sol & luna ſuis ſtabunt in ſedibus; ibunt
Igniti in morem iaculi, lucemque ferentis,
Vt tua præfulgens quæ cuſpide fulgurat haſta.
18. Protinus attonitam quaties formidine terram,
Proſterneſque graui gentes correptus ab irâ;
19. Egrediens, populum vt iuſtum tua dextera ſeruet,

Se-

ſalutem cum Chriſto tuo:

20. Percuſſiſti caput de domo impij: denudaſti fundamētū eius vſque ad collū.

21. Maledixiſti ſceptris eius, capiti bellatorum eius, venientibus vt turbo ad diſpergendum me.

22. Exultatio eorum, ſicut eius qui deuorat pauperem in abſcondito.

23. Viam feciſti in mari equis tuis, in luto aquarum multarum.

24. Audiui, & cōturbatus eſt venter meus: à voce contremuerunt labia mea.

25. Ingrediatur putredo in oſſibus meis, & ſubter me ſcateat:

26. Vt requieſcam in die tribulationis: vt aſcendā ad populum accinctū noſtrū.

27. Ficus enim non florebit: & non erit germen in vineis.

28. Mentietur opus oliuæ: & arua non afferent cibum.

29. Abſcindetur de ouili pecus: & non erit armentum in præſepibus.

30. Ego autem in Domino gaudebo: & exultabo in Deo IESV meo.

31. Deus Dominus fortitudo mea: & ponet pedes meos quaſi ceruorum.

Securumque malis ſubducas vindice Chriſto.
20. Deleſti caput infeſtum quod protulit Orcus,
Funditus exſcindens talos, collumque ſuperbum;
21. Illius ablato ſceptro, & ditione ſubactî,
Agmina fudiſti, cædens equiteſque duceſque,
Vt me protererent venientes turbinis inſtar.
22. Lætitia illorum, qualis ſolet eſſe potentis,
Qui ſpolians inopem clàm prædâ gaudet abactâ.
23. Vndarum fremitu ſpreto, limóque tenaci,
Eſt ab equis recluſa tuis via lata per æquor.
24. Audiui, ſubituſque meum mihi viſcera motus
Perculit: ad vocis tremuerunt labra fragorem.
25. Putreſcant, precor, oſſa mihi, ſcateamque ſepultus
Vermibus: 26. vt veniente die terroris in altum
Aſcendam, & ſocius noſtris pugnare paratis
Adnumerer. Termes ſiquidem ſterileſcet oliuæ:
27. Non edet mendax ficus, neque vinea fœtus;
28. Culta nec arua ferent promiſſam in tẽpore meſſem.
29. Abſciſſum pecus è ſeptis, raptumque peribit;
Armento vaſtatus ager, caulæque carebunt.
30. Aſt ego lætabor: Domini fruar ore, Deumque
Te IESV aſpiciam. 31. IESV mihi roboris auctor
Tu pedibus tribues curſum protendere, cerui

32. Et ſuper excelſa mea deducet me victor in pſalmis canentem.

CANTICVM
TRIVM PVERORVM
DANIELIS III.

1. BEnedictus es Domine Deus patrum noſtrorum, & laudabilis, & glorioſus, & ſuperexaltatus in ſæcula: & benedictum nomen gloriæ tuæ ſanctum, & laudabile, & ſuperexaltatum in omnibus ſæculis.

2. Benedictus es in templo ſancto gloriæ tuæ, & ſuperlaudabilis, & ſupergloriosus in ſæcula.
Benedictus es in throno regni tui, & ſuperlaudabilis, & ſuperexaltatus in ſæcula.

3. Benedictus es, qui intueris abyſſos, & ſedes ſuper Cherubim, & laudabilis, & ſuperexaltatus in ſæcula.
Benedictus es in firmamento cæli, & laudabilis, & glorioſus in ſæcula.

4. Benedicite omnia opera Dñi Domino: laudate, & ſuperexaltate eũ in ſæcula.

5. Bo-

Præpetis in morem, 32. ſubeant vt culmina: victor
Tu ſacra me cæli duces ad templa canentem.

PARAPHRASIS IN CANTICVM

TRIVM PVERORVM.

1. TE rerum Dominum, te Deus Iſaci
Aeternæ canimus laudis honoribus:
Tollit noſtra tuum nomen in æthera
Vox concors. 2. Solio qui ſuper aureo,
Vt fons perpetuos vndique gloriæ
Diffundis radios: 3. & ſuper Angelos,
Et ſupra Cherubin, innumerabiles
Annorum in ſeries omnia temperans,
Supremo reſides lucis in ambitu,
Et terræ latebras inſpicis abditas.
4. Vos, quæ mens Domini condidit, omnia
Aeternam Domini dicite gloriam,
Illum perpetuis tollite laudibus.

5. Aſtro-

5. Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cæli Domino.

6. Benedicite aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

7. Benedicite ſol & luna Domino: benedicite ſtellæ cæli Domino.

8. Benedicite omnis imber & ros Domino: benedicite omnes ſpiritus Dei Domino.

9. Benedicite ignis & æſtus Domino: benedicite frigus & æſtus Dño.
Benedicite rores & pruina Domino: benedicite gelu & frigus Dño.
Benedicite glacies & niues Domino: benedicite noctes & dies Dño.
Benedicite lux & tenebræ Domino: benedicite fulgura & nubes Dño.

10. Benedicat terra Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

11. Benedicite montes & colles Domino: benedicite vniuerſa germinantia in terra Domino.

12. Be-

5. Aſtrorum Domino plaudite cælites,
Stellantes Dominum dicite vertices.
6. Cæleſti Dominum pſallite murmure
Quæ conuexa ſuper ſidera ſunt aquæ:
Virtutes Domini quælibet inclytis
Cantantes Dominum tollite laudibus.
7. Sol tu, qui radijs tempora cingeris,
Tu, cuius facies lumine mutuo
Fulget, luna, Dei dicite gloriam:
Regem cælicolûm dicite ſidera.
8. Ros, imber, pluuiæ, flamina, turbines
Aeternis Dominum tollite laudibus:
Aeſtas, ignis, hiems, frigora, grandines,
Nix, quæ cum glacie in montibus albicas,
Et vos cana gelu gramina roſcido
9. Aeternam Domini dicite gloriam:
Noctes cum tenebris, luce dies micans,
Et vos cum leuibus fulgura nubibus
Aeternis Dominum tollite laudibus.
10. Tellus cum viridi germine frondium,
11. Colles frugiferi, culmina montium,
Et gemmata nouis prata coloribus,
Vuarumque grauis vinea fœtibus,
Aeternam Domini dicite gloriam.

12. Fon-

12. Benedicite fontes Domino: benedicite maria & flumina Domino.

13. Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in aquis, Domino: benedicite omnes volucres cæli Domino.

14. Benedicite omnes beſtiæ & pecora Domino: benedicite filij hominum Domino.

15. Benedicat Iſraël Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

16. Benedicite Sacerdotes Domini Domino: benedicite ſerui Domini Dño.

17. Benedicite ſpiritus & animæ iuſtorum Domino: benedicite ſancti & humiles corde Domino.

18. Benedicite Anania, Azaria, Miſaël Domino: laudate & ſuperexalte eum in ſæcula:

19. Quia eruit nos de inferno, & ſaluos

12. Fontani latices, flumina, cæruli
Fluctus, 13. & ſoboles humida piſcium,
Et vos ô volucres ætheris incolæ,
Æternis Dominum pſallite cantibus.
14. Vos omnes pecudum cum grege beſtiæ,
Vos proles hominum, 15. vos domus Iſraël,
16. Et vos, qui Dominum ſanguine victimæ
Placatis, Domini dicite gloriam.
17. Vos, quorum pietas, puraque ſanctitas,
Et recti ſtudium moribus integris
Æterno Domino reddit amabiles,
Æternis Dominum tollite laudibus.
18. Concordis modulo vocis Anania,
Et vos Azaria & Miſaël intimas
Cantantes Domino ſoluite gratias:
19. Nam vos ex Erebi faucibus abſtulit,
Nam vos eripuit mortis ab vnguibus,
Nam vos è medijs eruit ignibus.
Immenſas Domino reddite gratias,
Lætis vnanimes plaudite vocibus,
Lætanti Dominum dicite carmine,
Æternam Domini dicite gloriam,
Æternis Dominum tollite laudibus.

fecit de manu mortis, & liberauit nos de medio ardentis flammæ, & de medio ignis eruit nos.

CANTICVM
B. MARIAE VIRGINIS
LVCÆ CAP. I.

1. MAgnificat anima mea Dominum:
Et exultauit ſpiritus meus in Deo ſalutari meo.

2. Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

3. Quia fecit mihi magna qui potens eſt, & ſan-

Vos, quorum pietas reddit amabiles,
Æternis Domino laudibus inclyto,
Concordes Dominum pſallite cantibus.
Non vt dij reliqui; ſolus in aureo
Sublimis ſolio, ſubdita temporis
Frontem & terga premens regnat, & infima
Terrarum placido lumine reſpicit.

IN CANTICVM B. MARIAE VIRGINIS PARAPHRASIS.

1. AD aſtra regem cælitum
Tollit meum cor laudibus:
Et in Deo, qui detulit
Mihi ſalutem, geſtiens
Exultat vſque ſpiritus.
2. Placido ſuam nam lumine
Famulam benignus reſpicit:
Meam canent in ſæcula
Beatitatem poſteri.
3. Me, cuius eſt potens manus,
Sanctumque nomen, vnicæ
Felicitatis vltimum

& ſanctum nomen eius.

4. Et miſericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

5. Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

6. Depoſuit potentes de ſede, & exaltauit humiles.

7. Eſurientes impleuit bonis; & diuites dimiſit inanes.

8. Suſcepit Iſraël puerum ſuum, recordatus miſericordiæ ſuæ.

9. Sicut locutus eſt ad patres noſtros, Abraham, & ſemini eius in ſæcula.

CA-

Euexit ad faſtigium.
4. Quotquot fideli pectore
Eum timent, cum filijs
Et filiorum filios
Dei fouet benignitas.
5. Sternit potenti brachio,
Et mente cordis intimâ,
Quos ſpiritus ſuperbiæ
Sublimiores euehunt.
6. Deturbat ex eburneis
Potentiores ſedibus,
Humileſque in altum ſubleuat.
7. Bonis repleuit pauperem,
Opeſque ademit diuiti.
8. Suæ memor clementiæ
Suſcepit Iſraël ſacro
Puerum ſuum cum gaudio:
9. Vt eſt locutus patribus
Noſtris, Abramo, & illius
Perenne in æuum ſemini.

CANTICVM ZACHARIÆ

LVCÆ CAP. I.

1. BEnedictus Dominus Deus Iſraël, quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ:
2. Et erexit cornu ſalutis nobis, in domo Dauid pueri ſui.
3. Sicut locutus eſt per os ſanctorum, qui à ſæculo ſunt, prophetarum eius.
4. Salutem ex inimicis noſtris, & de manu omnium qui oderunt nos.
5. Ad faciendã miſericordiam cũ patribus noſtris:& memorari teſtamẽti ſui ſãcti.
6. Iuſiurandum, quod iurauit ad Abraham patrem noſtrum, daturum ſe nobis:
7. Vt ſine timore, de manu inimicorum noſtrorum liberati, ſeruiamus illi;
8. In ſanctitate & iuſtitia coram ipſo, omnibus diebus noſtris.
9. Et tu puer propheta Altiſſimi vocaberis: præibis.n.ante faciẽ Dñi parare vias ei⁹.
10. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius, in remiſsionem peccatorum eorum:
11. Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitauit nos oriens ex alto.
12. Illuminare his,qui in tenebris,& in vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis.

CAN-

IN CANTICVM ZACHARIAE PARAPHRASIS.

1. Isacidum Dominum ſacro vox conſona plectro
Concinat; inuiſit placidus, largoque redemit
Sponte ſuum pretio populum, 2. nobiſque ſalutis
Præſidium regale dedit de ſemine Dauid,
3. Vt veterum vatum dictis eſt ſæpè locutus.
4. Ex inimicorum manibus tulit ille ſalutem,
5. Et noſtris clemens patribus, quæ ſanxerat Abram
6. Compleuit iurata memor promiſſa, daturum
Se nobis 7. penitus vacuis terroris, vt illi
Hoſtis ab inſidijs tuti famulemur; 8. in omni
Aetatis noſtræ curſu pietatis amantes.
9. Tuque puer vates regis dicêre perennis:
Aſpera quippe viæ ſternes, Dominoque præibis,
10. Erudiens culpæ ſoluendas compede gentes.
11. Nos Deus inuiſit miſerans, exortus ab alto
12. Ferre nouam lucem in gelidæ recubantibus vmbrâ
Et mortis tenebris; vt recto calle per almum
Pacis iter noſtri valeant incedere greſſus.

CANTICVM SIMEONIS
LVCÆ CAP. II.

1. NVnc dimittis ſeruum tuum Domine, ſecundùm verbum tuum in pace:

2. Quia viderunt oculi mei ſalutare tuum,

3. Quod paraſti ante faciem omnium populorum:

4 Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſraël.

HYMNVS
SANCTORVM AMBROSII
ET AVGVSTINI.

1. TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

2. Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

3. Tibi omnes Angeli, tibi cæli, & vniuerſæ poteſtates,

Tibi

IN CANTICVM SIMEONIS PARAPHRASIS.

1. NVnc tuo, iuxta tua dicta, ſeruo
Solue vitales pater alme nexus;
2. Cernit auctorem mea lux ſalutis;
Excipit vlna,
3. Quem tuo regem populo paraſti,
4. Gentium lumen tenebris fugandis,
Gloriam Dauid, decus & perenne
Iſacidarum.

IN HYMNVM SANCTORVM AMBROSII ET AVGVSTINI. PARAPHRASIS.

1. LAudamus omnes te Deum, te ſyderum,
Orbiſque regem dicimus.
2. Telluris omnis tractus, & maris plaga,
Patrem perennem te colit.
3. Sanctum beata Cherubin, & Angeli,
Sanctum poli te vertices,

Tibi Cherubim & Seraphim inceſſabili voce proclamant :
Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.

4. Pleni ſunt cæli & terra maieſtatis gloriæ tuæ.

5. Te glorioſus Apoſtolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat exercitus,
Te per orbem terrarum ſancta confitetur Eccleſia,

6. Patrem immenſæ maieſtatis,

7. Venerandum tuum, verum, & vnicum Filium,

8. Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

9. Tu Rex gloriæ Chriſte:

10. Tu Patris ſempiternus es Filius.

11. Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem, non horruiſti Virginis vterum.

12. Tu deuicto mortis aculeo aperuiſti credentibus regna cælorum.

13. Tu ad dexterã Dei ſedes in gloria Patris.

14. Iudex crederis eſſe venturus.

15. Te ergo quæſumus, tuis famulis ſubueni, quos pretioſo Sanguine redemiſti:

Sanctum chori te cælitum, te exercitus,
Te pacis æternæ Deum,
Dominumque voce conſonâ ter optimum
Indeſinenter concinunt.
4. Sublime terram gloriæ culmen tuæ,
Cælique complet ambitum.
5. Vates ſacri te, Martyres, & Virgines,
Apoſtolorum te Chorus
Laudat; per orbis terminos fidelium
Te confitentur agmina;
6. Summæ Patrem potentiæ, 7. Sanctum tuum,
Verum, vnicumque Filium,
8. Almumque Spiritum. 9. Supremus gloriæ
Tu Rex: 10. perennis Filius,
Tu Christe. 11. Virginis ſacrâ te claudere es
Dignatus aluo, perditi
Hominis redemptor vt fores. 12. Tu viribus
Mortis reciſis, lucidam
Cæli recludis ſemitam credentibus,
Sedeſque felices paras.
13. Tu Patris ad dextram Dei regnas, pari
Fruens beatus gloriâ.
14. Venturus eſſe crederis Iudex. 15. Tuo
Iuua redemptos Sanguine:

16. Æterna fac cum ſanctis tuis in gloria numerari.

17. Saluum fac populum tuum Domine, & benedic hereditati tuæ.

18. Et rege eos, & extolle illos vſque in æternum.

19. Per ſingulos dies benedicimus te:

20. Et laudamus nomen tuum in ſæculum, & in ſæculum ſæculi.

21. Dignare Domine die iſto ſine peccato nos cuſtodire.

22. Miſerere noſtri Domine: miſerere noſtri.

23. Fiat miſericordia tua Domine ſuper nos: quemadmodum ſperauimus in te.

24. In te Domine ſperaui: non confundar in æternum.

16. Concede, vt inter ordines Cæleſtium
Beent ſuprema gaudia.
17. Gregem tuum ne deſeras: 18. illum rege,
Paſcens ſalubri pabulo.
19. Laudamus omnes te diebus ſingulis:
20. Tuoque ſancto Nomini
Genu precantes flectimus. 21. Tu criminum
Contagione libera
Nos hoc die: 22. tuâ fouens clementiâ
23. (Hæc noſtra ſpes) nos erige.
24. Fidens tibi, ſuperne Rex, vmquam meâ
Non ſpe ſalutis excidam.

HYMNVS AD DEVM.

ARbiter omnipotens rerum ſuprema poteſtas,
Cuius ab æterno dependent omnia nutu,
Labra mihi reſera, vocemque reſolue canenti,
Vt mea lingua tuæ delibet laudis honores.
Tu ſine principio fueras, ſemperque fuiſti,
Quique es, ſemper eris Regum Rex maximus, idem
Optimus, atque tuum Regnum non deſinet vmquam
Omnia tu ſapiens noſti, potes omnia quæ vis:
Te nihil ante fuit, terras, mare, ſidera, cœlum,
Quæque

Quæque ſuo claudit gyro, tua ſola voluntas
Ex nihilo eduxit, fieri ſimul annuit, atque
Protinus extat opus, patuit tunc lucidus æther,
En roſeis inuecta rotis Aurora diei
Nuncia præcurrit radios, quibus aureus ambit
Sol maris immenſos tractus, quos vndique terræ
Protenſis latè ſpatijs amplectitur orbis:
Hinc ſaliunt colles, illinc faſtigia tollunt
Aëreij montes, ſalebris riget ardua rupes,
Labunturque vagi per prata virentia riui,
Ac tumidi voluunt paruis è fontibus orti
Spumantes vndas fluuij, Pontique frementi
Gurgite ſe miſcent, quà plangunt littora fluctus,
Nec tamen excedunt poſitos in margine fines:
Cœrùleum per iter veloci carbaſa motu
Ventus agit, pandaſque rates, ac tonſa triremem
Dum crebro refluas ictu ferit æquoris vndas.
Quis varios memoret ſquammoſa examina piſces,
Incluſoſque rudis præduro tegmine teſtæ,
Cruſtaceumque genus, pelagique natantia monſtra?
Vt iuuat inſidias illis hamouè parare,
Aut naſſa per aquas nantes dum pabula quærunt!
Cernimus è ſcopulis euulſa corallia ramos
Quæ pandunt, minioque nitent diffuſa rubenti:

Succina

Succina miramur, quæ Sarmata promit ab vndis,
Miramur niueo conchas candore coruſcas,
Quas diues Bengâla ſuo de littore mittit.
At dudum mea mens liquidum ſpatiata per æquor,
Euehitur leni ſublata per aera motu,
In vacuas oras, auium quas turba volatu
Hùc illuc peragrant: Aquilæ ſe regia profert
Quâ reliquis præſtat ſpecies, auſuque ſuperbit,
Seu prædæ ſtudio, pugnæ vel amore feratur:
Sic aliæ pugnant doctæ venantis in vſum:
Nam rapidis alis ſectantur, & vnguibus vrgent
Segnem, quæ fugit, aut roſtro generoſa reſiſtit:
Pennigerum plures cicurum, multæque ferarum
Dulcia diuitibus præbent obſonia menſis:
Oblectant aliæ ſuauis modulamine vocis
Attonitas aures; miros Philomela canendo
Ingeminat, variatque modos, ſeu fundat acutum
Submiſſouè ſono concentum, ſiue moretur,
Aut properans iteret diuerſos gutture flexus;
Et roſtro referens humanæ verba loquelæ
Pſittacus appellat dominum, pueroſque ſalutat,
Iratuſque fremens adſtanti iurgia dicit,
Seu blandum loquitur, gratam cum porrigit eſcam.
Dant aliæ galeis, & equino in vertice criſtas,

Hæ

Hæ virides, illæ croceas, albaſque, nigraſque.
Cœruleas, fuluas, & rubro murice tinctas
Artifici præſtant commiſſas vndique plumas
Quæ iuncta varios aptant compage colores,
Et referunt pictas natiua ab imagine formas:
Diuite pennarum pauo ſibi cyclade plaudit,
Dat querulos gemitus viduatus coniuge turtur.
Stagna colunt anates, velox petit ardea nubes:
Has vapor agglomerat, Solis quem viuida virtus
Elicit humentis grauida telluris ab aluo:
Naſcitur hinc ventus, ſeu blandæ ſpiritus auræ
Aëra quæ tenuem preflat, cœlumque ſerenat.
Hinc pluuij verno labuntur tempore rores
Illinit hinc pratis albentes bruma pruinas
Et niuibus montes tegit, & rigat imbribus agros.
Quàm pulchram referant radiantia ſydera pompam,
Dum ſuda ducunt hilares in nocte choreas!
Quis celeres Lunæ curſus, Soliſque meatus
Explicet? hinc oritur ſeries, & temporis ordo:
Pomifer autumnus, florens ver, torridus æſtu
Cancer, & algenti caper additus arbiter horæ
Vſque vices mutant, donec nouus appetat annus,
Qui ſua per tritum repetit veſtigia callem.
Sic homines, pecudumque greges, armenta feraſque
Fœtus

Fœtus alit terræ, & ſeruat ſpirabilis aër.
Omnibus vnus amor, ſocia cum compare iunctum
Coniugij fœdus celebrant, ſobolemque propagant.
Humanæ parere iubes hæc omnia menti,
Quam penes arbitrium ſtatuis ſator optime rerum,
Aut veſci velit, aut operis ſeruilibus vti,
Pellere ſeu frigus villoſæ pellis amictu.
Candida nec deſunt lini, nec munera lanæ,
Nec qui ſe tenuans orditur ſtamina bombix.
Quam bonus es cœli Rector! tua dextera campos
Fœcundat ſegetum donis, dat vitibus vuas,
Dat baccas oleis, apibuſque liquentia mella,
Butirum armentis, preſſique coagula lactis,
Floribus ornat agros, & læti graminis herba
Planitiem, colles, & montes germine veſtit,
Lataque pomiferis replet viridaria plantis,
Ac decorat lauris, & myrti frondibus hortos:
Serpillum areolas, & mollis amaracus ambit,
Quæ cinaram,& maratrũ fundũt, mentamq;, crocumq;,
Cinnama cum granis piperis, quod fercula condit;
Balſama cum ſtyracis guttis, myrrhæque liquore
Dat fœlix Oriens, & odori munera thuris.
Quid loquar artis opus, ſeu ducat molliter æra,
Cudere ſeu libeat ſpiranti è marmore ſigna

Vel

Vel miro tabulas, telaſque animare colore;
Belgica ſeu iactet pictis aulæa figuris,
Quæ textu vario fulgens interlinit aurum,
Exprimat aut chartis quod nulla obliteret ætas,
Intentique legant ventura in ſæcla nepotes?
Non ego gemmarum ſpeciem, lapidumque decorem,
Non Chalibum quod alit tellus, celatque metallum
Æris, & argenti, nec maſſam diuitis auri
Perſequar, & quidquid medicæ vim ſufficit arti;
Omnibus his hominem ditas, nihil vtile quod ſit
Deficit, aut poſſit iucundum optare voluptas.
Quid tamen in nitidas educi luminis oras
Profeſſet, niſi tu primi quam noxa parentis
Commeruit pœnam, funeſta morte ſubiſſes
Chriſte nefas delens. Atra ferrugine cœlum
Sol faciem tenebris texit miſeratus acerbum
Interitum, timuit tremefacta fatiſcere tellus,
Inque chaos priſcum timuere elementa reuerti,
Dum Crucis in trunco pendens pro ſontibus inſons
Occidis, vt places iratum victima Patrem
Sanguine: tanta fuit noſtræ tibi cura ſalutis:
Vis perimi vt parcas, omnes Clementia fines
Tranſit, vt effuſæ cures contagia culpæ,
Æternique libens repares diſpendia damni.

Poſt

Poſt triduum è tumulo ſurgens rediuiuus ad auras
Immortale refers victa de morte trophæum:
Sæpius appares, donec ſermone tuorum
Nutantes animos, & ſacro numine firmas,
Vtque rudem doceant quæ vitet, quæuè ſequatur,
Et luſtralis aquæ mandas aſpergine tingi.
Quin etiam maius monimentum linquis amoris;
Nomine namque tuo profert dum verba Sacerdos
Ritè litans nobis fieri vis eſca, tuoque
Sub vini, & panis ſpecie (mirabile dictu)
Corpore nos paſcis, potas & ſanguinis hauſtu.
Præſcribis peragenda, datis & clauibus vnum
Qui cœli reſerare fores, & claudere poſſit
Conſtituis Petrum reliquis, vt iuſſa capeſſant.
Mox repetens Patris ſolium, cœtuſque beatos
Pollicitam mittis diuini flaminis auram.
Ingruit en ſonitus ſacris & frontibus ignis
Inſidet in linguæ ſpeciem, præcordia complet
Dius Amor; Græci, Cares, Partique, Syrique,
Romani, Cilices, Tyrij gens accola Nili,
Quique aderat ſtupet attonitus quicumque loquentes
Audit, & vt poſſunt, inquit, depromere ſenſus
Sermonis patrij verbis quibus vtimur omnes!
Spiritus alme tuo ſic mentes robore munis.

Pan-

Pandere fida cohors cæleſtis iuſſa magiſtri
Incipit, vt vitæ tradat documenta futuræ.
Iam fuerat Chriſti ritus vulgatus in vrbe
Antiochi, populuſque ſacro de nomine dictus,
Cum petit Auſonias oras, gentemque Latinam
Aſciti & ſtudio Pauli venerabile Petrus
Chriſtiadum nomen Romanis arcibus infert.
Non illos potuit ſæui terrere tyranni
Imperium, mortiſque metus, diſcrimina rerum
Contemnunt, donec latijs in Tybridis oris
Immotam ſtatuant effuſo ſanguine ſedem.
Hinc ſeritur Chriſti cultus, lateque per orbem
Terrarum gliſcens cumulat ſe copia meſſis:
Inſidias quamuis ac ſtrages perfidus hoſtis
Miſceat humani generis, tu Chriſte tuorum
Protegis adſcriptos numero, tu protegis aris
Qui ſacris puro cordis famulantur amore,
Quique tuas ſubiere vices in munere Petri
Hos regis, & ſeruas, quibus dum pabula præbent,
Inque tuo auxilio fidens pia cura recumbit,
Quo ſine quid poſſent? tu confers robur & auges,
Infenſoſque lupos gregis à præſepibus arces,
Quem ſtygij numquam perdet vis effera monſtri,
Rex meus, & columen, mundi ſator, atque redemptor,

Quæ

Quæ tibi verba pares valeant perſoluere grates
Quæuè tuas dignè celebret facundia laudes?
Addiderit rutilo radios fax cerea ſoli,
Et breuis vrna maris citius concluſerit vndas:
Quippè tuæ lucis Titan ſcintilla videtur,
Finibus & nullis præſcripta potentia vaſtus
Oceanus, cuius cœlum vix paruula bulla eſt.
Hîc citharæ ſonitum ſiſto myſteria mecum
Dum tua contemplor, memorique in pectore voluo
O Deus ò noſtræ ſpes & pars vnica ſortis
Te veneror, tacituſque colo, te pronus adoro.

IN
CHRISTI DOMINI
NATALEM DIEM.

NAſceris alme Puer gelidæ ſub tempora brumæ,
Nec igne fota mollis excipit torus
Membra tenella. iaces arenti nudus in herbâ
Inops, rigenſque frigore inter humidæ
Nigrantes noctis tenebras, ſub paupere tecto;
Tibique deeſt, vbi recumbat occiput.
Vt nos non ſolùm doceas, dum linquis Olympum,
Per hos gradus malorum ad aſtra progredi:

Sed

Sed quia nunc iterùm Cæli Sol igneus orbem
Remenſus, aureo ſedens in eſſedo,
Ad nos regrediens tendit, celereſque iugales
Reflectit, vt ſuam recurrat orbitam;
Ceu Iani eſt annum ſolito de more Kalendis
Nouum auſpicata Ciuitas Quiritium;
Hinc quoque te nato, nobis felicior annus,
Puer ſalutis Orbis auctor, incipit.
Quandoquidem verò fulgentem lumine Solem,
Vetuſta quo fugatur vmbra criminum,
Te genus humanum noſcit; veneratur, adorat.
Et excitat ſopore victa lumina.

CHRISTI DOMINI
MOX MORITVRI
CVM BEATISSIMA
MARIA MATRE
COLLOQVIVM.

CH. INſtat, ſacra Parens, temporis vltimum
Momentum: rapiunt me tibi, quæ vocant
Summi iuſſa Parentis
Optatam Crucis ad necem.

M.V. Heu

M.V. Heu, fili! miſeram ſiccine deſeris
Matrem? me miſeram! cor mihi ſaucias
Durâ cuſpide vocis:
Sic me lux mea deſeris;
CH. Iam primis animam mors petit ictibus:
Non ſic tranſadiget cor mihi lancea,
Vt morſu tuus angor
Carpens viſcera diuidit.
M.V. Per quod iam puero lac tibi præbui,
Ne me, qui cruciet, linque ſuperſtitem
Tanto Nate dolori:
Ah pro te moriar, precor.
CH. Dum mors me rapiet; te manet acrior,
Qui dum me pareres non tetigit, dolor:
Orbi non tulit ortus
Vitam, mors mea deferet.
M.V. Heu ſaltem miſeræ da mihi præmori.
CH. Patris, dum moriar, viuere te iubet
Non mutanda voluntas.
M.V. Saltem da mihi commori.
CH. Me complexa ſat es, non licet amplius:
Te iam (quid retinent me tua brachia?)
Mater linquere cogor:
Iudæ me vocat oſculum.

AD

AD DIVINVM SPIRITVM HYMNVS.

SPiritus Superûm decus,
Sancta ſydereæ Domus
Aura labere cælitus,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.
Spiritus radians veni,
Terror Agminis inferi,
Efficax Hominum ſalus,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.
Increata Potentia,
Nutus ætherei globi,
Filij ſimul & Patris
Non ſolutile vinculum,
Fax perennis Amoris.
Alma lux Sapientiæ,
Dulcis Hoſpita mentium,
Cordis ardor amabilis,
Ima pectoris occupa,
Igne pectus adure.

Fauſta

Fauſta Nuntia gaudij,
Flamma pronuba Gratiæ,
Præpes aduenìens ades:
Noſtra coniugij ſacri
Necte compede corda.
Mens tuo ſine Numine
Hæret, vt ſine palmulis
Puppis, & ſine linteo:
Torpet, vt fluuius gelu, &
Terra cana pruinis.
Cor tuo ſine munere
Squalet, vt ſine fructibus
Arbor, & ſine frondibus:
Hortus vt ſine floribus,
Solis aridus æſtu.
Ter beatus, & amplius,
Cui tuum iubar inſidet
Pectoris penetralibus:
Purus huic animus nitet
Lilio magis albo.
Ter beatus, & amplius,
Cuius innocuum ſinum
Incolit tua Caritas:
Verna ſic oriens roſa
Mane fundit odorem,

Quos tenaciter implicat
Otij ſopor, excitas:
Quos graui ſcelus impium
Mole deprimit, erigis:
Monſtra proteris Orci.
Tu leuamen in arduis,
Lumen in tenebris micans,
Debiles ope ſubleuas:
Tu potens vigor anxijs,
Vera tu via vitæ.
Vna meta laboribus,
Noſtra ſpes, amor, & quies,
Alma copula Cælitum,
Tu cupita Beatitas,
Tu ſuprema Voluptas.
Fauſta Nuntia gaudij,
Dulcis Hoſpita cordium,
Sancta lux animi veni,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.

DE

DE S. IOAN. BAPTISTA

ODE.

Strophe I. Verſuum xv.

INuecta bigis Cynthia, candido
Pellens ore tenebras,
Argenti nitidum iubar
Diffundit inter ſydera:
Hinc inde vitro per caua fiſtulæ
Vidit hæc ætas Venerem bicornem
Fulgere Phœbes æmulam:
Sed luce lucent Solis; hic fons luminis
Splendet, & irradiat
Cæli ſydereos globos,
Terrarumque plagas, & maris æquora.
Talis crinibus aureis,
Fronte ſerena,
Formoſiſque genis, oculiſque micantibus, vllo
Non compta fuco Veritas coruſcat.

AntiStrophe I. Verſuum xv.

Phœbus liquentem non tamen aëra
Semper luce ſerenat,
Non ſemper mare cæruleum

Tranquillat auræ flatibus,
Culto nec agri fertilis è ſinu
Elicit flores, neque germinantis
E flore fœtus arboris;
Atris ſed obtegens polum vaporibus
Sæpè ciet pluuias,
Nimbos, & gelidas niues,
Horrendos tonitrus, diraque fulmina.
Sic & lingua fidelibus
Nuntia veri
Vocibus exacuit gladios, & ſuſcitat iram,
Feruens cruentas edit ira cædes.

Epodus I. Verſuum xij.

Tu, Iordanis ad vndas
Qui ſacrum IESV caput abluiſti,
Sis teſtis, inceſtum tyrannum
Verâ voce redarguens.
Indignata furentes
Hinc haurit imis ſpiritus medullis,
Iræque ſæuo turbine concita
Curas tumenti corde nutrit vindices,
Vincla parans mulier,
Trucíſque carceris ſpecum; &

Atrox

Atrox conſilium concipit, vt tuum
Stringat in exitium ſecurim.

Strophe II. Verſuum xv.

Herodianam gaudia Regiam,
Regnantemque replebant,
Ortus ob celebrem ſui
Diem, quotannis nobili
Cultum paratu, non ſine cantibus,
Et lyræ plectro: Proceres ad aulæ
Pompam frequentes venerant:
Renidet hîc paries amictus purpurâ:
Aurea vaſa micant,
Et gemmata toreumata:
Auro texta tori ſtragula ſerica
Pictoris referunt opus:
Pocula lucent:
Circumſtant pueri menſam, qui dona Lyæi,
Vnguenta, flores, & dapes miniſtrant.

Antiſtrophe II. Verſuum xv.

Hæc inter ægrâ mente recogitans
Iuſtæ verbera vocis,
Inuiſò capiti feros

Struens dolos Herodias,
Natæ, quid optet, nutibus indicat:
Mox iubet feſtas choreas inire.
Hæc obſecuta, leniter
Inclinat ante Regis aureum torum
Crura, decenſque caput,
Dein gyro glomerat vago
Greſſus in numerum: nunc pede candido
Se ſuſtollit, & aſsilit;
Nunc leuis auræ
In morem celeri percurrit percita motu;
Excepta plauſu Regis intuentis.

Epodus II. Verſuum xij.

Quid cæco magis igne
Mentium lumen tenebris obumbrat?
Iuratus vltrò Rex puellæ
Spondet, quod petet, impetu
Sacri abreptus amoris.
Tunc illa blandis intuens ocellis
Regem, parentis præmonitu ſagax,
Ioannis almum poſtulat cædi caput;
Rex iubet: innocua
Ceruix reſecta protinus

Deſec-

Defertur patulâ lance, nocentibus
Dedecorum metuenda merces.

Strophe III. Verſuum xv.

Extincta ſenſus ſpirat adhuc pios.
Vt ſic ore ſilenti
Infandos magis increpat
Amoris ignes? Quilibet
Dolet perempti funus, & impiam
Efferæ cauſam necis execratur.
Proh feminæ mentem trucem!
Cùm feruet irâ, & æſtuat libidine.
Tam fera monſtra fretum,
Nec tellus generat: leo
Te viſo Daniel ſæuitiam exuit:
Illæſum maris horrida
Bellua Ionam
,, Littoribus reddit. Ferro par femina lædit,
,, Magiſque flammis: Peſtis, & venenum eſt.

Antiſtrophe III. Verſuum xv.

At pura caſtis moribus, & Dei
Iugi feruida cultu
Quàm diſpar docet inclytis

Iuditta geſtis? vndique
Obſeſſa caſtris Aſſyrij Ducis
Dum ſuis cladem pauet imminentem,
Animo cadens Bethulia
Mœrebat; hanc Iuditta ſpes reſumere
Numine freta iubet:
Mox ponit viduæ ſtolam,
Et ſe lætitiæ veſtibus induens
Ductorem petit hoſtium;
Nactáque cœnæ
Tempus, Holophernem vino ſomnoque iacentem
Ceruice fortis conficit reciſâ.

Epodus III. Verſuum xij.

Per contraria duxit
Vna vos virtus, ſociatque Cælo.
Tu Iudith occídens triumphas
Fuſis hoſtibus: occidens
Fuſo ſanguine palmam
Refers Ioannes. Quis tuos honores
Intexat hymnis, & colat, vt decet,
Te fulgidum cæli decus? mens deficit,
Deficit artis opus;
Mortalis vltrà quid poteſt?

Num

Nam te Chriſtiadum maxima, nomini
Sacra tuo veneratur Ædes.

DE S. M. MAGDALENA
ODE.

Strophe I. Verſuum xiij.

INnixa pennis verſicoloribus,
Bombyce fulgens diuite,
Molles reuincta floribus
Crines, procaci fronte, lubricoque
Adſpici vultu, facilique dulcis
Flexu loquelæ cordibus imperat
Mortalium: quos dum beare creditur,
Interimit ſuaui præbens ſub lacte venenum.
Atque truces molitur hyænâ
Sæuior inſidias,
Nouuſque Proteus mille formas induit;
Vt ſacræ leges Themidis reſoluat,
Blanda Voluptas.

Antiſtrophe I. Verſuum xiij.

Hæc innocenti ſanguine dexteram

Regis Dauidis polluit,
Quo nullus antè gratior,
Regi ſupremo cælitum: capillis
Indidit cæſis tibi vincla Samſon,
Vt te ſuperbis traderet hoſtibus,
Quem nulla vis potuit ferocem ſubdere:
Huius & impulſu fallacia numina Diuûm
Diuino dignatus honore eſt
Rex ſapiens Salomon,
Qui Conditori ſiderum quondam pius
Inclytam ſumptu, celebremque gazâ
Struxerat Ædem.

Epodus I. Verſuum x.

Quid MAGDALENAM mirer incautam premî
Durâ compede vinctam
Diræ ſub dominæ iugo
In flore primæuo iuuentæ?
Quid excolentem corporis,
Numine poſthabito, decorem?
Illa comas olim gemmis ornabat & auro,
Studens amantibus videri pulchrior,
Pubemque gaudens cernere
Lentis ignibus vri.

Stro-

Strophe II. Verſuum xiij.

At cùm Sororis vocibus anxijs
CHRISTVS precantis annuit;
Almo iubente Spiritu,
E parte cæli deſilit ſerenâ,
Regiam vittis redimita frontem,
Puro coruſcans lumine Gratia.
Vt pulchra nubes Iridis coloribus
Depictas pedibus premit, & felicis olinæ
Defert donatura coronam!
Protinus his radijs
Icta cadit, artus detegens, & exhibet
Tabidâ nolens cute ſe videndam
Fœda Voluptas.

Antiſtrophe II. Verſuum xiij.

Tu MAGDALENE diſcutis inſitas
Mentis tenebras, & iacens
Immane monſtrum conſpicis
Non antè viſum. Quo pudore malas
Inficis? Quales gemitus profundis?
Iam margaritas ponis, & aureos
Incompta crines ſoluis, & CHRISTO ream

Te ſiſtis, lachrymiſque pedes veneraris obortis,
Atque ſacras mœſtiſsima plantas
Lambis, & imbre rigas,
Comiſque tergis, & relata negligis
Probra, mox culpis capis exoluta
Pignus Amoris.

Epodus II. Verſuum x.

Amanſque amantis igne CHRISTI feruida,
Flagris membra cruentans,
Priſcos prouida ſanguine
Extinguis ignes, & fideli
Amore conſtans, greſsibus
Impauidis ſequeris Magiſtrum
Per gladios, haſtaſque Crucis miſerabile pondus.
Hæres ſepulchro lacrymans; & exerat,
Seu condat vndis Sol iubar,
Comples queſtibus auras.

Strophe III. Verſuum xiij.

,, Amor pericli neſcius horridi
,, Vt morte perſtat fortior!
Fruſtrà frementis æquoris
Iudæa frendens obijcit procellis

Te

Te neci damnans: moderantis expers
Nautæ phaſelus, non ope remigis
Velíve, currit humidas pelagi vias:
Se placidi ſternunt fluctus; ſe lucidus æther,
Nube carens ventíſque, ſerenat.
Iam Paphon, atque Rhodon,
Cretamque linquit; iam Zacynthi littora,
Et Cephalenum legit, Actiaſque
Proſpicit oras.

Antiſtrophe III. Verſuum xiij.

O quæ trecentis hæc freta nauibus
Regina ſulcans, Cæſarem
Armis laceſſens, vltimam
Regnis parabas Italis ruinam;
Patrio pulſam lare MAGDALENAM
Si fluctuantis ludibrium maris,
Eſcam futuram piſcibus, nunc cerneres
Cælicolas inter diuini nectaris hauſtu
Sublatam ſuper æthera veſci,
Delicijſque frui
Cæleſtis aulæ, quid tibi mentis foret?
Quid decor formæ, Phariuſque faſtus,
Sceptraque proſunt?

Epo-

Epodus III. Verſuum x.

En luce functa habes pudendam regij
Solùm nominis atro
Regni è funere gloriam:
Nec læta vixiſti; ſuperſtes
Vix vna puppis reddidit
Te patrio profugam Canopo.
Condens & viuens latebris abſtruſa ſepulchri,
Coacta mox lethum colubri morſibus
Vltrò ſubire, Cæſaris
Subducenda triumpho.

Strophe IV. Verſuum xiij.

At MAGDALENE per Siculum fretum
Rabiem Charybdis præterit
Secura, fineſque Italos
Egreſſa, tendit Gallicas ad vrbes.
Hùc Dei nutu, Superumque ductu
Appulſa, portum Maſsiliæ tenet;
Nomenque CHRISTI gentibus diſſeminat.
Hinc abrepta colit pendens in montibus antrum,
Quod frontem prope ſidera tollit.
Hîc gemit, & lachrymat:

Hîc

Hîc Angelorum cœtibus canentium
Adſtat: hîc vnum meditata CHRISTVM,
Se quoque neſcit.

Antiſtrophe IV. Verſuum xiij.

O me patrato crimine ſordidum,
O me iacentem reſpice
Dux alma pœnitentium.
Te CHRISTVS audit: nam tuis ſepulchro
Excitat fratrem precibus: furentis
Te de Draconis faucibus eximit,
Et limpidas è rupe lymphas elicit.
Salue cara Deo rupes, fons inclyte ſalue;
Iam Pindi mihi culmina ſordent:
Tu ſacra lympha, precor,
E corde prome lachrymas: pro carmine
Execror myrtum; mihi det coronam
Ramus oliuæ.

Epodus IV. Verſuum x.

O ter beatum, qui dolore percitus
Vitæ turpiter actæ
Labes fletibus eluit.
,, Virtutis in regno vel ipſis

Vero

,, Vero referta gaudio
,, E lachrymis oritur Voluptas.
,, Nil tamen in tuto mortalibus, vltima donec
,, Recludat hora cuique ſortem. Gloria
,, Perennat vna Cælitum
,, Extra vulneris ictum.

DE S. LAVRENTIO ODE.

Strophe I. Verſuum xij.

IBera tellus, Auſtrio
Sub Rege felix, aurifero Tagi
Te dicant alij flumine nobilem,
Te claſſe, te bello ferocem,
Oceani dominam celebrent, Regniſque potentem:
Hic Perüanis diuitem metallis,
Mexici gazis, Arabumque conchis,
Et mercibus Goæ beatam
Te laudet: fera prælia
Extollat alter, & triumphos CAROLI,
Ac temperatis viuidum
Conſilijs animum PHILIPPI.

Anti-

Antiſtrophe I. Verſuum xij.

Te concinam LAVRENTII
Sacro Parentem lumine fulgidam:
Non illi facie funeris horridâ
Immane tortoris repertum
Excuſſit ſolidâ veræ pietatis amorem
E mente: palmis nobiles, & oſtro
Clarus en inter Proceres, decorem
Indutus æternum, phalangis
Addit ſe comitem Duci,
Cui ſaxa primùm poſt trucem CHRISTI necem
Coniecta probro gloriam,
Interitu peperere vitam.

Epodus I. Verſuum ix.

Acres quid iras aggeras Rex barbare?
Impauidus contemnere nouit
Hiſpanus iuuenis Regum fera iuſſa. Quid flagellis
Nuda membra ſaucias,
Curuis & hamis lancinata carpis?
Fortis reſiſtit. Heu quid impium ſtruis?
Mens hæret: trepidat. Quibus
Dire Tyranne feris.

Te quibus exæquem Colobi, ſæuiſſime monſtris?

Strophe II. Verſuum xij.

Vagas ad vndas Tybridis
Lactauit altrix vberibus Lupa
Infantes geminos: pinnigero puer
Delphinis in dorſo natantis
Sæpe Dicarchæo ludens è littore viſus;
Et vulnerati pro pedis medelâ
Hoſpitem narrant hominis leonem:
Hunc inter atroces ferarum
Incurſus pauidum, canis
Vt blandiens, adiuit agnitum leo:
Amboſque pubes Romuli
Obſtupuit ſibi gratulantes.

Antiſtrophe II. Verſuum xij.

Seu priſca verum proferat,
,, Seu fingat ætas; Aſpide ſæuior
,, Hircaniſque feris mens hominis furit.
,, Non vrſus inſectatur vrſum:
,, Non perimit colubrum coluber, non tigrida tigris;
,, Humana virgas gens, rotas, & vnces
,, Intulit terris, pedibuſque mortis

Apta-

,, Aptauit alas. Quid Perilli
Infandum memorem bouem?
Nec fontibus, vel hoſtibus ſolùm minax:
Sui miniſtram gaudij
Perniciem cupit innocentum.

Epodus II. Verſuum ix.

Te matricida, te lues mortalium
Inceſſit tam dira cupido?
Nam facibus paſſim inceſam populatus ignis Vrbem
Te iubente, fletibus,
Clamore, luctu, cladibus, ruinis
Complens, in atri verterat formam rogi:
Tunc lætus, fidibus canens
Diceris excidio
Auſus Troiano miſeram componere Romam.

Strophe III. Verſuum xij.

Quò, Muſa, Dirces prouehunt
Te vela? ferri per tragicos amas
Terrores? Rutilum ſydus Iberiæ,
Atlantis emergens ab vndis,
Te reuocat dirâ toſtus LAVRENTIVS olim
In crate: formæ nec decor, nec ætas,

Fer-

Ferreos flectunt animos. Tyrannus
Deridet abſterſum cruorem
Cæleſtis Pueri manu.
Ludi ne vanis perferam præſtigijs?
I miles, inquit; perditus
Det meritas reus igne pœnas.

Antiſtrophe III. Verſuum xii.

Et ecce raptim ſtrenuus
Athleta CHRISTI traditur ignibus:
Hos inter thalamus vectibus æreis
Compactus excepit iacentem.
Tres ô Iordanis Pueri, decus Iſacidarum,
Vt veſtra flammis emicat probata
Diſpari virtus celebris coronã,
Quos par adegit cauſa morti
Vltrò exponere pectora?
Nõ vos* Deira militũ cohortibus
Equis, & armis obſtrepens
Terruit, aut ſonitus tubarum.

* *Deira à D. Hieron. Dura capus Babylonis, à Septuaginta & Vaticana Græca Δειρᾶ nominatus.*

Epodus III. Verſuum ix.

Non vos furentis Regis atrox commouet
Aſpectus: Nos, dicitis, ô Rex;

Non aurum, aut ſtatuas colimus: Deus Iſraël colēdus:
Ille ſolus eſt Deus.
Fruſtrà catenis alligas lacertos,
Et nos in ignes conijcis: nam præpotens
Illæſos Deus eruet,
Si volet, atra licet
Fluctuet vndanti flammarum vortice fornax.

Strophe IV. Verſuum xii.

Nec vana ſpes: innoxius
Vos lambit ignis, vitreus vt liquor,
Non auſus teneram lædere corporum
Cutem; ſed infrendens, voraxque
Fertur in adſtantes, ardenti membra vapore
Hauſturus: in vos obſequens, fauenti
Dum Deo grates canitis, furorem
(Res mirā) compeſcens, aënis
Vinctos nexibus accipit,
Reddit ſolutos, vinctus ipſe, languidus,
Inermis. At LAVRENTIVM
Letiferis petit acer armis.

Antiſtrophe IV. Verſuum xii.

Arctæ coërcent compedes,

Nu-

Nudumque prunis concolor æs cremat;
Iam corpus celeri corripit impetu,
Iam flamma proſerpens adurit,
Et carnem vorat, & graciles depaſcitur artus.
Immotus Heros, vt doloris expers,
Vt roſas interírideſque myrtos,
Ferale tormentum virili
Spernit pectore, dum truci
Adipem liquatus igne manat: lumina
Auertit intuentium
Terribili laniena viſu.

Epodus IV. Verſuum ix.

Afflatus ille, geſtiens plenus Deo
Solui nexu corporis, infit
,, Ore renidenti: Fumant tibi iam Tyranne, cocta hæc
,, Membra: mande, veſcere:
,, En Aula Cæli ſe mihi recludit.
O quàm beatè moreris! Inclytus magis,
Inuictiſſime Martyrum,
Nullus obire poteſt:
Hoſtibus inſultas victor, cadis hoſtia CHRISTO.

DE

DE SANCTO LVDOVICO
REGE GALLIARVM
ODE

Strophe I. Verſuum xij.

OBiectu gemini maris,
Illinc Pyrenes, arduis hinc Alpium
Præcincta muris; ingenio ſoli,
Fluxuque diues fluminum;
Fortium turmis equitum verenda,
Heroum genitrix Gallia, bellicis
Fecunda palmis: inclyta Regibus,
Quos longâ ſerie dedit
Priſci Capetij genus:
Vt inter omnes thure LVDOVICVS
Cultus, & aris,
Cæleſti radiat vinctus diademate frontem!

Antiſtrophe I. Verſuum xij.

Quas dudum mea parturit
Mens fœta laudes, Regis educ optimi
In lucis oras, Aonij lyra

Sono-

Sonora cantus obſtetrix.
An piæ primum ſtudium Parentis
Formandi puerum moribus integris,
Doctæque raris Palladis artibus;
An celſæ decus indolis
Dircæis celebrem modis?
En blanda prodis Comitas, Pudórque,
Lenis & oris
Maieſtas, ac forma, decens & Gratia linguæ.

Epodus I. Verſuum ix.

Non me tamen moremini:
Plectrum prouocat aureum
Pulchriùs fulgens teneris ab annis
Laus parta bello. Iactet Alcidæ manu
Infantis enectos colubros
Ficto Græcia plauſu.
Vt primùm nituit murice regio
Heros gloria Sequanæ,
Impuber armis comprimit rebelles.

Strophe II. Verſuum xij.

Aſt ætas vbi firmior
Acceſſit, omnis abſtinens culpæ, Deo

De-

Deuota iungit pectora, dotibus
Virtutis auctus: commoda
Vrbium curat: ſtudioſus æqui
Regum delicias ſpernit, & otium
Fontem malorum claudit, & amouet
Luxum criminis illicem:
Iuſtis præmia diuidit,
Prauoſque pœnæ corrigit timore.
„ Sic populorum
„ Munit amore latus, non enſe, aut militis haſtis.

Antiſtrophe II. Verſuum xij.

Horti pulchra per areas;
Hinc inde transfert candidum Virgo pedem,
Quà mira florum pompa recluditur:
Seu quos dedit Britannia,
Vel Tagi potor, Sporadûmve cultor,
Mox voluens oculos, vndique conſpicit,
Et hæret anceps, quem ſibi deligat:
Illic floret amaracus,
Hic albet breue lilium,
Floreſque pandunt aduenæ decorem:
Denique certa
Omnibus illa roſæ Pæſtanum prætulit oſtrum.

Epodus II. Verſuum ix.

Florem tibi quem ſeligam?
Te ſceptro potior Fides,
Alme Rex, clarat; Themis, & ſorores,
Pietaſque maius adferunt tibi iubar,
Gemmata quam veſtis, vel aurum:
At quæ clarior aſtri
Naſcentis radijs fulſit, & in tuo
Fulget corde, rapit ſacrâ
Me luce flagrans Caritas canentem.

Strophe III. Verſuum xij.

Hæc te nectare Cælitum
Paſcit, Deique nunc beat præſentiâ;
Hæc vna quondam, dum tuus induit
Caduca membra ſpiritus,
Se tibi iunxit comitem; viæque
Index, te Superûm cœtibus addidit.
Hinc liberali ſpargis opes manu,
Siue Altaria conſtruis,
Seu ſacras reficis domos,
Ades vel ægris, vel iuuas egenos:
Hac duce bellum
Suſcipis, & mortis iaculis caput obijcis vltrò.

Anti-

Antiſtrophe III. Verſuum xij.

Vrbis nam Solymæ vicem
Dolens, vt impiam opprimas tyrannidem,
Pacata Regni linquis, & horridis
Armis petens Peluſium,
Traijcis textis trabibus phalanges,
Quà ſeptémgemino cærula flumine
Nilus colorat: mœnia vix quatis
Arcis, cùm ſubitus fores
Recludit pauor hoſtium;
Mox victor agmen militum patentes
Ducis in agros,
Hoſtileſque acies geminatâ clade trucidas.

Epodus III. Verſuum ix.

,, Spes ſæpè quò propinquior
,, Arridet celeri fugâ,
,, Exitus cœptis adimit ſecundos.
Inuadit, eheu! te lues, & Celticas
Infeſta vis morbi, fameſque
Vexat dira cohortes.
Illinc flumen aquis, hoſticus hinc furor
Denſo circuit agmine:
Pugnatur; atrox fœdat arua cædes.

Strophe IV. Verſuum xij.

Victum gloria non minor
Te ſequitur, Heros magne, quàm cùm vinceres.
Conſtans recuſas Martis ab aleâ
Lembo per amnem ſubtrahi.
,, Vna nos omnes, eademque pugnæ
,, Sors, inquis, maneat. Vos ego deſeram?
,, Regemque veſtrum me fuga polluet?
Captiuo tibi quas minas,
Quæve opprobria barbarus
Infert Tyrannus? ſæua quot tuorum
Funera cernis?
Tu tamen immotus CHRISTO ſpem ponis in vno.

Antiſtrophe IV. Verſuum xij.

Nutantes animos fide
Firmas, iacentes erigis. Quid, ais, cadit
Spes veſtra? curas pellite lugubres:
,, Probat Deus quos diligit:
,, Hos & educit memor è periclis.
Olim quæ populus pertulit Iſraël?
Hæc ipſa tellus teſtis: ad inuium
Rubri dum pelagi fretum
Vrgebat Pharao ferox

Equis

Equis & armis; obſequens repentè
Scinditur æquor,
Erectiſque vagæ lapideſcunt mœnibus vndæ.

Epodus IV. Verſuum ix.

Electa ſiccis tranſilit
Gens plantis: mare ſæuiens
Defluit rurſus: rapit inſecutum
Ducem procellis, & quadrigas obruit.
Sic fatus, haud exſpes tueris
Flexo poplite Cælum.
Lux ô Chriſtiadum maxima Principum,
Heros inclyte, qui, tui
Æquent honorem carceris, triumphi?

Strophe V. Verſuum xij.

Dat dirus tibi Mempheos
Pœnas Tyrannus. En ſuorum concidit
Ferro peremptus, ſertaque laurea
Mutat cupreſſi frondibus:
Tuque dimiſſus, redimenſque captos,
Oppreſſoſque graui ſeruitij iugo,
Appellis Acces littoribus ratem.
Hîc te Chriſticolæ tenent,
Vt ſis certa cadentium

Quin & depoſita ſæuitie Leo
 Se riſtu placido proicit ad pedes:
 Te Martina tamen dans gladius neci
 Cœli cœtibus inſerit.

Te thuris redolens ara vaporibus,
 Quæ fumat precibus iugiter inuocat,
 Et falſum perimens auſpicium tui
 Delet nominis omine.

Tu natale ſolum protege, tu bonæ
 Da pacis requiem Chriſtiadum plagis;
 Armorum ſtrepitus; & fera prælia
 In fines age Tracios.

Et Regum ſocians agmina ſub Crucis
 Vexillo Solymas nexibus exime,
 Vindexque innocui ſanguinis hoſticum
 Robur funditus erue.

Tu noſtrum columen, tu decus inclytum
 Noſtrarum obſequium reſpice mentium;
 Romæ vota libens excipe, quæ pio
 Te ritu canit, & colit.

A nobis abigas lubrica gaudia
 Tu, qui Martyribus dexter ades Deus
 Vne, & Trine: tuis da famulis iubar,
 Quo clemens animos beas.

IN

IN SANCTÆ BIBIANÆ FESTVM DIEM.

FLos ò Quiri'um candide Virginum,
Cœli decus, lux fulgida Martyrum,
Quas ornat effuſi cruoris
Purpureum Bibiana tegmen:
Non te ſilebit vox mea barbito
Concors eburno, namque per ardua
Sublimis aſcendens coruſcas
Iſacio celebranda plectro.
Primis ab annis nomen abhorruit
Vanum deorum mens tua numini
Deuota Chriſti, ſeque vero
Ritè Deo facilem dicauit.
Non te parentum terruit impiè
Inflicta cædes, non fera Præſidis
Mandata, quæ duro dederunt
Demetriam exitio ſororem.
Adempta quicqnam te bona non mouent,
Concluſa diro carcere permanes
Immota, conſtantemque ſeruas
Eſurie tenuata mentem.

Sonora cantus obſtetrix.
An piæ primum ſtudium Parentis
Formandi puerum moribus integris,
Doctæque raris Palladis artibus;
An celſæ decus indolis
Dircæis celebrem modis?
En blanda prodis Comitas, Pudórque,
Lenis & oris
Maieſtas, ac forma, decens & Gratia linguæ.

Epodus I. Verſuum ix.

Non me tamen moremini:
Plectrum prouocat aureum
Pulchriùs fulgens teneris ab annis
Laus parta bello. Iactet Alcidæ manu
Infantis enectos colubros
Ficto Græcia plauſu.
Vt primùm nituit murice regio
Heros gloria Sequanæ,
Impuber armis comprimit rebelles.

Strophe II. Verſuum xij.

Aſt ætas vbi firmior
Acceſſit, omnis abſtinens culpæ, Deo

De-

Deuota iungit pectora, dotibus
Virtutis auctus: commoda
Vrbium curat: ſtudioſus æqui
Regum delicias ſpernit, & otium
Fontem malorum claudit, & amouet
Luxum criminis illicem:
Iuſtis præmia diuidit,
Prauoſque pœnæ corrigit timore.
„ Sic populorum
„ Munit amore latus, non enſe, aut militis haſtis.

Antiſtrophe II. Verſuum xij.

Horti pulchra per areas,
Hinc inde transfert candidum Virgo pedem,
Quà mira florum pompa recluditur:
Seu quos dedit Britannia,
Vel Tagi potor, Sporadùmve cultor,
Mox voluens oculos, vndique conſpicit,
Et hæret anceps, quem ſibi deligat:
Illic floret amaracus,
Hic albet breue lilium,
Floreſque pandunt aduenæ decorem:
Denique certa
Omnibus illa roſæ Pæſtanum prætulit oſtrum.

Epodus II. Verſuum ix.

Florem tibi quem ſeligam?
Te ſceptro potior Fides,
Alme Rex, clarat; Themis, & ſorores,
Pietaſque maius adferunt tibi iubar,
Gemmata quàm veſtis, vel aurum:
At quæ clarior aſtri
Naſcentis radijs fulſit, & in tuo
Fulget corde, rapit ſacrâ
Me luce flagrans Caritas canentem.

Strophe III. Verſuum xij.

Hæc te nectare Cælitum
Paſcit, Deique nunc beat præſentiâ:
Hæc vna quondam, dum tuus induit
Caduca membra ſpiritus,
Se tibi iunxit comitem; viæque
Index, te Superûm cœtibus addidit.
Hinc liberali ſpargis opes manu,
Siue Altaria conſtruis,
Seu ſacras reficis domos,
Ades vel ægris, vel iuuas egenos:
Hac duce bellum
Suſcipis, & mortis iaculis caput obijcis vltrò.

Anti-

Antiſtrophe III. Verſuum xij.

Vrbis nam Solymæ vicem
Dolens, vt impiam opprimas tyrannidem,
Pacata Regni linquis, & horridis
Armis petens Peluſium,
Traijcis textis trabibus phalanges,
Quà ſeptemgemino cærula flumine
Nilus colorat: mœnia vix quatis
Arcis, cùm ſubitus fores
Recludit pauor hoſtium;
Mox victor agmen militum patentes
Ducis in agros,
Hoſtileſque acies geminatâ clade trucidas.

Epodus III. Verſuum ix.

,, Spes ſæpè quò propinquior
,, Arridet celeri fugâ,
,, Exitus cœptis adimit ſecundos.
Inuadit, eheu! te lues, & Celticas
Infeſta vis morbi, fameſque
Vexat dira cohortes.
Illinc flumen aquis, hoſticus hinc furor
Denſo circuit agmine:
Pugnatur; atrox fœdat arua cædes.

Strophe IV. Verſuum xij.

Victum gloria non minor
Te ſequitur, Heros magne, quàm cùm vinceres.
Conſtans recuſas Martis ab aleâ
Lembo per amnem ſubtrahi.
„ Vna nos omnes, eademque pugnæ
„ Sors, inquis, maneat. Vos ego deſeram?
„ Regemque veſtrum me fuga polluet?
Captiuo tibi quas minas,
Quæve opprobria barbarus
Infert Tyrannus? ſæua quot tuorum
Funera cernis?
Tu tamen immotus CHRISTO ſpem ponis in vno.

Antiſtrophe IV. Verſuum xij.

Nutantes animos fide
Firmas, iacentes erigis. Quid, ais, cadit
Spes veſtra? curas pellite lugubres:
„ Probat Deus quos diligit:
„ Hos & educit memor è periclis.
Olim quæ populus pertulit Iſraël?
Hæc ipſa tellus teſtis: ad inuium
Rubri dum pelagi fretum
Vrgebat Pharao ferox

Equis

Equis & armis ; obſequens repentè
Scinditur æquor ,
Erectiſque vagæ lapideſcunt mœnibus vndæ .

Epodus IV. Verſuum ix.

Electa ſiccis tranſilit
Gens plantis : mare ſæuiens
Defluit rurſus : rapit inſecutum
Ducem procellis , & quadrigas obruit .
Sic fatus , haud exſpes tueris
Flexo poplite Cælum .
Lux ô Chriſtiadum maxima Principum ,
Heros inclyte , qui , tui
Æquent honorem carceris , triumphi ?

Strophe V. Verſuum xij.

Dat dirus tibi Mempheos
Pœnas Tyrannus . En ſuorum concidit
Ferro peremptus , ſertaque laurea
Mutat cupreſſi frondibus :
Tuque dimiſſus , redimenſque captos ,
Oppreſſoſque graui ſeruitij iugo ,
Appellis Aces littoribus ratem .
Hîc te Chriſticolæ tenent ,
Vt ſis certa cadentium

Tutela rerum, haud te trahunt paterni
Commoda Regni,
Nec Genitricis amor, Procerum nec vota preceſque.

Antiſtrophe V. Verſuum xij.

Non eſt, quæ premat acrior
Te cura, quàm CHRISTI ſuperbos frangere
Hoſtes, & almo Nomine, gentium
Delere cultus impios.
Nec pium belli ſtudium remittis,
Donec te Libye ſanguine diffluens
Palmâ potitum, corporis exui
Arctis nexibus adſpicit.
Nunc ô verticis Incola
Cæleſtis, audi quas preces decorum
Pallida vultum
Relligio moerens lacrymis tibi fundit obortis.

Epodus V. Verſuum ix.

Inuicte Rex, en Gallia
Iuncta eſt rurſus Iberiæ
Sanguinis vinclis: animos, & arma
Fac iungat arctum fœdus. Heu! quot conficit
Europa ſe diſcors in oris?
Squalet Punica tellus:

Te

Te deuincta vocat Græcia compede,
Iordanes vocat, & ſacrum
CHRISTI Sepulchrum vindicem moratur.

HYMNVS
IN S. MARTINAM.

MARTINÆ celebri plaudite nomini
Ciues Romulei, plaudite gloriæ:
Inſignem meritis dicite Virginem
Chriſti dicite Martyrem.
Hæc dum conſpicuis orta parentibus
Inter delicias, inter amabiles
Luxus illecebras ditibus affluit
Fauſtæ muneribus domus
Vitæ deſpiciens commoda, dedicat
Se rerum Domino, & munifica manu
Chriſti pauperibus diſtribuens opes
Quærit præmia Cœlitum.
Non illam crucians vngula, non feræ,
Non virgæ horribili vulnere commouent;
Hinc lapſi è ſuperum ſedibus Angeli
Cœleſti dape recreant.

Quin & depoſita ſæuitie Leo
Se rictu placido proicit ad pedes:
Te Martina tamen dans gladius neci
Cœli cœtibus inſerit.

Te thuris redolens ara vaporibus,
Quæ fumat precibus iugiter inuocat,
Et falſum perimens auſpicium tui
Delet nominis omine.

Tu natale ſolum protege, tu bonæ
Da pacis requiem Chriſtiadum plagis;
Armorum ſtrepitus; & fera prælia
In fines age Tracios.

Et Regum ſocians agmina ſub Crucis
Vexillo Solymas nexibus exime,
Vindexque innocui ſanguinis hoſticum
Robur funditus erue.

Tu noſtrum columen, tu decus inclytum
Noſtrarum obſequium reſpice mentium;
Romæ vota libens excipe, quæ pio
Te ritu canit, & colit.

A nobis abigas lubrica gaudia
Tu, qui Martyribus dexter ades Deus
Vne, & Trine: tuis da famulis iubar,
Quo clemens animos beas.

IN

IN SANCTÆ BIBIANÆ FESTVM DIEM.

FLos ò Quiritum candide Virginum,
Cœli decus, lux fulgida Martyrum,
Quas ornat effuſi cruoris
Purpureum Bibiana tegmen:
Non te ſilebit vox mea barbito
Concors eburno, namque per ardua
Sublimis aſcendens coruſcas
Iſacio celebranda plectro.
Primis ab annis nomen abhorruit
Vanum deorum mens tua numini
Deuota Chriſti, ſeque vero
Ritè Deo facilem dicauit.
Non te parentum terruit impiè
Inflicta cædes, non fera Præſidis
Mandata, quæ duro dederunt
Demetriam exitio ſororem.
Adempta quicquam te bona non mouent,
Concluſa diro carcere permanes
Immota, conſtantemque ſeruas
Eſurie tenuata mentem.

Te quippe paſcit, qui volucres alit,
Eſcamque præbet piſcibus æquoris,
Siluamque nutrit germinantem, &
Rore ſatos, pluuijſque campos.
Fruſtra doloſis blanditijs petens
Te lingua tentat garrula fallere,
Nec ſæua te flectunt pudici
Verbera conſilij tenacem.
Fortis reſiſtis ſæpius execrans
Cultum nefandum, nec quateris minis,
Chriſtumque Cœli conditorem
Eſſe doces, dominumque rerum.
,, Creſcens adultis floret honoribus
,, Virtus, periclis neſcia concuti.
En cæſa plumbatis ſerena
Fronte cadens animam profundis.
Hinc, te perempta, ſpiritus aduolat
Inter beatos Cœlicolum choros.
Vt Roma plaudit, dum perenni
Te decorat Pietas triumpho!
Votis fauentem Romula te vocat
Pubes: malorum comprime turbines,
Adſteſque, dum Chriſto litantes
Thura tuis adolemus aris.

Æterna

Æterna Patri gloria maximo,
Natoque laus, ſit Spiritui decus,
Qui cuncta nutu tres, & vnus
Condidit, & ſapiens gubernat.

DE S. ELISABETHA LVSITANIÆ REGINA HYMNVS.

Domare cordis impetus Eliſabeth
Fortis, inópſque, Deo
Seruire, Regno prætulit.
En fulgidis recepta cæli ſedibus,
Sydereæque domus
Ditata ſanctis gaudijs
Nunc regnat inter Cælites beatior,
Et premit aſtra, docens
Quæ vera ſint Regni bona.
Patri poteſtas, Filioque gloria,
Perpetuumque decus
Tibi ſit alme Spiritus.

De Eadem Hymnus.

OPes decuſque regium reliqueras
Eliſabeth, Dei dicata Numini;
Recepta nunc bearis inter Angelos:
Libens ab hoſtium tuere nos dolis.
Præi, viamque dux ſalutis indica:
Sequemur. O ſit vna mens fidelium;
Odor bonus ſit omnis actio, tuis
Id innuit roſis operta Caritas:
Beata Caritas, in arce ſyderum
Potens locare nos per omne ſæculum.
Patrique Filioque ſumma gloria,
Tibique laus perennis alme Spiritus.

ANIMVS RESIPISCENS CHRISTVM paſſum meditando.

ADuénit hora, quæ ſalutem deferens,
E mortis vmbra dormientes excitat,
Oborta lux noſtris tenebras diſijcit,
Fugatque denſam gentium caliginem:
Canit per aëris plagas cœleſtium
Emiſſa vox Dei ſupremam gloriam,

Ter-

Terriſque pacem nuntiat, dum naſceris
Æterne rerum conditor, mortalium
Clemens redemptor. Vſquequo nos efferet
Caduca ſpes inanium, quæ deprimunt
Mentis vigorem, quo iacente ſpiritus
Ad ima tendit? ipſi nos ſeducimus,
Dum quærimus, quæ blanda ſenſus attrahunt,
Falluntque Laruæ ſubdolis coloribus:
Hos detegis Rex ſyderum, qui pauperem
Subis caſam cœleſte culmen deſerens,
Et his videris alloqui nos vocibus.
Non me micanti purpura ſtratus torus,
Auroque cuna, & margaritis Indicis
Diſtincta, ſed præſepe vile ſuſcipit;
Dum verſor inter aſperas vitæ vices,
Crucemque perfero, & peremptus occido
Laboris, & doloris exemplum exhibens,
Meo cruore vos redemptos inſtruo.
Quid vita vos voluptuoſa faſcinat
Fulgore luxus, labilique gaudio?
Quid otioſos detinet ſocordia
Agri patentis inſtar vmbra, & floribus?
Anguſta, & ardua ducit ad Cœlum via,
Incedit hâc qui limen almum cogitat.

POENI-

POENITENS.

SEpultus altâ criminum caligine,
Sæuiſque vinctus nexibus,
Non ſub latebris lapidis alter Lazarus
Claudor, ſed hac circumferor
Defunctus infauſtâ ſub vrnâ corporis.
Iam lingua nullos ederet
Sonos; carerent aridi motu pedes,
Triſteſque pallerent genæ:
Humi iacerem, nec viderent lumina
Nitentis aëris iubar;
Sed ne caducum vita corpus deſerat,
Vicem perempti ſpiritus
CHRISTI benigna ſupplet indulgentia,
Luteque reddit illito
Oculis ſuam lucem. Quid, ah, quid intuor
Miſer? tenent me compedes,
Laterumque verſant ſordidum manus opus:
Et quæ fouet me blandiens
Placido ſinu Voluptas, vera Dalila,
Stringit minacem forficem.
Formidoloſis in cauernis ſaltuum
Cubile tellus exhibet,

So-

Solumque glandes ſe mihi dant pabulum:
 Famis voratus dentibus
Perire cogor inter immundas ſues.
 Supplex reuertar ad Patrem:
Culpam fatebor, & profuſis lachrymis,
 Vt cæcus ille vitreis
Siloës aquis ſe diluit, cor diluam,
 Quod noxa fœdat ſordibus.
Sed heu, catena nexibus mihi pedes
 Arctans abire me vetat:
Hæc dira vincla tu Deus Clementiæ
 Solus potes diſſoluere,
Meamque ſolus tu potens Ægyptio
 Leuare ceruicem iugo.
Non ego mihi Moſen, tuam ſed Gratiam
 Ducem regreſſus flagito:
Huius per atras noctis vmbras luceat
 Ignis, viamque dirigat;
Tutamque plantis virga pandat orbitam
 Rubri per vndas æquoris,
Et inſequentium cohortes hoſtium,
 Equos, & axes obruat.
Sic ipſe liberum metu ſequens iter
 Vtinam ſerenum conſpicer

Parentis aſpectum! ad pedes nam procidam,
 Gemenſque coràm proloquar:
Reuertor ad te pœnitens; per inuias
 Abduxit errantem vias
Me culpa: peccaui talentis traditis
 Abuſus: ad te pœnitens
Reuertor. Ah te, qui tui ſunt muneris,
 Hic fletus, hic meus dolor,
Placent: & ô benigne da Pater mihi,
 Tuas vt ædes incolam,
Tibique iunctus Caritatis annulo
 Non ampliùs te deſeram.
Hoc vna, quæ colore ſplendet cærulo,
 Præſtare veſtis eſt potis:
Hanc nullus vſus, nulla deterit dies,
 Fur nullus aufert: hanc mihi
Si largiare, corde dicam geſtiens,
 Coruſca ſordet Purpura.

CIRCÆI POCVLI ALEXIPHARMACVM.

INſertæ vario nitore gemmæ,
Cùm crater micat aureus, rubetque
Stillans nectareo liquore Bacchi,
Quem de purpureis premunt racemis
Præla Celtica, vel ferax Falerni
Promit vinea, dum furens adurit
Sirius canis arua, ſi niuali
Alget frigore, quid petat, vel optet
Qui ſitit, ſibi gratius bibenti?
Sorbens ſi tamen, inſcius venenum,
Quod latet, ſimul hauſerit; quis illum
Dixerit propriâ perire culpâ?
Talis blanda libidinem puella
Excitat roſeis genis, & ore,
Quo nil pulchrius Ida vidit vmquam:
Quærunt hanc iuuenes, & intuentur
Intentis oculis, amant, & omni
Huic grati ſtudio placere curant;
Nouerint licèt hinc luem creari
Vino letifero magis nocentem.
O noſtram malè prouidam iuuentam!

Sciens

Sciens exitium ſubit, volénſque.
Quæ vis efferа feruet in medullis?
Hæc, quidquid rationis auget vſum,
Sugens abripit; implicatque curis
Impuris animum, necatque ſenſus,
Quos dictat bona mens. Comæ decore
Sic arbor ſpoliatur ob tenaces
Amplexus hederæ, peritque languens
Vitali propè deſtituta ſucco.
Clades hinc fluit omnis, omne manat
Genus flagitij. Paris Lacænæ
Captus Hoſpitæ amore, fas fidemque
Lædens, quâ priùs ipſe ſe, paternum
Hac regnum face perdidit. Quis ignem
Neſcit è gelidis aquis obortum,
Narciſſi miſeram vicem? Puellas
Quid Pandionias, ſcelusque Terei,
Seu te Pyrame, flebilemque Thiſben,
Vel Phædræ memorem truces amores,
„ Aut potus magici dolos? Atrocem
„ Non Circe pateram; ſuis Libido
„ Magis ſæua, ſequacibus miniſtrat.
Permeſſi meritò chorus, ferarum
Sumptis moribus, aſſeclas Vlyſſis

Indu-

Indutos ſpecie canit ferinâ.
Satis propudij malum, & furentis
Infortunia peſtis è profanâ
Ac ſacrâ Hiſtoriâ patent: loquare
Omnium vice tù reuinćte Samſon
Fraude feminea. Fero medelam
Morbo quærimus: hanc opus parare
Doloſi madidis liquoris hauſtu;
Hac auertere Iudicem ſupremum,
Ne ſui ſuper impios ab alto
Effundat calicis ſeuerus iram.
Nos Ioſeph fugiens docet tueri
Immunem vitij notâ Pudorem.
Non placet fuga? te monet fugare
Torris ignibus innocens Aquinas.
,, Fuga, vel fuge. Non vbique ſemper
Eſt fugæ locus, inquis, & fugantem
Hoſtit illecebris nimis Voluptas.
Blandæ gratia te iubarque formæ
Si potentiùs enſe vel ſagittis
Comminus petet, eminúſve; mentem
His tamquam clypeo tuere dictis:
,, Permanet ſcelus, auolat voluptas:
,, Vindex ſubſequitur dolor perennis.

VE-

VEXILLVM CARITATIS
AD
NICOLAVM
BARBERINVM
GERMANVM FRATREM.

IN ILLA VERBA IOB,
Militia eſt Vita Hominis ſuper Terram.

QVod dixi ſemel, hæreat repoſitum,
Amantiſſime frater, in medullis:
,, Duos militiæ refert labores
,, Infelix hominum, fugaxque Vita.
Nam dum pondere corporis grauatur
CHRISTI cultor, vt hoſticis ab armis
Se miles tueatur eſt neceſſe:
Iuges excubias agens, famemque
Et ſitim toleret, doloſque vitet,
Quos ſub illecebris procax Voluptas
Abdit nequitiæ graues veneno:
Frangat horribilem furentis Iræ
Impetum, Ambitionis & tumultus,
Et his quæ ducibus mouentur arma:

Elu-

Eludatque cuniculos latentes,
Quos prauus fodit Vſus, & Cupido.
Pertinaciter hinc & hinc petentes
Munitam ratione Mentis arcem;
Pro quâ Sobrietaſque Caſtitaſque,
Ac recti ſtudium, pijque mores,
Ductu præſidioque Caritatis
Si pugnent, inimica vis fatiſcet:
Hac ne decipiamur, eſt cauendum.
,, Nullus eſt magis acer hoſtis hoſti,
,, Quàm ſit quiſque ſibi, nocentiorque.
Caritas, precor, alma pelle cladem:
Noſtro in pectore fixa nos tuere:
Te ſuperſtite nil poteſt obeſſe:
Nihil nos ſine te poteſt iuuare.
Tu nobis data cælitus, labore
Plurimo retineris atque curâ.
Hoc, frater, meditemur, hoc agamus.
Non, qui terque quatérque, millieſque
Improbis animi obſtitit rebellis
Victor motibus, obtinet beata
Inter agmina Cælitum coronam;
Si cedat ſemel, & tenebricoſum
Sic victus rapiatur ad ſepulchrum:

Sed

Sed fortis, vigilique mente conſtans.
,, Qui viuens, morienſque non reliquit
,, Diuinæ ſacra Signa Caritatis.

AD IOANNEM DONATVM FRATREM.

Inanis Eruditio ſine Pietate.

Aſſueſcit teneris agens ab annis,
Olim Nauta futurus in periclis,
Inter multiplices maris tumultus
Puppes cernere fluctuantis æſtu
Iactatas pelagi: diu labores
Et duras tolerat vices, peritus
Vt clauum teneat; ſciátque, ſæuæ
Dum fremens furit impetus procellæ,
Abſque naufragio ſubire portum.
Bellator Ducis vt queat ſupremi
Fungi munere, per niues, & imbres,
Et ſub æſtiferum Leonis aſtrum
Prodit, euigilanſque noctis horas
Luſtrat excubias, ſitim famémque

Suſti-

Suſtinens: quoties eat neceſſe eſt
In diſcrimina fortis, inter hoſtes,
Inter ancipitis cruenta Martis
Arma, quà furor efferans phalanges
Corporum miſeras ſtrues aceruat?
Quem grauat labor, eſt honoris expers.
Hinc, reor, ſtudioſus allabóras
Lycei ſapientiam doceri,
Et flores legere vtriuſque linguæ;
Sic Donate tibi parit loquenti,
Scribentíque, labore & arte multâ
Sermo cultus & elegans decorem.
Hæc, ſeu talia ſæpè cogitanti,
Mens hæret mihi; cogor & ſtupere,
Cur omnes cupimus frui perenni
Inter Cælicolûm Choros quiete,
Quæ laboribus eſt paranda: ſegni
Viuimus tamen otio ſepulti,
Siue rebus inanibus vacamus.
Quot ſunt, qui ſatagant inire callem,
Qui deducere poſſit ad ſupremæ
Sortis lætitiam! trahit doloſa
Nos rerum ſpecies; ferax doloris
Gaudium ſequimur: per hæc caduca
Claram quærimus obtinere famam,

Quam

Quam tranſmittere poſteris putamus.
Proh vecors hominum genus! quid vmbræ
Sectamur leue ſomnium fugacis?
Eſt quidem, fateor, decus, latentes
Rerum percipere & referre cauſas:
Eſto res populi recepta plauſu,
Doctè ſcribere, & eloqui diſertè;
Sit decens amor eruditionis:
Sed frondes, pietate deſtitutus,
Oſtentat velut arbor abſque pomis.
In primis igitur colenda Virtus,
Quam Cæli vigor inſerit, fouetque
Menti dia Fides oborta, fructus
Vt det fertilis, & decora: ſacræ
In templo Sapientiæ litare
Hiſce primitijs licet: dicatum
Qui ſe copulat huic, decus piorum
In terris geret, inclytumque nomen;
Sedes hinc Superûm petet beatus.

VANITATIS FVGA
ÆTERNITATIS AMOR.

AMica veris aura, frigus aëris
Amabili tepore temperans, humi
Feracis vberem ſinum recluſerat:
Fugarat atra Sol calore nubila:
Erant odora nuper arua floribus:
Recens virebat herba; cantus alitum
Sonorus obſtrepebat inter arbores:
Fluens nitebat vnda pura fluminum:
Obambulabat hinc & inde luſitans
Vagis recurſibus genus natantium.
Sed ecce feruidæ furor Caniculæ
Agros adurit, æſtuánſque vitreo
Aquæ dolet liquore riuus exui:
Amat latere piſcis in receſſibus:
Silent aues, & aura muta deficit.
Hyems iniqua iam recurrit; algidæ
Niues ſuperna montium tegunt iuga:
Rigata mœret imbre terra: defluit
Fremens in æquor amnis vnda decolor,
Vigorque lætus arborum ſtatim perit.

Vt hæc caduca! luxus Orbis ocyùs,
Opum doloſa pompa, forma labilis,
Placénſque inanium figura præterit..
Poli ſuperna conſpicemur Atria,
Vel vmbra noctis abſit, aut receſſerit
Dies, vt aſtra luce ſemper aureâ,
Iubárque Apollinis nitent! nec officit
Globis micantibus, vel æſtus ingruens,
Vel imbribus geluve bruma ſæuiens.
Quid inter hæc, futura non recogitas,
Dies videre diligens bonos, mea
Supina mens, tuæ ſalutis immemor?
,, Solet nocere ſæpiùs, quod allicit.
Parens ſit Eua teſtis. Hiſce iugiter
,, Monemur: Omne, quod fugax, relinquere;
,, Quod eſt perenne gaudium, requirere.

IN

IN ILLA VERBA
S. AVGVSTINI,

Inquietum eſt cor meum, donec veniat ad te Deus.

AVrum & voluptas auida corda non explent,
Non dignitas, celebriſque fama, nec Regnum,
Seu quidquid eſt, quod accidat magis gratum.
Quid inquietus expetis vices rerum,
Sperans quiete perfrui? bonis nullis
Contenta mens, anguſtiam ſibi quærit
Adraſte: læuam ſiue dexteram ſortem
Hic obtinere cui datur, graui curâ
Vrgetur æquè; tentat è malis vnus
Emergere, alter altiora venatur:
Vterque ſperat, nec quieſcit, incertus
Quid afferat dies; metuque correptus,
Nunc angitur, nunc ſpem reſumit: at ſæpè
Humana vota ſpes inanis eludit;
Quod pollicetur blanda, ſiue non præſtat,
Seu protinus, quod præſtitit, fugax aufert.

Stulti quietem dum labore ſectamur,
Laborioſa creſcit inquies: demum
Nos opprimet labor quietis expertes:
Hæc non moratur humi, plagas colit Cæli:
Eſt in Deo quærenda, cuius eſt donum,
Quo candidas coronat, & beat mentes;
Quas inquies dum ſpe boni erigit veri,
Vicibus ademptas Cælitum choris addit.

VIA PERDITIONIS PRONA, SALVTIS ARDVA.

SEruare tutam cordis innocentiam
Eſt Pietatis opus,
Quæ vera quærit gaudia,
Mentiſque falſi, quæ boni ſe decipit
Non ſinit illecebrâ,
Blandiſque ſenſuum dolis.
At læua mens præſentis æui munera
Mox peritura ſequens,
Quid ſit futurum negligit
Affixa rebus hiſce luxu languida,
Dedita delitijs
Gaudet ſopore, & otio.

Gem-

Gemmis, & auro dum potitur Attali
Veſcitur inter opes
Inanis auræ plauſibus,
Rapidique præceps more fertur fluminis,
Quâ via prona trahit
Ad mortis æternæ lacum.
Non hæc ad aſtra vita ſegnis martyres,
Virgineumque chorum
Euexit inter cœlites:
Hos virga cædit, enſis illos conficit,
Seu fera flamma vorat,
Carpitue tortor vngulis.
Hic eſt peremptus horridæ ligno Crucis,
Hæc laniata rotis,
Et ille ſaxis obrutus.
Quid? ipſe Chriſtus paſſus hanc per orbitam
Dum moriens graditur
Suam ſubiuit gloriam.
Hinc ille nos ad ſe vocat per arduum,
Quod benefacta parant
Iter labore plurimo.
Illhinc voluptas lubricas per ſemitas
Dux malefida præit,
Amor ſui cor faſcinat:

,, Mens cœca ineptit: Vſquequo fugacia
,, Somnia diligimus,
,, Et quærimus mendacium?

VERA SAPIENTIA
MORTIS MEDITATIO.

MVndi Machina fertur ad ſupremum
Occaſum, rapido rotata gyro
Horarum: grauidâ dies & anni
Aluo perniciem gerunt futuram.
,, Imminet Senibus propinqua lethi
,, Formidabilis hora: polliceri
,, Non poteſt ſibi craſtinum Iuuentus.
Mors enim pede præpes eſt vbique;
Et numquam ſatiata paſcit omnem
Ætatem. Pecudes ſolent in agris
Sic depaſcere floſculos, & herbas:
Sic vorat populata flamma meſſem.
Seriò vigilare nos oportet.
Vt deſiderium tenax fugacis
Vitæ faſcinat! vt trahit voluptas!
Vt cor abripit aura blanda plauſus,

Im-

Implicat laqueis opum cupido,
Fallit Ambitio, tenetque luxus!
Stulti quid ſequimur caduca? fulgens
Cæli Regia nos vocat; ſed armis
Obniti Pietatis eſt neceſſe
Contra nequitiæ dolos. Profuſi
Victus illecebræ valete: luſus,
Plauſus, pompa faceſſat: hinc ſuperbum
Senſuum vigor impetum remittit,
Hinc vires animus ſuas adauget.
Non ſomno dapibuſque prægrauetur,
Sumat quod ſibi ſat, licétque, corpus;
Sic non lædit vt hoſtis, impetítque,
Sed pugnat ſimul, adiuuatque mentem.
,, Hoſpites ſumus hoc in Orbe, non hic
,, Nobis Patria permanens: Inani
,, Lactamur ſpecie boni. Peribunt
Tamquam ſomnia cogitationes,
Quæ nos immemores perennis Æui
,, Luce orbant Rationis. Inſtitutis
,, Mens veræ Sapientiæ dicata
,, Leſſum cogitet, execrata luxum.
,, Miles non referet decus triumphi,
,, Pugnam non meditatus imminentem.

PERTVRBATVS ANIMI PRAVI MOTVS PLACIDA RECTI QVIES.

Iberè vagans per agros quo pauore concutit
Vrbium ciues minaci fronte cladem præferens
Mars, iniquâ cùm cruentus cæde cædes aggerat!
Vrit ædes, culta vaſtat arua, delet oppida,
Triſtibus complet querelis cuncta, luctu, ſanguine.
Attamen procaciter cùm circuit præcordia
Blandiens nobis cupido, maius infert prælium.
Qualis oras per patentes cinctus Auſter turbine
Fertur atrox, & comantes imbre fruges deijcit;
Vinitoris & labores ſternit ictu grandinis;
Moxque frendens acriori vi reuellit arbores:
Talis ingruit, tumeſcit, infremit Superbia.
Vidit ardens culmen Ætnæ ſæpiùs Trinacria
Igneos globos vomentis teſqua flammis vrere;
Et per imæ dorſa vallis ſaltuoſa ſerpere,
Perque campos, perque pagos, pertinax incendium:
Igne ſæuior furenti feruet irâ percitus.
Fluctuum ſe ſalſa magno Regna tollant impetu;

Car-

Carbaſis fractis fatiſcat quaſſa puppis horrido
Turgidi maris tumultu; voce clament flebili,
Innocentque ſupplicantes dia Cæli lumina
Nautæ mergi pauentes æſtuanti vortice:
Cordis impij procellis nulla par eſt inquies.
Senſuum motus rebelles vna Virtus comprimit,
Si potenter flans ab alto Sanctus adſit Spiritus.
Flamen almum, te beatam largiente gratiam,
Pura mens dono quietis læta ſemper exilit;
Siue pontus intumeſcat, ſiue flamma ferueat,
Siue nimbus atque grando, ſiue bellum ſæuiat.
Nubis expers hora veris vt ſerenat æthera!
Manè ſurgens Sol ab ortu luce fulget aureâ:
Vda roris herba guttis, prata rident floribus:
Dulce concinunt volucres frondium ſub tegmine:
Abſque motu conquieſcit vnda Ponti cærula.
Summa Nautis pacet æquor vitreum pellacia,
Ambiat diffuſa Cælum quantauis ſerenitas,
„ Vna cordis innocentis maior eſt tranquillitas.

VERITATI CALVMNIA SVCCVMBIT.

FEruidi cordis tumultus ira, & æmulatio
Curta res, grauis ſenectus, languor ægri corporis
Spiritus turbant quietem, quam minus non atterunt
Terror hoſtis ingruentis, carcer & captiuitas
Ædibus pelli paternis, ſquallidæ morſus famis,
Quæque ſerpit huc & illuc peſtilens contagio.
Hæc acerba ſunt, ſed angit acrius calumnia:
More noctis obtegentis aërem caligine
Vera cælat, atque ficta ſæpe miſcens credulam
Audientium doloſa voce mentem decipit
Fida nulli, perpes aulæ ſuſpicacis aſſecla,
Inuidorum culta plauſu, germen aſtus fertile,
Peruicax rixas, & iras nutrit inter Principes,
Non amicos, non propinquos abſque noxa præterit,
Blanda probri machinatrix, fœda fraudis artifex,
Dira criminis miniſtra, cœca dux iniuriæ
Nil omittit, aut recuſat aggredi quod expetit,
Siue fas nefaſue prompta perſtat vltrix exequi:
Teſtis eſto tu Suſanna, quam ſenum mendacium
Iam locauerat pudendæ mortis in diſcrimine,

Tuque dura vincla Ioſeph paſſus arte fœminæ,
Inque carceris tenebris pœnè raptus funere.
Quæ nefandum dextra mõſtrum trudat ima in Tartara
Sicut Hercules fugaſſe dicitur Stymphalidas
Et ſuperba cum cohorte truſus eſt huc Lucifer.
Quis recludat, quæ ſub atro deliteſcunt tegmine
Solis inſtar, qui decoro mane cinctus lumine
Detegens rerum colores noctis vmbras diſcutit?
Tu peroſa mentientes pulchra proles temporis,
Pacis altrix & quietis velo amicta candido
Deferens facem micanti luce falſum eliminas
Ore quippe cum virili Veritas prodis palam
Labis expers vita cunctis maior eſt calumnijs?
Integriſque vis iniqua moribus non officit
Quæ ſubacta, ſiue cedat, ſiue lædat concidit;
Nam triumphans poſt labores fertur Innocentia
Ad beatum, quo fruuntur cælites conſortium.

FELICITATIS HVMANÆ FVGA CÆLESTIS ADEPTIO.

PRætereunt anni, celeri pede labitur ætas,
Et vix orta dies non reditura fugit:
Circumdantque breuem varijs diſcrimina vitam
Caſibus: hora graui nulla timore vacat.
Arentes veluti Boreas ex arbore frondes,
Sic homines lethi vis inopina rapit.
Nos tamen affixi terræ traducimus æuum,
Ac ſi mors vmquam non obeunda foret,
Exactæque dies ignaua per otia vitæ
Negligat æternâ pendere lance Deus.
Prodigus hic auri, ſublimes extruit ædes,
Quæ vaſtâ referunt mole Neronis opus.
Tollitur hinc aulæ paries, fornixque decenti
Se ſpatio profert; porticus inde patet.
Quas animæ afflatu dicas, ſenſuque vigere,
Vt mirâ formas exprimit arte color!
Ærea ſigna, lapis Parius, pretioſa ſupellex
Vt capiunt animos, intuitumque tenent!

Ille

Ille colens largo ſolers viridaria ſumptû,
Gaudet agri donis, ingenioque ſoli.
Vitrea deuexis paſſim diffunditur hauſtris
Lympha, vago ſerpens culta per arua pede,
Quæ circùm irriguis deducta canalibus ambit
Diſtinctas terræ fœtibus areolas.
Hîc frutices creſcunt, frondens ibi germinat arbos:
En illic flores, veris odora cohors.
Tonſilis herba refert, Eoûm inuenta, tapetes,
Et myrtus varias ingenioſa feras.
Hîc procul à curis pandit ſe purior æther,
Iucundumque ciet frigus ab arboribus.
Per nemoris ſpirant frondes Zephyritides auræ,
Quas volucres lætis vocibus excipiunt.
Attamen optatâ fruſtratus vterque quiete,
Quæ ſua ſunt ſpernens, expetit id quod abeſt.
Eſt, qui miratus ſortem redeuntis ab Indis
Cæruleum pinu per mare currit iter:
Nec pauet infido vitam concredere Ponto,
Vt magnas aliis præſtet adeptus opes.
Aſt alius ſobolis fœtu prætendere gentem,
Coniugijque bono par putat eſſe nihil:
Virginis eximiæ formam ſua gaudia ducit;
Huic thalamo iungi nocte dieque cupit.

Sunt,

Sunt, quibus eſt blandæ plauſus gratiſſimus Aulæ,
Et pueri cantus, voxque ſonora lyræ.
Nil illi potius, diro quàm gloria bello
Parta; libens clarum ſanguine nomen emit:
Adſpiratque manu ſceptrum geſtare, per enſes
Cæde ſibi ſternens, inſidijſque viam.
„ O vanas Hominum curas, & inania vota!
„ Si quis & aſſequitur, quidquid anhelus auet;
„ Stillantes cribro latices de flumine portat,
„ Plenaque rimarum dolia complet aquis.
Non mihi ſint Regum vitæ, nec funera teſtes:
Eſt tua, Rex Salomon, pagina nota ſatis.
Pierius reſonet cantus, famulatus abundet
Promptus, & Aſſyrio ſpiret odore domus:
Quid regale iubar, vel opum quid gloria prodeſt?
Quid populi plauſus, deliciæque iuuant?
Sunt auræ ſonitus, vel opus quod aranea texit:
„ Neſtunt, ſint quamuis aurea, vincla manus.
Quid decor eſt formæ? veluti Roſa ſera ſuperbit;
Sole oriente oritur, Sole cadente cadit.
Exeritur viridi ſepto, decerptaque floret
Viuida; ſed ſubitò languet, & atteritur.
Lubrica ſors Regni, ſpinoſis anxia curis,
Inſtabilis fertur vi malè nixa rotæ.

Ne-

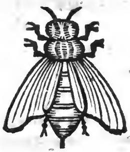
Neſciat aduerſos caſus, partiſque fruatur
Tuta, tamen trepido corde futura timet.
Vt ſtipulæ tenuis vaneſcit ab igne fauilla,
Sic micat, & fugiens gloria Regis abit.
,, Cetera deficiunt, vt aquæ tenuiſſima bulla:
,, Sola mihi ſupereſt, quâ tumulabor, humus.
,, O anime infelix, terræ quid munera quæris?
,, Te ſibi, te cælo condidit ipſe Deus:
,, Et potes inſanos cordis præferre tumultus
,, Æternæ Paci, lætitiæque poli?
,, Hîc te pugna manet: victori debita ſolùm
,, Palma; coronatus, qui benè pugnat, ouat.
Nec fuerit CHRISTI miles certamine victor,
Humanis humeros ſi grauet exuuijs:
Sobrius huic aptus pugnæ, per commoda tranſit,
Degit in excubijs, eſurit, atque ſitit.
Legerat ex acie, Domino mandante, trecentos,
Quos videt è digitis lambere fontis aquas,
Dimiſſis alijs, Gedeon, quos potus hianti
Gutture humi pronos flectere crura iubet:
Mox fugat innumeros hoſtes, multiſque peremptis
Exiguâ Madian caſtra phalange capit.
Rebus in his fluxis licitus ſe quatenus vſus
Proferat, vnda labris parciùs hauſta docet.

Haſce

Haſce natans per aquas canit, arridenſque Voluptas
  Vt Siren varijs attrahit illecebris.
Me miſerum ſpecies vmbræ ludentis in amne
  Decipit, & blandis fallit imaginibus:
Allicit incautum mendax dulcedine cantus,
  Donec recludat funeris hora dolos.
Heu quid agam? Denſâ cingor caligine culpæ:
  Noxius ah nimium diluit ora liquor.
Abripiunt motus animum: ſic membra natantis
  Sæpè trahit vortex, mergit, & haurit aquis.
,, Ardua res, prauos ſubitò deponere mores,
,, (Arbiter eſt viſus) ni Deus adſit ope.
Criminis heu quanto preſſus ſub faſce laboro!
  Intentant facies mortis & vmbra metum.
Si venerande ſenex, Stridon quem protulit Orbi
  Virtutum ſpecimen, Chriſtiadumque decus,
Tu trepidas, meditans ſupremi temporis horam,
  Quamquam ſis vitæ conſcius innocuæ;
Quas animo voluam curas, quem iugiter ætas
  Arguit in ſcelerum ſordibus actà reum?
Terrificæ quoties mortis ſubit vltimus ictus,
  Iure tuis tecum ſenſibus afficior?
Nempe Tubæ reſonans clangor mihi perſonat aurem,
  Horrendumque Dei nuntiat Ira diem.

Siue legam, capiámve cibum, ſpatiérve per Vrbem,
  Languida ſeu noctu membra ſopore leuem;
Acria concipiens vltoris Iudicis ora,
  Anxia mens horret, cor labat, oſſa tremunt.
Parce, precor, Cuſtos hominum, mihi parce precanti:
  Ah tua CHRISTE, tuum dextera perdet opus?
Te mihi redde priùs, quàm triſtes cedat ad vmbras
  Spiritus: ah tutum lux tua pandat iter.
Hei mihi parce, tuum clemens compeſce furorem:
  Quid miſer heu capiam te ſine conſilij?
Nam ſine te mentes humanas nulla ſalutis,
  Veri nulla boni cura ſubire poteſt.
Temporis amiſſi cruciant diſpendia mentem:
  Ah gemat os, plorent lumina, cor doleat.
Hæc via ſola patet: dolor eſt ſociandus amori:
  Ah tua me ſpecies, te mihi iungat amor.
Me tibi iungat amor; Patris qui ſumma poteſtas,
  Terrenumque regis ſydereumque globum:
Tu radijs fulgens, perfecti forma decoris,
  Inſeris omne iubar rebus, & omne decus.
Attamen anguſtâ voluiſti clauſus in aluo
  Virginis, humanas natus obire vices;
Et Crucis in ligno configi, vt morte redemptos
  Mortales Erebi faucibus eriperes.

Proh me vecordem! tanto malè gratus amori,
Innitar fluxis, & fugitiua ſequar?
Ah pereat quidquid gemmarum, quidquid & auri
Diues Arabs, Gangis potor, & Indus habet.
Militiæque gradus, Regumque optata faceſſat
Purpura, ſeu quidquid ſuggerit Ambitio.
Proh pereat luxus, pereat malè ſuada voluptas:
Te ſine CHRISTE graui dulcia felle madent:
Te ſine iucundum nihil eſt, nec amabile quidquam:
Ipſi in luce ſuâ luce carent oculi.
Iucundus labor eſt tecum, fit dulcis amaror:
Tu mihi pax cordi, tu mihi CHRISTE quies.
Fac, precor, vt recolens noctesque dieſque requirat
Te mea mens vnum, cogitet, optet, amet.

AD

AD ALEXANDRVM FRATREM.

Qua ratione prauus animi affectus fugiendus, & curandus.

Est operæ pretium vexari febre timenti
Corporis, aut quauis noxâ præuertere cauſas,
Lædere quæ poſſunt; multo nam læſa labore
Corpora cùm langueant, reparentur oportet; in ægris
Curandis animis ratio par eſſe videtur,
Si quis, Alexander, trutinet rem lancibus æquis.
Ars Medici, quamuis Coo ſit doctior ipſo,
Pharmaca quæ mittunt Indi, ſeu præparat ignis
Eliciens tenues vario de gramine partes,
Seu quidquid produnt effoſſæ viſcera terræ,
Et ſpecies morbi, lecto qui detinet ægrum,
Curatu facilis, quidquam non proficiunt, vt
Incolumis rurſus fiat, vireſque reſumat,
Si medicos renuat ſuccos, vitetque medentem.
Impliciti vitijs animi grauiore laborant,

Quàm

Quàm corpus, morbi ſpecie: pleroſque latet, ſe
Ægrotare ſuis affectibus indulgentes;
Hinc in deterius noxæ vis effera gliſcit.
Sunt alij, qui percipiunt quo pondere preſſi
Succumbant, cupiuntque mali reperire medelam;
Non tamen, vt valeant, remouent quæ lædere cernunt:
Scilicet his vitæ nimiùm ſpes credula celat
Exitium, furtim properans. Tu prouidus annos
Elapſos meditare, fugax & vt auolat ætas:
Si culpæ ſtimulos ſentit mens excita, noſcet
Quàm graue diſcrimen ſubeat, qui viuere pergit,
Exuta ratione, futuri non memor æui.
Quæ nocuêre, ſequi caueas, conſtanſque repelle:
,, Hoc age perſiſtens; Vſus contrariùs vſum
,, Delet, & infirmis prodeſt, additque vigorem.
Nec præſens te decipiat nocitura voluptas,
Quæ vix orta cadit, vulnus lethale relinquens.
Protinus illecebræ turgentia ſemina tollas:
,, Senſibus irrepit paulatim, quod placet, & ſe
,, Inſinuat, mox aſſiduo ſubit altiùs vſu,
,, Inſertumque animo, tamquam foret ingenitum, hæret;
,, Et latè ſerpens carioſum erumpet in vlcus,
,, Ni Ratio primos excluſerit obuia motus.
Hanc igitur ſectans, pronis præcepta ſalutis

Au-

Auribus admittas; in primis Numinis almum
Præſidium implores, fugiens quæ noxia cœptum
Propoſitum turbant; facili te calle pericli
Diriget expertem promiſſa ad gaudia cæli.
Impulit hoc teneros pueros, caſtaſque puellas,
Fundere pro CHRISTI cultu cum ſanguine vitam.
Non illos acies diſtricti terruit enſis,
Non algor glacialis aquæ, non vngula & vncus,
Non virgæ, ſæuæque rotæ, non ora leonum,
Non crates, non flamma vorax; nec praua iubentes.
Delicijs, opibus, vel amictu murice tincto,
Conſilium rectæ potuere inuertere mentis.
Sæpiùs hæc tecum tacito ſub pectore volue,
Quique manet ſontes rigidum cruciatus ad Orcum,
Mœrentes inter tenebras, & mortis in vmbrâ;
Quàm ſit atrox illic ſtridor, quàm ſit ferus horror.
Quem non hæc gelido quatiant audita pauore?
Quis ſcit an exorto ſurgentes manè videre
Lucem poſſimus, mare cùm ſubit occiduus Sol?
Vltima mortales citiùs ſeu ſeriùs hora
Opprimit, interitum, aut vitam latura perennem:
Quos tamen intereà fallacia vota fatigant;
Falſis quippe bonis, vel inani ludificant ſpe.
Fac recolas quantum diſtant æterna caducis:
Inci-

Incipient luxus odium, curæque ſalubres
Pellere deſidiem, cœcoſque cupidinis ignes;
Accedet Virtutis amor, quem robore firmat
Cæleſtis fauor adſiſtens ex corde precanti.
O vtinam cœptis adſit! mortalia quæque
Deſipiunt animis ſancto quos lumine complet
Gratia; perque gradus rerum mens neſcia culpæ,
Corporis obſtantes optans abrumpere nexus
Tranſilit æthereos tractus, Cælique meatus,
Ac penetrans vltra Superûm ſe cœtibus inſert,
Adſpiratque Dei faciem viſura beari.

ANTONIO CAROLI
FRATRIS FILIO.

Virum grauem quatenus Poëſi deceat operam dare.

Pieridum Antoni cultor, ſacrique Lycei
Sunt quibus in Cyrrhæ videar ſtuduiſſe receſſu
Plus nimio cytharæ modulis, & Apollinis arti:
Non tamen afficior dictis, quæ vulgus ineptum
Iactat, & ad certam reuocantes omnia normam,
Quâ ſolum meditantur opes, ſceptroque potiri.

Vos

Vos ego compello, Virtus quos inclyta veræ
Laudis amatores effecit, vt inſpiciamus,
An ſine labe queat quis munia ſeria blandis
Verſibus, & caſtæ numeris condire Camœnæ,
Quin etiam dulci miſcere ſalubria norit,
Vnde ſibi meritum quærat famamque decoram.
Omnes vobiſcum reprobo, qui carmina præter
Nil ſatagunt, augentque Cupidinis ignibus ignem,
Dum formoſa canunt adamatæ virginis ora.
Quis ferat obſcœno ſparſas modulamine cartas,
Quæ pueros peccare docent teneraſque puellas?
Inſerit infuſum veluti ſub melle venenum
Muſa procax prauos mores in corde Iuuentæ,
Quæ ſenſim ruit, & leges exuta pudoris
Omne nefas audet, tandem ſe neſcia perdit.
Italiæ nuper quidam ſat notus in oris
Exceptus populi plauſu, dum turpis amoris
Luſibus exilarat ſcenam dulcedine cantus
Allexit pariter natas, hinc turpiter illæ,
Ducentes vitam funeſtant ſeque patremque,
Qui ſenior demum ærumnis confectus obiuit.
Hæc multos trahit ingenio blandita Cupido:
Exemplis vitium facile diffunditur, & ſe
Mentibus inſinuans longè lateque vagatur,

Dum

Dum prono ſequitur motu mulcentia ſenſus,
Fallitur, & cupide quærens quæ noxia lædunt,
Itala iam paſſim pubes hac peſte laborat.
,, Eſt igitur damnanda quidem laſciua Poeſis,
,, Non quæ caſta pios animos virtutibus ornat,
,, Iſacioque ſonans celebrat cæleſtia plectro.
,, Flagitium occidens patrat, non tela, vel enſis,
,, His decus acquires patriam tutatus & aras.
Carmina quæ iuuenes fœdis affectibus arcent,
Et rectis monitis almæ pietatis amore
Accendunt, quis promeritæ fraudauerit aurâ
Laudis? At impediunt tractare negotia Muſæ
Publica dum ſtudio conſumunt tempus inani:
Quin potius recreant mentem quæ viribus aucta
Officium ſumit rurſus quod proficit Vrbi.
Cum læues legeret conchas ad littoris oram
Lælius, & victis nomen ſortitus ab Afris,
Non ideo eſt habitus rebus minus aptus agendis,
Laxamenta petunt curæ; per amœna vagati
Culmina Permeſſi duxerunt otia quondam
Inſignes grauitate viri, nec deuia munus
Aut opus iniunctum ſpreuit vel deſeruit mens.
Sacra quibus Pindus præcinxit tempora lauro
Pontifices alios inter ſe Damaſus offert,

Cui

Cui comes is Gelaſi magnæ lux altera Romæ,
Ambroſius quoque Caſtalijs labra proluit vndis,
Moribus Inſubres decorans Albinus, Arator,
Sedulius Paulus, Paulinus, Proſper, Auitus
Gregorius Saſimis paſtor, Nazanzius heros,
Cum fortunato Prudentius, atque Iuuencus.
Non te Syneſi, neque te Cypriane ſilebo.
Quid reliquos referam Patres, quos intulit aſtris
Innocui virtus animi, cæloque beauit
Aonio celebres cantu dum vita manebat!
Nec virides Pimplæ contempſit regia frondes
Purpura; pro cunctis concentu nobilis almo
Vnus erit teſtis Ieſſæ generoſa propago
Iordanis fidicen pius, & Rex optimus idem,
Qui ſemper modulos plectri ſtudioſus amauit
Seu pax alta foret, premeret ſeu bellicus horror
Munere perfunctus regali, vſumque canendi
Dum fidium cordas pulſaret, quem ſemel hauſit
A teneris annis deponere noluit vmquam:
Namque Dei nomen Solymas reſonare docebat
Nunc rerum Domino laudes, grateſue rependens,
Nunc veniam erratis, vel opem in diſcrimine poſcens.
,, Quemque decet lenire ſuos requiete labores.
, Si requiem cenſes in Phœbi colle vagari,

Quis vetet, vt fines intra ſpatieris honeſti?
Quàm late pateant monui: tu diſpice, cuius
Secteris tuto pede, ſeu veſtigia vites.
Dedecus hoc Muſis, laudem ſibi comparat alter.

LAVRENTIVM MAGALOTTVM
Vtriuſq. Signaturæ Referendarium Ruſticatum inuitat.

ARua madent pluuijs, & amabilis aura calores
Iam fregit, celerique fugâ ſe proripit æſtas:
Rura vocant, lætiſque patens in collibus aër.
Hîc recreor, ſpatiorque libens, vbi libera longos
Lumina metiri gaudent obtutibus agros.
Hîc reficit corpus vires, ſeniumque moratur:
Hîc bona ſollicitam tranquillant otia mentem.
Si MAGALOTTE placet triſtes deponere curas;
Quà Lacus Albanus vitreis diffunditur vndis,
GANDVLPHI Pagus, veteris pars altior Albæ,
Excipiet lare nos modico: qui ſufficit vſus,
,, Quos paruo contenta petit Natura. Superbæ
,, Non ædes, animi requies facit vna beatos.

Hanc

Hanc tibi, quæ cordi, ſolùm parat ardua Virtus.
Huc igitur ſecede: bonis, quæ detulit anni
Hora, parenſque ſuâ tellus dat ſponte, frueris:
Nec vitulus lactens, & odoro gramine veruex
Paſtus abeſt: dant oua cibum, piſceſque recentes.
Aucupium iuuat? Hîc ſtipulis ager abdit alaudas:
Hîc nutu ſignata canis capienda coturnix
Obtentu retis: lini ſeu fallere nexu,
Seu viſco turdos libeat, venantis in vſum
Eſt nemus aptatum: perdix & phaſidis ales
Non deſunt: capies lepores, capreaſque fugaces,
Quà propè frugiferis tellus fert pabula campis.
Cetera formoſus quæ præſtat commoda collis,
Accipe. Fons gelidum deductus munere Pauli
Fundit aquæ riuum, cordique ſalubrior æther
Influit: huc ſiquidem ſpirans non ampliùs Auſter
Aduehit humentes vicinâ è valle vapores:
Vberibus ſegetem glebis, herbaſque virentes
Nutrit humus, nuper cœno lymphaque paluſtri
Obruta. Cùm terras oriens lux aurea Solis
Exhilarat, ſummo ducet te ſemita cliuo,
Vnde lacum ſpectare licet, quem ſcena coronat
Frondea: nam gemini coëuntes more Theatri
Vndique protenſo tollunt ſe margine ripæ;

Quæ populum reſerata beant ſub Principe PAVLO.
Hinc etiam diffuſa procul maris æquora cernas,
Quæque ferunt celeres albentia carbaſa puppes:
Cùm vitreum radijs dorſum ſol deſuper ambit,
Mobile lucis iter format, miroque nitori
Non impar, quem ſyderibus compacta minutis
Aëris in ſudo noctu Via Lactea pandit.
Longiùs exurgunt altæ faſtigia rupis,
Quam Circe tenuit: pelagi ſe prodit ab vndis
Pontia, nunc dumis horrens, & inhoſpita; quondam
Chriſtiadum exilijs celebris, cùm dira premebat
Sæuities CHRISTI cultum. Vicinus in auras
Prominet Albanus vertex, vbi cæca Quiritum
Eſt ætas operata Iouis Latialis ad aram.
Ardua Soractis ceruix vt in aëra fertur!
Apparent Cimini montes, colleſque Sabini,
Et iuga Samnitum, ſummas æquantia nubes.
Quàm iuuat intuitu magnas diſcernere moles
Vrbis? ab Exquilijs celsâ teſtudine culmen
Porrigit eximij ſpecies miranda ſacelli,
Quod tibi Chriſtiparens, almi lux prima Pudoris,
Addictum poſuit ſtudium, pietaſque dicauit,
Quâ coluit, puroque colit te pectore PAVLVS:
Cuius opus pulchro ſurgens in colle Quirini

Se Domus extollit, regali condita ſumptu.
Excelſi tholus en Templi ſe proximus infert
Syderibus, pia quod vaſto molimine cura
Pontificum ſtruxit PETRO. Te PAVLE loquetur
Poſteritas, laudemque tuis hanc laudibus addet:
Nam tibi debetur tantæ pars maxima molis.
Sed tua dum vario LAVRENTI lumina paſcis
Proſpectu, rapidos Cæli per inane iugales
Phœbus agens, minuit iucundas altior vmbras.
Quæ tamen hac Albam prono petit obuia ductu,
Hinc iter inflectens reduces in limine ſiſtet
Nos via, nec venti flabris, nec peruia ſoli:
Arboreis etenim ramis vtrimque vireſcens
Explicat vmbriferum gratiſſima tegmen eunti.
Poſt epulas dulci dederis cùm membra quieti,
Et medium Phœbus cælum tranſmiſerit axe,
Non procul in ſiluam ſonipes te deferet: illam
Huc illuc greſſu placido peragraſſe iuuabit:
Hic tibi caſtaneæ frondentia brachia pandunt
Quercubus admiſtæ, feſſoque vmbracula texunt:
Siue per annoſos rhedâ vectabere ſaltus,
Quà latè montana patent æquata viarum
Strata rotæ, Nemus hac petitur, ſpeculumque Dianæ:
Hoc lacui nomen fecit, quæ pura liquentis

Lympha

Lympha vitri ſpeciem referens, ſinuatur in orbem.
Abditus hîc inter ſiluas eſt creditus æuum
Hippolytus duxiſſe, nouo de nomine dictus
Virbius, auxilio Triuiæ reuocatus ad auras
Æthereas: arcebat equos hinc vana vetuſtas,
Quòd pauidis abreptus equis per deuia letho
Sit datus Hippolytus. Valeant inſomnia Pindi.
Vt veterum, quæ vera, virûm iucunda recurſant
Mentibus, apta facem rebus præferre gerendis!
Hinc oriens primùm Romana potentia fluxit,
Poſt varios caſus, dubijque pericula Martis:
His pater Æneas profugus conſedit in oris,
Quem tandem rapiens abſorbuit vnda Numici.
Filius Aſcanius conſtructis mœnibus Albæ
Dat Regum ſeriem, quorum de ſanguine felix
Romulus auſpicijs æternam condidit Vrbem.
Linquimus Ægeriæ lucum, quo prouida virtus
Aucta Numæ, populumque rudem belloque ferocem
Formauit ſtudio pacis. Non funere fratrum
Territus, hîc ternos proſtrauit Horatius hoſtes.
Immodicis Albanus aquas lacus auctibus olim
Extulerat, nullis manantibus æthere nimbis:
Si ripis emiſſa, maris non influet æquor
Vnda lacus, Delphis, inquit, conſultus Apollo,

Romani capient obſeſſos milite Veios:
Permeat hinc ſubiens cæſi per viſcera montis
Iugis aquæ riuus. Species ambeſa theatri,
Stirpibus innatis ſqualet: quater hoſtibus Alba
Ludibrium iacuit: denſis en obſita dumis
Regia, quam poſuit Romani Flauius hæres
Tertius imperij; faſtu qui turgidus egit
Hic annos epulas inter, mimoſque loquaces,
Delicijs fractus. Iactet nunc ſtemmata gentis.
,, Ignotos extrema dies inſignibus æquat.
,, Ingentem ſubitus ſiluam cùm corripit ignis,
,, Confundunt cineres quercus, humileſque myricæ.
Mitte ſuperuacuum cultum, curiſque ſolutus
,, Eripe te rerum ſtrepitu. Sibi viuere dulce eſt.
,, Viue Deo, tibi ſic viues. Te ſola ſequentur
,, Poſt cinerem benè facta: rapit reliqua omnia lethum.

AD

AD
THADDAEVM BARBERINVM FRATRIS FILIVM.
In illa verba Oſeæ Cap. XIII.

Perditio tua Iſrael, tantummodo in me auxilium tuum.

Corporeo vinctus nexu dum ſpiritus artus
Hos regit, optatam quoties, Thaddæe, quietem
Ipſe ſibi quærens turbat! Qui prouidus huius
Declinare cupit noxæ diſcrimen, oportet
Vt quæ ſunt hominis vere bona, ſeu mala norit.
Expediam morum ſeriem, res clara patebit.
A teneris ſugunt annis cum lacte loquacis
Blanditias linguæ pueri, quibus aurea torques,
Cum gemmis nitidum tegmen, pretioſa ſupellex,
Cum cytharæ ſonitu choreæ, voceſque canoræ,
Venandi ſtudium, & lautæ conuiuia menſæ,
Ac ſpecies oris florens, & ſplendor auorum
Munera militiæ, faſces, & purpura Regum
Laudantur, miriſque modis tolluntur ad aſtra:
Ni pia proſpiciat cautorum cura parentum

Aure bibunt plauſus, donec adoleuerit ætas,
Quæ facili figit falſos in pectore ſenſus,
Qui nimis allicitur, vitij per lubrica fertur,
Et ſe decipiens recti ſub imagine lædit:
Nam Veneri indulgens, dapibuſque, meroque grauatus
Abrumpit properè vitam, quam turpiter egit,
Aut illum ignauus torpor, ſiue alea præceps,
Seu quoduis aliud non euitabile damnum,
Et laribus patrijs, & auitis exuit agris,
Vnde carens opibus fruſtrari exiſtimat omni
Optato rerum euentu, quibus eſſe beatus
Sperabat, ſi quis vero ſe cernat acerbis
Vexari vicibus, veri ſolaminis expers
Non cauet vltricem diuini numinis iram,
Seque miſer cruciat, ſeu diro carcere clauſus,
Seu Martis fugiens clades, aut naufragus erret,
Langueat aut æſtu febris, podagraue laboret,
Sed terræ magis hic hæret, fortiſque futuræ
Viuens immemor æternum non cogitat æuum.
Vt fruſtra queritur, vano quàm ſæpe dolore
Afficitur, requiemque gemens deplorat ademptam!
Quâ non exciderit ratio quem recta coercet:
Vna bonum eſt homini proprium quid flagitet vltra?
Si manet hæc illæſa malis non tangitur vllis.

Qui phaleris ornatur equus, frænoque decoro
Non ideo reliquos inter magis aptus habetur,
Cruribus at validis & duro præditus vngue.
Non puppi minio pictæ ſe nauita credit,
Si ſolidis tabulis non ſit compacta carina,
Et remis queat, & roſtro ſuperare procellas:
Sic hominem ratio munit, quid cætera tanti
Æſtimet! hanc ſeruet, ſi tutam ducere vitam
Hic ſatagit, ſuperumque inhiat ſe ſorte beari.
Non ego propterea damnem, quæ commoda victum,
Qui deceat præſtent, & ſint innoxia menti:
Diuitijs licite partis & honoribus vti
Promeritis lex nulla vetat, prohibetur abuſus,
Hic alit omne malum, vitijs & pabula præbet,
Quæ rabie feruent, fœdoque Cupidinis æſtu
Deſidiam, luxumque fouent, faſtuſque tumorem,
Et rixas pariunt manantes ſanguine, prauos
Si motus cohibere velis rationis habena,
Non tibi ſit potius ſupremo numine quicquam,
Vna Dei tibi principium finemque voluntas
Dirigat, aut animum curis aduerſa fatigent,
Proſpera ſeu recreent, vitandum vtrimque periclum
Imminet, hoc ſolum conſtantis vincere mentis
Propoſito valeas, cæli ſi gratia firmet,

Qua ſine nulla poteſt hominis conſiſtere virtus,
Cuius vt in tuto maneat vis integra; nobis
Eſt opus excubijs vti, nam iugiter vrgent
Nos hîc inſidiæ, ſed ſcuto deſuper adſtat
Omnipotens, & opem vere quærentibus adfert.
Percipis his ergo monitis inſtructus, vt vmquam
Quicquam lædere te nequeat, niſi læſeris ipſe:
Innocue vt viuas ſupplex ita concipe votum,
,, Da Deus, vt rectus rationis me regat vſus.

ALEXANDER
ECLOGA.

Quæ ſolita es pecudes inter frondentis in vmbrâ
Ilicis agreſtes calamos inflare Thalia,
Linque caſas nemorum, cultuque ornáta decenti
Marmoreas Regum turres pete; digna ſonoræ
Voce tubæ Herouni molimur maxima facta.
,, Non facit atrocem ad Martem rude carmen Auenæ.
Ecquis ALEXANDRI poſſit tam grande ſonanti
Carmine complecti laudes, vt facta canendo
Æquarit? Nec enim tantùm Ducis inclyta virtus
Cæſaris ingentes animos imitatur, & auſus

Sci-

Scipiadum, Fabiíve moras: quot protulit vmquam
Roma Ducum claras virtutes, excitat vno
In Duce ALEXANDRO Mauors: Thrax efferus, enſis
Fulmineos ictus ſenſit; cùm cærula paſſim
Æquora Turcarum fuſo rubuere cruore,
Quà mare Naupacti fluctu caua littora plangit.
Hîc iterùm fractæ vires Orientis ab armis
Heſperiæ, hîc ſacram captæ videre triremes
Per ſua tranſtra Crucem victricia pandere ſigna.
Acer in aduerſos illum rápit impetus hoſtes.
Nulla viro virtus obſtat, vis nulla reſiſtit
Herois gladio: nigras mors explicat alas
Lunigeras puppes ſuper, ac truncata cadentum
Membra cruentati fluitant per marmora ponti.
Helleſpontiacâ Byzanti in ſede Tyrannum
Fama volans tantæ turbatum nuntia cladis
Perculit: huc, illuc, trepidè per compita fertur
Correptum pauidis vulgus præcordia curis.
Quiſque fugam meditans, incertis anxius hæret
Conſilijs. Facilè poterat perterritus hoſtis
Ad priſcas Tanais cogi remeare latebras;
Ni fera Chriſticolis vario diſcordia motu
Diſtractis, meritæ rapuiſſet præmia palmæ.
Sic placitum Superis noſtræ ob contagia culpæ,

Cau-

Gaudentis patrio perfundere ſanguine campos.
Nec tua, ALEXANDER, tantùm decora inclyta nouit,
Qui colit Eoas oras, & clara trophæa
Miratur, captaſve dolet prædaſque viroſque,
Armatámque timet funeſta in prælia dextram:
Nouere Auſonij, Bataui ſenſere ſubacti.
Hi magnos auſus animi, metuendaque fortis
Damna manus; illi meritos ex hoſte triumphos,
Et ſummos immortalis Virtutis honores;
Híque tuam noſcent ventura in ſæcula famam,
Quos & vterque Polus, quos Taurus claudit, & Atlas,
Quíque ſua inuertunt noſtris veſtigia plantis.
Nulla tuas poterit laudes abolere vetuſtas,
Dum Scaldis tumidum rapidis irrumpet in æquor
Fluctibus, & ſtabit celſis Antuerpia muris:
Bellica dum Belgæ ſoboles, nomenque manebit.
Nam quid ego hoſtiles ſummâ virtute fugatas
Commemorem turmas, debellataſque phalanges?
Quid fluuij clauſum per aquas iter obice pontis,
Quem Ratis incaſsùm tentauit perdere nitri
Fœta dolis, iuſſaſque ferens in tempore flammas?
Seu quid conſilio, pernicique oppida capta
Aduentu? vel aquis cinctas & mœnibus arces
Aſſiduis victas ſtudijs, vrbeſque ſubactas?

Nec

Nec tibi res fuerat tantùm contra horrida Belgæ
Arma, nec aduerſus munitas aggere foſſas:
Sæpè Britannorum ſæuâ vndique circumuentum,
Gallorumque acie Regio te Belgica vidit,
Ac tria deuicto referentem ex hoſte trophæa.
Non tibi tormentis ſæuos imitantibus ictus
Fulminis, aut lymphis circumſtagnantibus altæ
Vrbis agrum, eſt aditus clauſus; non fluminis vndis,
Quà celeres furtim lintres alimenta ferebant
Hoſtibus obſeſſis: victor tantâ vrbe potiris.
Qualis in Alpino nodoſa cacumine quercus
Sæpiùs incurſus Boreæ fruſtrata frementis,
Et quamquam inſolito miſcetur turbine cælum;
Stat tamen immota, & venti vix frondis honorem
Decutiunt: tenues fulmen ſi fortè per auras
Iuppiter in quercum contorſerit; illa repentè
Concidit, & campis infert ſegetique ruinam:
Palantes fugiunt pecudes, pecudumque magiſtri;
Ac ſibi tota timet ſubſultans murmure ſylua.
Talis, vt Herois generoſæ robora dextræ
Senſit Iberorum conſueta euadere niſus,
Cedit, & admittit victorem Antuerpia portis.
Iam pauor excurrit mortis, iam terror oberrat
Exitij. Quid agat? tantis circumdatus armis

Quid

Quid tentet? Veniam ſupplex ſibi Belga precatur.
Et licet incenſum valido cor ferueat æſtu:
Tu tamen antiquæ FARNESI gloria Gentis
Supplicibus veniam deſers, & bile tumentis
Vltores animi ſedas in pectore motus.
,, Hoc Virtutis opus. Nunc ô quantum libet illa,
Nunc tui Alexandri facta inclyta Græcia iacta.
,, Eſt & ALEXANDER Romæ, æquè fortis in armis;
,, Maior in hoc; nec enim tantùm deuicerit hoſtes,
,, Hoſtibus at victis ſeſe quoque vincit, & iram.

IVLVS

ECLOGA.

INfelix Galatea vagas Minionis ad vndas,
Seu ſolis fugeret radios, ſeu ferret opacas
Nox tenebras, raptum crudeli funere fratrem
Flebat, & aureolum vellens de fronte capillum,
Nequidquam hos gelidis ſyluis & flantibus auris
Iactabat quæſtus, animamque vocabat amatam.
Cur dolor heu prohibes in fletum ducere voces?
Siue quid inuitis lachrymarum ſupprimis imbrem
Luminibus? mea cur tantùm ſingultibus ora

Mœſta

Mœſta ſonant? iuſtis nec dum laxata querelis
Eſt via? Te ne mihi frater tam dirus ademit
Caſus, & ante diem ſæuâ tibi lumina morte
Condidit? Heu te tam crudelia fata manebant,
Vt tibi fulmineis foret ictibus occumbendum?
Horrendo intonuit nimborum murmure cælum,
Ac ſimul abruptis eliſus nubibus ignis
Excidit: heu ſubito correptus fulminis ictu
Volueris exanimis, lucemque relinquis IVLE.
Ipſaque tam duro caſu concuſſa repentè
Frigore corripior pectus, greſſuſque labantes
Heu me deſtituunt: certâ vix ſede manet mens.
Accurro tamen infelix, collapſaque membra
Excipio, ſimul & pallentibus oſcula labris
Admoueo, fruſtraque tuo te nomine frater
Compello, extremumque animæ fugientis in auras
Halitum ab ore lego, & morientia lumina condo;
Et feretro gelidos componio flebilis artus;
Teque rigo lachrymis. Tandem produceris; & iam
Funereis de more viæ longo ordine lucent
Ignibus, implenturque leues lugubribus auræ
Vocibus: atratis cognati in veſtibus adſunt.
Te ſequor hos inter, comitataque ad vſque ſepulchrũ,
Inferijs mœrens adſto. Pia turba precantum

Cir-

Circumſtat feretrum : iuſtis & ritè peractis
Non illaudatum tumulo te condit IVLE.
Ah quid, cùm febris iactatus ab igne iacebas,
Effudi Superis ſupplex pia vota? quid ora
Reſperſi lachrymis cumulans altaria donis?
Scilicet vt ſæuî rapereris fulminis igne;
Nec miſera heu miſerum extremo ſub tempore fratrē
Affari poſſem, & voces audire ſupremas?
Ah dolor, ah lachrymæ! tantas an concipit iras
Nubiferum cælum? Quid ſi non liber ab omni
,, Crimine vixiſſes? Nulli mors inuida parcit.
Inuida mors, fratris cano num vertice crinis
Albebat; diròve dapes aut vina veneno
Dextera miſcuerat, furtim molita piorum
Funera? An in quemquam violentum ſtrinxerat enſem?
Anne fidem Superûm ſancto violarat abuſus
Numine? Num templis atros immiſerat ignes?
Heu benefacta nihil, florens nil profuit ætas,
Heu nihil incorrupta fides, menſque integra iuuit.
Ah frater mediâ miſer intercepte iuuentâ,
Quo mœrore, quibus curis me conficis ægram?
Quos acuunt tua fata mihi ſub corde dolores?
Nam poſtquam horriſoni cecidiſti fulminis ictu,
Quamquam ſex denos rutilus ſol extulit ortus,
Eiſque ſoror iunctis compleuit cornibus orbem;

Non

Non tamen vlla meam poſſunt ſolatia mentem
Mulcere, aut cordi infixum ſedare dolorem.
Inuiſæ mihi ſunt comites: dant omnia flendi
Materiem, lucemque ſimul noctemque peroſa
Te cupido exquirunt, frater, mea lumina viſu.
Nullam fert requiem tacitâ ſub nocte cubile:
Quin noſtris tantùm reſonat plangoribus æther.
Et mihi vix primi claudit ſub luminis ortum
Sera quies oculos; buxoque ſimillima campos
Et montes peragro, tellus vbi lampade fulget
Phœbeâ, noſtriſque ſonant nemora alta querelis.
Et cùm deficiens medijs vox faucibus hæret,
Ilia ſingultus quatiunt, tepidæque per ora
Voluuntur lachrymæ: & gelida iam lumina mortis
Ferreus vrgeret ſomnus, ni Delia nuper
(Delia, quæ ſacro vitam caſtiſsimà templo
Tranſigit, & veras illi tranſmittere fertur
Præſcia mens vmbras, ſeriemque aperire futuri)
Lenibus alloquijs curas pœnamque leuaſſet.
Illa quidem dixit, frater dulciſſime, iuſſu
Ætherei Patris, ſummo qui regnat Olympo,
Te loca adiſſe, quibus priſcæ veſtigia culpæ
Omnia delentur; noſterque hinc ſpiritus aſtra
Aſcendit leuior, cælique in parte locatur;

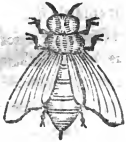
Te-

AD VRBEM ROMAM IN OBITV ALEXANDRI FARNESII S. R. E. CARD.

QVid fles purpurei decus Senatus
Roma FARNESIVM tuum peremptum?
Fletum comprime: viuit ille vitâ
Æternum meliore nactus æuum.
Nam viuens aluit, parentis inſtar,
Quantum floruit eruditionis:
Puberes miſeros, ſenes, & ægros,
Pauperum genus omne, virgineſque
Sacras munificâ manu leuauit.
Et nouas fabricauit, ac vetuſtas
Auxit diuitijs, & ampliores
Ædes reddidit. An carere tantis
Commodis cruciaris, angeriſque?
Atqui FARNESIVS per hæc, quietem
Perennem peperit ſibi: neque æuo
Poſſet perpetuo frui beatus,
Ni tu præſidio illius careres.

Et

Et quò tu quereris magis doléſque,
Erga te merita illius fateris
Eſſe eò magis ampla! ſic & hiſce
Illi gaudia parta pleniora.
Quare, ni malè grata tete in illo
Amas, ſed redamas tuum Patronum;
,, Fletus comprime. Nam tuo leuamen
,, Dolori dolor ipſe fert; tibique,
,, Quò doles magis, eſt minùs dolendum.

AD

AD GRATVLATIONEM ANTONII GIGANTIS RESPONSIO

Nomine DIONYSII RATTAE, in numerum Romanæ Rotæ Auditorum nuper adſcripti.

QVod Patrum Pater omnium ſupremus,
CLEMENS Maximus Optimuſque Princeps
In me munificus ſatis ſuperque
Dignitatis in hoc gradu locatum,
Pondus tam graue me ſubire iuſſit;
GIGAS tu mihi gratularis? Eſſe
Iucundam mihi gratulationem
Tam caro à capite haud negare poſſum;
Quin ago tibi gratias perennes:
Verùm eſt ex animo mihi dolendum,
Virium benè conſcio mearum:
Ni præſens Deus adſit, ipſe mentem
Meam lumine luſtret; inque Iuſti
Et Æqui dubiâ viâ labantem

Me

Me regat. Meus huc laborque & omne
Confertur ſtudium. Inter hoſce clauſa
Limites mea cura non vagatur
Vltrà; dum Rotæ in Orbe conſtitutus,
Æui quod ſupereſt, agam: mihique
Hoc ab Orbe refertur Orbis ille
Cæli; vt hiſce laboribus libenter
In motu, veluti Polus, quieſcam.

AD VIRGINIVM CAESARINVM CAESARINI DVCIS FRATREM.

Ruſticari, curas ac ſtudium intermittere, verum valetudinis præſidium.

VIRGINI, decus eruditiorum,
Amor Caſtalidum, iubar Quiritum,
Quos veræ bona gloriæ cupido
Pennis euehit aureis ad aſtra,
Quid rerum geris? vt vales? vt oris

Antij

Antij recrearis? an tepore
Iſtic aëris, vt ferunt, iniquum
Bruma frigoris impetum remittit?
Floridi tibi veris adflet aura,
Quæ cælum ſine nubibus recludat,
Vt dulces nemorum queas per vmbras
Securus pede libero vagari,
Dum cantu querulo ſtrepunt volucres.
Seu malis placidum maris per æquor
Huc illuc agili vehi phaſelo,
Quem littus prope remus hinc & inde
Impellat facili leuique motu:
Squamoſum licet hîc genus tueri
Luſus nectere luſibus; vel hamo
Piſcem ducere. Quàm iuuat liquentis
Regni cæruleos obire tractus
Vago lumine, nigra dum per vndas
Alis carbaſeis volat carina!
Nec gratum minùs exhibet Theatrum
Tellus gramine læta, quam petulci
Huc hœdi, pecudumque grex, & illuc
Immixti peragrant equis iuuenci:
Inter herbida prata ſe virentes
Diffundunt ſegetes ſatis in agris.

Addunt ſe ſuper, eminentque dorſo
Colles vitiferi: niueſque in altis
Procul montibus albicare cernis.
An non hæc facies ſoli decora,
Proſpectuſque maris patens, & aër
Spiritus reficit, fugatque triſtem
Languorem, capitiſque fluxionem,
Quâ fauces nimiùm ſoles peruri?
Mitte cum Medicis graues medelas:
Curas excute noxias, cupitæ
Valetudinis intimum venenum,
Et caros iubeas abire libros:
Sat te Ciampolus allocutione
Librorum vice detinet. Valentem
(Hæc ſi feceris, vt reor) reuiſam
Te breuî. Deus annuat benignus:
Sic vouet tua Roma, ſic Amici.

NON

NON CELEBRANDA SOLVM, SED COLENDA VIRTVS.

Virtutem meritis ad aſtra tollis
Laudibus, citharæ modos canoros
Aptans, quos pudor integrique mores
Promunt è probitatis inſtitutis.
Res eſt digna quidem æmulatione,
Approbandaque plauſibus bonorum;
Non tamen ſatis ad perennis æui
Optatam requiem tibi parandam,
Ni ſimul duce gratiâ ſuperni
Numinis benefacta conſequantur,
Quæ pandant ſuperam fores ad aulam.
Has petentibus, hinc & inde paſſim
Obſident iter hoſtium phalanges;
Nempe deliciæ, cupidineſque,
Et quidquid mouet, attrahenſque ſenſus
A ſacrâ Pietatis arcet æde.
Non alunt crocodilon arua Nili
Magis quàm ſit amor ſui nocentem.
Tu recti ſtudio, metuque culpæ,
Virtutum cuneum ciens opemque,
Pugna ceu iaculis, & enſe miles;

Qui fortis fugat obuias Cohortes;
Sic viam referans, ab hoſte palmam
Non ſolo ſonitu refert tubarum.

DE OBITV
CARD. PALEOTTI,
AD ANTONIVM GIGANTEM
EIVS FAMILIAREM.

DVm, mi docte GIGAS, te prope mœnia
Vrbis Felſineæ ruris in angulo
A curis vacuum detinet otio
Muſarum, vitreis Rhenus aquis fluens;
Eheu Roma gemens quàm fera funera
Cogit me miſerum cernere? quàm grauis
Nunc me pœna premit, qui dolor occupat?
Antiquæ GABRIEL gloria FELSINÆ,
Et Patrum columen, quos ſacra purpura
Exornat, cecidit flebilis omnibus.
Quanto Chriſtiadum publica res caret,
Et quo præſidio? Quem ſenis optimi
Mores ingenui, puraque ſanctitas,
Quem ſincera fides pectoris integri,

Virtutíſque tenax rebus in arduis
Mentis conſilium, & copia diuitis
Linguæ, quem celebres ingenij latent
Fœtus? hunc querulæ munere næniæ
Non fraudare queas: quin tibi plurimùm
Dilecti meritas dicere Præſulis
,, Laudes cogit amor. Poſt cineres quoque,
,, Non fallor, Dominum tu colis. Aggredi
Hoc quis poſſit opus? quem deceat magis
Quàm te, cui GABRIEL deditus vnicè?
Qui vi Pierij carminis & lyræ
In lucem reuocas fluctibus obrutos
Lethæis? Rutili nobilis incola
Cæli nunc GABRIEL præmia percipit
Vera; & quòd poſita eſt meta laboribus
Lætatur: fera non ampliùs impetet
Illum, quæ miſeris diſcruciet modis
Febris, non lateris corripiet dolor:
Non fratrum interitum cernet; & integram
Carpet lætitiam, quam neque toxica;
Nec ſtrictus gladius, nec metus horridi
Belli turbet, & hîc quæ mala plurima,
Caſuſque ancipites omnibus imminent,
Quos vulgus fatuum non benè iudicat

,, Felices. Etenim vita Potentium
,, Eſt regale epulum, ſed puer à ſcyphis
,, Circumfert pateram ſollicitudinum;
,, Felix, cui cyathos parcius ingerit.

RVRIS LAVDES.

AB Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſque gaudium.
Quid hîc moramur? Ecce ver vices refert:
Ad haſce tranſuolant plagas hirundines,
Strepuntque voce garrulâ, haud gemunt Itym:
Liquatur alba nix, gelúque ſoluitur;
Hyems recedit acris, atra nubila
Fugat Fauonius, renidet ætheris
Serenus ambitus, fretúmque detumet,
Ratíque cærulas recludit orbitas:
Opes & vda terra veris exerit.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſque gaudium.
Nouo virent amicta prata gramine:
Nouis & arua ſunt decora floribus:
Botroſque, pampinóſque vitis induit,
Fluenſque pura fontis vnda murmurat:
Et inter arborum tenella germina
Aues canunt, & aura lenis adſonat,

Eburna

Eburna ceu chelys, choruſque muſicus.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſque gaudium.
Vt inter hæc patentis hauſtus aëris
Ad ima pectoris ſalubris influit!
Vt eſt videre dulce, ſiue collium
Aprica, ſiue montium crepidines,
Humum vel herbidam, ſatámvè, cùm ſeges,
Velut maris tumentis vnda fluctuat!
Amœna quàm iuuat per arua progredi,
Vel eſſedi rotis, equóve deuehi
Agri per æquor! vt vigor reſumitur,
Laborque firmat ægra membra viribus!
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſque gaudium.
Suis ibi pudica Muſa luſibus
Libens poteſt vacare, non licentiæ;
Vt arduis in Vrbe mens ſit aptior.
Grauis faceſſit inde cura, concidit
Moleſta turba litium. Negotijs
,, Datum ſatis: quid hîc moramur? Anxij
,, Receſſus eſt medela cordis optima.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſque gaudium.

AD BERNARDINVM CAPPONIVM.

EN Pater Autumnus, redimitus pulchra racemis
Tempora, pandit humi luxuriantis opes:
Imbre madent virides agri, fit mitior æſtus,
Dum curſu claudit Sol breuiore diem:
Ortaque nocturni roris de flatibus aura
Innocuum blando frigore ſuadet iter.
Tu ne igitur celebres, CAPPONI, linquere colles
Vrbis, & es patrium certus adire larem?
O, niſi me patruis retinerent debita iuſſis
Obſequia in Tiberis, quod ſecat vnda, ſolo;
Non cari deſiderio detentus amici
Cogerer ingratos ducere in vrbe dies:
Non equidem pluuijs torrens hyemalibus auctus,
Non oculis raperet te via longa meis:
Seu tellus concreta gelu, niuibuſque rigeret,
Seu flaret Boreas, imbricitorve Notus;
Seu ſqualeret humus camporum arentibus herbis,
Cultaque flammiuomus finderet arua Canis:

Non

Non à te pelagi poſſent me auertere fluctus,
Nec maris incuterent mî fera monſtra metum;
Effera non Scyllæ rabies, non ſæua Charybdis
Ira, labor nautæ, perniciesque ratis:
Horrida me numquam terrere Ceraunia poſſent,
Vt tibi non eſſem fidus vbique comes.
Ora tamen diſtans, non me mora longa, nec ætas
Arguet vlla tui nominis immemorem.
„ Quem validè ſtringit præſtanti pollice Virtus,
„ Neſcius eſt ſolui nexus Amicitiæ.
Sic placitum Superis: poſthac me Roma tenebit:
Tu ſine me repetes, quos rigat Arnus, agros;
Inclyta quà celebrem laudum Florentia famam
Explicat eximijs patria clara viris.
Te germana ſoror, genitrixque, paterque morantur,
Spem reliquam ſobolis, præſidiumque domus.
Te tua rura vocant, Minio quà limpidus amnis
Profluit, & fruſtrâ ſpumeus albet aquâ.
Huc procul à curis, animum quibus implicat aula,
Te vocat afflicti cordis amica quies.
Vt rerum mutat faciem tibi frater ademptus,
Quas tibi fert vitæ propoſitique vices?
Heu, quo te procul hinc ſenſu diſcedere cernam,
Cuius in aduerſis eſt mihi nota fides?

Heu, cum quo poſthac animi mihi gaudia, cum quo
  Partiri curas tempus vtrumque dabit?
I tamen, aſpectuque tuo ſolare parentes,
  Quos ſubitus nati perculit interitus:
Interitus, quem ſciſſa manu Florentia crines
  Flebilibus fertur collachrymaſſe modis.
Quid renouem luctum funebri carmine? mecum
  Sat fleuit querulo triſtis auena ſono.
Non tuus occubuit frater: nam claudere viſo
  Lumina, in æternum ſunt reſerata diem.
Manantes lachrymas cohibe, mentiſque tumultum:
,, Poſſumus audentes his grauiora pati.
,, A vicibus duris ætas incæpta, beatæ
,, Abdita ſæpè ſinu ſemina fortis habet.
Quid Regem memorem Cyrum, fortémve Quirinum
  Thybridis expoſitum prætereuntis aquis?
Aſpera quis neſcit Moſis cunabula? Teſtis
  Tu Ioſeph, fratrum vendita præda dolis.
Non crucient mala nos propero concepta pauore:
  Nec ſpes vana auidi ſomnia cordis alat.
,, Sors ſua quemque manet. quoties mens neſcia vitat
,, Quæ tolerata iuuant, & ſequitur quod obeſt?
,, Nos decet è Superûm nutu pendere. Pericla
,, Intrepidè intrepido ſub duce miles obit.

Pro-

Proderit hæc olim forſan perpeſſa referre,
Tempora cùm nobis candidiora fluent.
,, Intereà geminat vires exercita Virtus,
,, In propriâ retinet ſi ſtatione gradum.

IN
FONTEM MIRI ARTIFICII
EPIGRAMMA.

LArgior anguſtâ primùm defertur in auras,
Inde magis latâ ſubſilit vnda viâ:
Exprimit hinc patulum tenui cratera liquore;
Quid gelidam ſitiens non bibis hoſpes aquam?
Nam cui lympha ſitim mirâ non prouocet arte?
Ipſe calix lympha eſt, ipſaque lympha calix.

DE
FONTE PONTIFICIO
NAVIS EFFIGIEM HABENTE.

BEllica Pontificum non fundit machina flammas:
Sed dulcem, belli quâ perit ignis, aquam.

DE VLYSSIS ALDOBRANDI LIBRIS.

Mvltiplices rerum formas, quas pontus, & æther
Exhibet, & quidquid promit & abdit humus,
Mens haurit, ſpectant oculi, dum cuncta ſagaci
ALDOBRANDE, tuus digerit arte liber.
Miratur proprios ſolers Induſtria fœtus,
Quamque tulit, moli ſe negat eſſe parem.
Obſtupet ipſa ſimul rerum fœcunda creatrix,
Et cupit eſſe ſuum, quod videt artis opus.

IN PONTICI AVARITIAM.

VT parcas opibus, tibi quid non parcis? an vmquam
Augendi cenſus terminus vllus erit?
Deſine diuitias fuluo cumulare metallo:
„ Tam tibi deeſt, quod habes, quã quod habere nequis.
Quid tamen obduras toties, quid Pontice iactas?
Non niſi, qui frugi eſt, poſſidet vllus opes.
Tu mihi diues eris, qui, ne quo tempore partis
Diuitijs egeas, Pontice ſemper eges?

AD

AD
AVRELIVM VRSVM.

ALlicis AVRELI mentes; ſeu ruſtica pangis,
Seu fera bella refers, ſiue iocoſa canis:
Vtque tenet varijs pomis & floribus hortus
Lumina; lectorem ſic tua muſa tenet.
At varia hortorum ſpectanti copia præbet,
Quæ legat; aut iſthæc, aut magis illa probet.
Tu tamen, VRSE, trahis lectorem quolibet: & dum
Quod legat, aduertit; nil, niſi lecta legit.

IN MALEDICVM
QVI IN VRBIS ROMÆ NOMEN
IMPIE LVSIT.

CVm Romam nequeas (quod aues) euertere, nomen
Inuertis, mores carpis, & obloqueris?
Te Germana tamen pubes, te Græcus, & Anglus
Arguit, exceptos quos pia ROMA fouet.
Hoſtibus hæc etiam parcens imitatur IESVM.
Inuertis nomen: quid tibi dicis? amor. (amor ab Vrbe Roma.)

DE

DE EODEM NOMINE.

ROMA,ſibi quondam quæ robore ſubdidit orbem,
Argiuo robur nomine ſignificat.
Obſita tunc tenebris taurino polluit aras
Sanguine, cùm faceret ſacra nefanda Ioui;
Vertit ab his mentem cultus exoſa Deorum,
Et veri floret relligione Dei.
Si nomen vertas, AMOR eſt: vt congruit! Illi
Nam pius in populos cuncta ſubegit AMOR.

DE SOLE ET APE.

LVce fugat tenebras, cerâ dum veſtit ab igne
Accenſas faculas æmula Solis Apis.

DE PRONVBO DEIPARAE VIRGINIS ANNVLO.

Qui Peruſiæ religioſiſſimè aſſeruatur.

IMbriferis Arcus fulgens in nubibus Orbem
Efferа diluuij damna timere vetat.
Sic Deus omnipotens voluit; decus Annule maius
Eſt tibi, quem ſupplex vrbs Peruſina colit.

Es gemino conſtans arcu felicior index:
Nam peragit Virgo nupta ſalutis opus,
Virgineo terræ coniungens fœdere Cælum.
Hac duce non pelagi, non Stygis vnda nocet.

DE SANCTO PETRO.

SÆuitiam vultu ſpirans in ſtipite tortor
Dum Petri plantas figeret, atque manus;
Hoc poſitu Crucis eſt clauis affixus IESVS
Hæc inuerſa, precor, ſit mihi, PETRVS ait.
Protinus ecce Crucem inuertunt, ſublatus in altum
Pes tendit, pendens frons propè tangit humum.
Sic voluit perimi ſacri moderator ouilis,
Huius vt in terris indicet eſſe Caput.
Sic alijs per iter cæleſtis Clauiger aulæ
Protenſis pedibus præuius aſtra petit.

DE SANCTO PAVLO.

E Cælo tibi PAVLE lux refulſit
Aureo radians decore: ſic fis
Agnus è rabido lupo. ſupernæ
Hinc te miror vt Angelum cohortis.
Me tuum eloquium trahit ſtupentem,

Ac

Ac magis ſacra flamma Charitatis.
Raptum ad ſydera te ſilens honoro,
Et cum lacte tuum colo cruorem.
Vana ſpes, temerarius ſit auſus,
Quærens te celebrare: ſat voluptas,
Cum cor exilit ob tuos triumphos.
Rauca vox labijs profuſa: plectro
Qui meo citharæ ſonus cietur,
Non laudis, ſed amoris eſt tributum.

DE
SANCTA MARTINA
EPIGRAMMA.

MArtinæ ſacri cineres, quos condidit olim
Concluſos humili fictilis vrna loco,
Vos flexis veneror genibus, doleoque tot annos
Ignotum veſtrum delituiſſe decus:
Obſequium, Martina, mei ne deſpice cordis,
Dignius vt poſthac te tua Roma colat.
Hanc tibi pro meritis aram, ſtatuamque dicaui,
Sub qua marmoreus contegit oſſa lapis.
Aſpicis Europam Bellonæ turbine quaſſam
Quam varijs cœli terreat ira minis:

Infe-

Infelix quid agat? quibus hæc diſcrimina votis
Auertat? cuius ſe tueatur ope?
Bellonæ auſpicium falſum, Martiſque peremptum eſt.
Tu nos cara Deo conciliare potes.
Hoſtiles pereant motus ad nominis omen;
Da nobis pacem, da requiete frui.

DE NECE
REGINÆ SCOTIÆ.

TE quamquam immeritam ferit, ô Regina, ſecuris
Regalique tuum funus honore caret;
Sorte tuâ gaude, mœrens neque Scotia ploret:
En tibi pompa, tuas quæ decet exequias.
Nam tibi non paries atro velatur amictu,
Sed terras circum nox tenebroſa tegit:
Non tibi contextis lucent funalia lignis,
Sed Cæli ſtellæ: nænia triſtis abeſt,
Sed canit ad pheretrum Superûm chorus aliger; & me,
Cæleſti incipiens voce, ſilere iubet.

DE S. CAROLO BORROMAEO ET Duobus alijs Cardinalibus à Montepolitiano NOBILIO ET BELLARMINO.

HÆc vitæ innocuæ ſpecimen fert omnibus ætas,
Quos Vaticani muricis ornat honos.
Sanguine Pontifici iunctus, florenſque iuuentâ
Corde pius, caſtus moribus inter opes,
CAROLE, qui fulgens oſtro decus adijcis aſtris,
Tu præis exemplo, dans documenta viris.
Nobile par æquè præſtat Virtutis in æde;
Hos nobis ſoboles POLITIANA dedit:
Sanguine conſpicuos ſimili, & pietate coruſcos,
Excitat hic iuuenes, prouocat ille ſenes.

IN

IN PIOS AFFECTVS ANGELI GRILLI ABBATIS.

DEmulcent animos, ſacro quæ carmina plectro
Concinis; angelicos viſa referre modos.
ANGELE ſeu CHRISTI cunas, vel funus acerbum,
Seu lachrymas memoras, quas pia corda cient;
Mirus vbique potes duras inflectere mentes:
Qui fluit hinc, ægris fit medicina, dolor;
Mox oritur diuinus Amor, curaſque profanas
Pellit, & humanum nectare pectus alit.
Hinc tibi cælesti præcinget tempora lauro,
Qui manet Aligerûm te ſuper aſtra chorus.

AD SERENISS. DVCEM ALEXANDRVM FARNESIVM DE VICTORIA BELGICA.

SVb Duce ROMA tuo cecidit bis Belga: reſumpſit
Perfida bis fracto fœdere tela manu.
Nunc iterùm arreptis infelix occidit armis,
Cogitur & duras rurſus adire vices:

Et

Et tua tecta licet iaceant illa aurea ſentit
Stare tamen veteres in ſua damna viros.
Victor ALEXANDER Belgæ das iura ſubacto,
Deſinat vt poſthac rumpere Belga fidem.
,, Pars laudis celebranda tuæ: Cùm viceris hoſtem,
,, Leni iniecta manu fræna docere pati.

DE PICTVRIS GVIDONIS RHÆNI IN SACELLO EXQVILINO S. D. N. PAVLI V.

VT trahit, vt retinet, defixaque lumina fallit
Quod RHENVS celſo fornice pinxit opus!
Pictorem celebras, hæres immotus, & anceps
Ambigis, an ſculptor, an ſit vterque ſimul.
Sculpta putas, quæ picta vides. ſic vndique pulchrè
Prominet eximiâ perlitus arte color.

DRA-

DRACO AEREVS IN FRONTE LAVRETI, IN VIRIDARIO CARD. BVRGHESII.

NOn ſedeo cuſtos, adſto venientibus hoſpes:
Non magis hæc domino, quàm tibi Villa patet.
Hîc requiem captare licet, paſſimque vagari,
Aëris hîc hauſtu liberiore frui.
Nec ſpecies animum turbet metuenda Draconis:
Non ego, quæ flammis Hydra perempta cadat;
Non ego ſum Python, feriant quem ſpicula: lauros
Ecce mihi credit Cynthius ipſe ſuas.

AD VLYSSEM ALDOBRANDVM
De eius admirabili rerum naturalium Hermathena.

QVæ maris & terræ peragrauit, & aëris oras,
Non fluxis opibus mens tibi diues erat.
Sed cui ſat vitam paruo traducere, maius,
ALDOBRANDE, decus fert tibi parua domus:
Parua quidem, magno pandit tamen æmula mundo
In vaſto quidquid continet ille ſinu.

AD

AD AVGVSTINVM NERVM PORCILIANI DOMINVM IN FLORE ÆTATIS EXTINCTVM.

EFfera mors Floræ paſſim baccata per Vrbem,
Funereis nec adhuc exaturata rogis;
Dum quemquam potuiſſe breuem protendere lucem,
Siue obitum alterius non doluiſſe dolet:
Deliciæ patriæ, decus AVGVSTINE tuorum,
Flos iuuenum, quo non alter amabilior;
Ne quiſquam mœrore vacet, luctuſvè ſit expers,
Te, teneros annos non miſerata, rapit.

DE ATTILIO REGVLO.

AMbigis an patriæ maior ſit cura ſalutis,
ATTILIO, an pactam non violaſſe fidem?
Quæ dictabat amor mirata eſt Roma loquentem;
Africa ſed reducem non minùs obſtupuit.
Macte vir inuictâ mentis vi: barbarus hoſtis
Muricibus tortum te laniare poteſt,
Et ſæuo perimens letho tibi munera lucis
Demere, dum iugi vulnere membra ferit;
Mors tamen atra nequit præclarum extinguere nomē,
Quin tua lux oriens hinc rediuiua micat:

,,Quod

,, Quod fragile eſt, perijt: Virtutis fulgida proles
,, Gloria perpetuò, non peritura, viget.

DE STATVA NIOBES IN HORTIS MEDICEIS.

BIs ſeptem Niobe natis, orbataque caro
Coniuge ſum, ducto facta rigore lapis.
Ecce tamen ſpiro: nec enim de marmore finxit
Me faber, at vitæ reddidit arte nouâ.
Lumina non fundunt lachrymas: non marmoris hîc eſt
Candor; hebent triſti pallida membra metu.
Omnis ineſt ſenſus, nec linguæ deficit vſus:
Sed taceo; timeo nam magè cauta loqui.

AD IOANNEM PELICANVM SENATOREM VRBIS In PETRI VICTORII librum de cultura Olearum.

HVnc PELICANE PETRI ſummâ ſcriptum arte libellum
Exiguum noſtri pignus amoris habe.

Hinc

Hinc poteris oleæ varios pernoſcere cultus,
Largiùs vt baccas germina læta ferant.
En age oliuarum fœcundas inſere plantas,
Et tua Palladio præla liquore fluant:
Palladis vt per te diffundant rura ſecundum,
Per quem iam primum floret in vrbe decus.

EX GRÆCO
ANACREONTIS
EPIGRAMMA.

Bos cornu, pedibus ſonipes, rictuque leones,
Inſidijs vulpes, vnguibus vrſa nocet:
Eſt lepori curſus velox, auibuſque volatus;
Prouida mens homini, conſiliumque datum:
Quid pro conſilio, pennis, curſuque, puellæ,
Pro rictu, inſidijs, cornibus, vngue, pede?
Pro cunctis tantùm eſt teneris data forma puellis:
Quin valet hæc ferro, quin nocet igne magis.

DE

DE STATVA DIANAE DORMIENTIS AD FONTEM.

PEr ſiluas iaculis nuper, curſuque Diana
Gaudebat celeres exagitare feras.
Nunc defeſſa iacet permulcens membra ſopore
Hîc, vbi proſiliens leniter vnda fluit.
Marmoream ne crede: leuem leni aëra motu
Ducit, & in viuo ſpiritus ore ſonat.
Non audis? ſimili ſopitæ murmure murmur
Confundens, aures garrula fallit aqua.

AD CLEMENTEM VIII. DE TABVLARIO PONTIFICIO IN ARCE ADRIANA.

HOc nos Scripta loco dubios contemnere caſus
Poſſumus, ô CLEMENS, munere ſepta tuo.
Pro quo, ſancte Pater, noſtris tua gloria chartis
Viuet, dum nobis vita ſuperſtes erit.
Quid loquimur, ſi firmus obex nos protegit Arcis,
Et tua ſe propriâ fama tuetur ope?

I AD

AD M. ANTONIVM ROSSIVM EXIMIVM SCRIPTOREM.

VT variè formata ſuos tua littera tractus
Edocet, atque tuum dædala pandit opus!
Nulla tibi ſimilem, nec talem proferet ætas;
Sic tuus in chartis eminet arte labor.
Vnus Alexandrum meritò depinxit Apelles;
Vnus Alexandrum ſcribere dignus eras.
Scribe age quæ geſſit Petrus ſine ſanguine victor;
Vt tuus in tanto nomine viuat honos.

MONOMACHIA TERRENI AC CÆLESTIS AMORIS.

QVàm duris animum curis dolor intimus angit,
Nec finit optatâ me requiete frui!
Heu ſimul ac Cæli meditantem fulgor in altum
Tollit, amans Terram corpus ad ima trahit.
Diſſidium hinc oriens geminos committit Amores;
Inque meo aſſiduè pugnat vterque ſinu:
Concertant validis armis, ictuſque viciſſim
Declinant, artis vincitur arte labor.

Robo-

Roborat hunc torpor, luxuſque, procaxque voluptas;
Dum ſtimulant ſenſus mille cupidinibus.
Nititur at contrà fractis hoſtilibus auſis,
Qui Superos inter nos vocat almus Amor.
Spes ſimul & Pietas geminatis viribus adſtant,
Vt victor ſiſtat cordis in arce gradum.
Inſpicit ancipitis Ratio diſcrimina pugnæ,
Et iugi clamans voce miniſtrat opem:
Cede boni fallacis Amor: vos ludicra peſſum
,, Ite: Domus Dominos non capit vna duos.

IN MIRAM HVIVS SÆCVLI HYEMALI TEMPORE FLORVM VARIETATEM.

Veris opes varios flores mirata ſuperbit
Purpureas inter cana Pruina roſas.
Ver queritur, mœrenſque, Meos cur, inquit, honores,
Floriferumque rapis tu mihi Bruma decus?
Tu quoque, Bruma refert, glaciem furaris, in æſtu
Vt ſint vina magis grata, niueſque rapis.
Parcite iurgari, clamat Solertia: per me
Nix æſtate riget, florida vernat hyems.

Εἰς τὸν ἐν ἁγίοις

ΛΕΟΝΤΑ ΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Τὸν Παναγιώτατον ϗ Παμμέγιστον Ἀρχιερέα.

Ἐπίγραμμα.

In Sanctum

LEONEM TERTIVM

Sanctiſs. & Maximum Pontif.

Epigramma.

ΕΥΠΤΕΡΟΣ ἱπταμένη γαῖαν φήμη ϗ περὶ πόντον,
Benè alata volans terram fama & circū mare,

Ὡς ᾄδουσα σέθεν τὰς ἀρετάς σε τίει;
Quàm canens tuas virtutes te honorat?

Πῶς οἷός τις ἔῃ τιμαῖς κοσμεῖν σε πρεπούσαις,
Quomodo idoneꝰ qs fuerit honoribꝰ ornare te decētibꝰ,

Οὐχ, ὃν ἔχει τό, Λέων, σὸν στόμα, κόσμον ἔχων;
Non, quem habet, Leo, tuum os, ornatum habens?

Ὄμματά σοι, γλῶσσαν τ' ἐχθρὸς φθίσεν, οὐρανόθεν δὲ
Oculos tibi, linguamque inimicus corrupit: de Cælo autē

Τῇ

Τῇ φθόγγος, κείνοις φέγγος ἐπῆλθε πάλιν.
Huic vox, illis lux ſuperuenit denuò.

Κλεῖε τέλος θνητοῖς φῶς ὄμμασι, φθαρτὸν ἀναιρῶν
Clauſit demũ mortalib⁹ lumẽ oculis, corruptibilẽ pimens

Τὸν βίον, ἀχλυόεις τῇ δρεπάνῃ θάνατος.
Vitam, caliginoſa falce mors:

Ἀλλὰ κλέος καλὸν λαμπρῇ σοι χειρὶ, τὸ θεῖον
Sed gloria pulchra fulgenti tibi manu, diuini

Εἰς φάος ἀμβρόσιον δέργματος οἴγει πόρον.
Ad lucem immortalem aſpectus aperit viam.

IDEM EX GRAECO.

QVæ mare, quæ terras pernici tranſuolat alâ,
Quàm mirè celebrans te pia fama canit?
Quis, LEO, promeritæ decoret te laudis honore,
Cui, tibi conceſſum, non ſit in ore decus?
Reddidit exciſam Superûm tibi gratia linguam,
Et diſcerpta ſimul lumina reſtituit.
Denique mortalis præcludit luminis vſum
Falce ſecans vitam mors tenebroſa breuem.
Sed tibi diuinum dextrâ radiante perennis
Lucis ad aſpectum Gloria pandit iter.

Εἰς τὴν τοῦ ἁγίου
ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ ΕΙΚΟΝΑ

In Sanctí
SEBASTIANI IMAGINEM.

Δεσμωθέντα βέλη πρόμαχον Χριστοῦ διαπείρει,
Deuinctū ſagittæ propugnatorē Chriſti transfigūt,

Ὃν μὴ ζῶντα γραφεὺς, μήτε θανόντα γέγραφεν.
Quem neque viuentem pictor,neque mortuum pinxit.

Ζῆν μὲν ἔτ' ἀθρέομεν, νεκρὸν δὲ φοβούμεθα πίπτειν,
Viuere quidē adhuc videm⁹,mortuū verò timem⁹ cadere:

Καὶ μέγα δεῖν' ἡμῖν τραύματ' ἔνωρσε πάθος.
Et magnā grauia nobis vulnera excitarūt cōmiſerationē.

Ἔμπα γε τραυματίῃ ὀπιλδίαστετον ἀστέρας ὄσσε,
Attamen ſauciati ſuſpiciunt ſtellas oculi,

Καὶ στόμα μὲν χαῖνον λισσομένου δοκέει.
Et os quidem hians precantis videtur.

Οὐκ ἔξεστι τέχνῃ φωνὴν ἀπὸ χρώματι δεῖξαι,
Non licet arti vocem colore exprimere,

Νοῦς δὲ γραφέντα βλέπει χείλεα τοῦτο λέγειν.
Mens autem picta videt labia hoc dicere.

Ἄμμα

Ἅμμα λύειν, ψυχὴ γὰρ ἐμὴ μεμαῦια φέρεσθαι,
Nexum ſolue, anima enim mea fuit deſiderans ferri,

Ὡς ἔλαφος διψῶν πίδακα πρὸς σε Θεός.
Vt ceruus ſitiens fontem, ad te Deus.

IDEM EX GRAECO.

DEpictus CHRISTI miles, quem ſpicula figunt,
Os neque viuentis, nec morientis habet.
Ne cadat expirans metuis, quem viuere cernis,
Teque pio ſenſu vulnera ſæua cient:
Sed placidè, quamquam ſic ſaucius, inſpicit aſtra,
Dum labra ſuppliciter more precantis hiant:
Non datur artifici vocem depingere: pinxit
Hunc tamen, vt credas talia verba loqui.
Vincula ſolue: tuum IESV ſitit anxia viſum
Mens mea, ceu fontis Ceruus anhelus aquam.

Εἰς τὸ τῶν

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΑ

Τὸ κατεψηφισμένον.

IN

ORNATVM MVLIERVM. DAMNATVM.

Αὐχένα μὲν τίλιθοις κοσμεῖς, φυκοῦσα παρειάς,
Collum quid gemmis ornas, fucans genas,

Εὐώδη τε κόμαις τὴν δρόσον ἀμφιχέεις;
Benequè odoratum comis rorem circumfundis?

Ταῖς ἀρεταῖς ψυχὴν, οὐκ ὦπ' ἐμφαίδροε μίλτῳ,
Virtutibus animum, non faciem exorna minio,

Ὦ ζητοῦσα κόρη γνήσιον ἀνδρὸς ἔρον.
O quærens virgo legitimum viri amorem.

Ὡς δ' συγγενικῷ πυῤῥίζει χρώματι μῆλα!
Vt pulchrè natiuo rutilant colore mala!

Ἦκεν χρωστῆρος χεῖρα ποθεῖ τὸ ῥόδον;
Quid pictoris manum deſiderat roſa?

Κό-

Κόσμον ἄφες μαλακόν, φῦκός τ᾽ ἀπόβαλλε προσώπου
Ornatum dimitte mollem, fucumque proijce faciei:

Μεῖζον ἔχει φίλτρον κάλλος ἀτεχνότερον.
Maius habet philtrum pulchritudo inartificioſior.

IDEM EX GRAECO.

QVid pulchram medicas faciem, collumq; lapillis?
Cingis, & effuſo ſpargis odore comam?
„ Non minio malas, animum virtutibus orna,
Quæ cupis ô virgo nupta placere viro.
Aſpice, natiuo rutilant vt pomâ rubore!
An roſa pingentis pollicis optat opus?
Mitte ſuperuacuos cultus, fucumque genarum;
„ Acrior eſt illex, qui caret arte, decor.

Περὶ τῶν τοῦ

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΛΔΟΒΡΑΝΔΟΥ

ΒΙΒΛΩΝ.

Καὶ τῆς αὐτοῦ ἑρμαθήνης τῆς τῶν θαυμαστῶν πραγμάτων βριθούσης, τῆς φύσεως.

DE VLYSSIS ALDOBRANDI Libris

Eiuſque Hermathena Rebus mirabilibus naturæ referta.

ΟΥΚ Ἀλδοβράνδον ποιεῖ, ξένε, γνώριμον εἰκὼν
Non Aldobrandum facit, hoſpes, cognitum imago

Σοὶ μόνον, ἀλλὰ βίβλον καὶ δόμον ἐστὶν ὁρᾶν.
Tibi ſolum, ſed librum & domum eſt videre.

Ποικίλα εἰ ποθέεις ἴδμεν βλαστήματα γαίης,
Varia ſi cupis noſſe germina terræ,

Χερσαίων, πτηνῶν, νηχομένων τε γένος.
Terreſtrium, volatilium, natantiumque genus:

Βίβλον

Βίϐλον ἄνοιγε, βλέποις κόσμου κειμήλια. λάμπει

Librum aperi, videre poteris mundi cimelia. fulget

Ἀνδρὸς ἐκεῖ σοφίη, μέτειος ὧδε βίος.

Viri ibi ſapientia, modeſta hic vita.

Ζηλωτὸς βίος, ἐν πενιχρῷ γὰρ πλούσιος οἴκῳ

Felix vita: in paupere enim diues domo

Παγγενετείρας ἦν τῆς φύσεως ταμίας.

Omnigenæ erat naturæ diſpenſator.

IDEM EX GRAECO.

NOn ALDOBRANDVM noſces ab imagine ſolùm
  Attentè librum perlege, cerne domum.
Si diuerſa cupis dignoſcere germina Terræ,
  Terrigenûm, Volucrum, Squamigerûmque genus;
Hoc opus euoluas: Mundi patet ampla ſupellex,
  Ingeniumque ſagax, menſque modeſta viri.
Vir felix: tecto clauſit ſub paupere, diues
  Naturæ cuſtos quas reſerauit opes.

ΔΙΣΤΙΧΟΝ ΑΥΣΟΝΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ.

DISTICHON AVSONII

Græce translatum.

INfelix Didó, nulli benè nupta marito:
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Ο'ΥΔΕΝΙ δ' ἀνδρῶν ἐγαμήθης, δύσμορε Διδὼ
Nulli benè virorum nupta es, infelix Dido:

Τοῦ φύγες ἐν θανάτῳ, τοῦ δὲ φυγῇ ἔθανες.
Illius fugiſti in morte, huius in fugâ mortua es.

ΕΙΣ ΤΟ ΡΟΔΟΝ

IN ROSAM.

Ἔμφυτον ἐκπροχέον πλοῦτον, καὶ νήδυμον ὀσμήν,
Ingenitas effundentem opes, & ſuauem odorem,

Ὄμμασι πορφυρέῳ χρώματι χάρμα φέρειν.
Oculis purpureo colore gaudium ferentem,

Ἀγλαΐαν πεδίου, πάντων κλέος ἔξοχον ἀνθῶν,
Pulchritudinem agri, omnium gloriam excellentẽ florũ,

Ἀνθηροῦ τ' ἔαρος κόσμον, ἔρον τε κορῶν:
Floridi veris ornamentum, amoremque puellarum;

Ὀξυτάτων τὸ ῥόδον φρουρᾷ περιέφραξεν ἀκανθῶν,
Acutiſſimarum roſam cuſtodiâ circum-ſepſit ſpinarum,

Φίλτατον ὡς ἔργον, ζηλοτυποῦσα φύσις.
Amatiſſimum tamquam opus, zelotypa natura.

Καὶ τάχα τῷδε φύλακας παρέφυσεν, θῆκε δ' ἁλουργὸν,
Ac forſan huic cuſtodes adgenerauit, appoſuitq. purpurã,

Ἄνθεσι βουλομένη τὸν βασιλῆα νέμειν.
Floribus volens Reginam tribuere.

Ὀλ-

Ὀλβίζεις ὅπλοις ἀρχὸν φρουρούμενον; αὐθεῖ
Beatum prædicas armis principem vallatum? Floret

Ὡς ῥόδον; ἀμφοτέρων κῦδος ἐφημέριον.
Vt Roſa: amborum gloria vnius diei.

IDEM EX GRAECO.

INgenitas quæ pandit opes, & odore ſuperbit,
Atque oculos oſtro muricis exhilarat;
Camporum iubar eximium, Iuuenumque voluptas,
Inſignis florum gloria, veris honor;
Spinarum natura Roſam munimine cinxit,
Vt rem, cuius amor ſollicitum cor habet.
Forſan & hanc poſitis cuſtodibus induit oſtro,
Vtpote Reginam floribus eſſe velit.
„ Vt felix colitur ſeptus Rex milite? Floret
„ Ceu Roſa: vtrique rapit, quæ dedit hora, decus.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΤΤΑΝ, IN LINGVAM GRÆCAM.

ΟΣΤΙΣ δερκόμενος γλώττης ἑλληνίδος οὖθαρ,
Quiſquis aſpiciens linguæ Græcæ vbertatem,

Καὶ πλοῦτον, καλῶς εἴπειν ἂν Ὠκεανόν.
Et opes, benè dixerit Oceanum.

Μάργαρα πολλὰ βαθὺς συγκρύπτει κύμασι πόντος.
Margaritas multas profundum occulit vndis mare:

Οὐ κεῖν᾽ ὄκνος ὅμως, ἀλλὰ παρεῖλκε πόνος.
Non illas ſegnities tamen, ſed extraxit labor.

Τίμιον οὐδὲν ἄνευ τούτου, καὶ νήδυμον, ὄντος
Pretioſum nihil ſine hoc, & ſuaue, exiſtente

Καίπερ ἄγαν πικροῦ, μηδὲν ἔχουσι βροτοί.
Quamuis valdè amaro, nihil habent mortales.

IDEM

Ὀλβίζεις ὅπλοις ἀρχὸν φρουρούμενον; ἀνθεῖ
Beatum prædicas armis principem vallatum? Floret

Ὡς ῥόδον; ἀμφοτέρων κῦδος ἐφημέριον.
Vt Roſa: amborum gloria vnius diei.

IDEM EX GRAECO.

INgenitas quæ pandit opes, & odore ſuperbit,
Atque oculos oſtro muricis exhilarat;
Camporum iubar eximium, Iuuenumque voluptas,
Inſignis florum gloria, veris honor;
Spinarum natura Roſam munimine cinxit,
Vt rem, cuius amor ſollicitum cor habet.
Forſan & hanc poſitis cuſtodibus induit oſtro,
Vtpote Reginam floribus eſſe velit.
„ Vt felix colitur ſeptus Rex milite? Floret
„ Ceu Roſa: vtrique rapit, quæ dedit hora, decus.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΤΤΑΝ, IN LINGVAM GRÆCAM.

ΟΣΤΙΣ δερκόμενος γλώττης ἑλληνίδος οὖθαρ,
Quiſquis aſpiciens linguæ Græcæ vbertatem,

Καὶ πλοῦτον, καλῶς εἴπειν ἂν Ὠκεανόν.
Et opes, benè dixerit Oceanum.

Μαργαρέας πολλὰ βαθὺς συγκρύπτει κύμασι πόντος.
Margaritas multas profundum occulit vndis mare:

Οὐ κεῖν' ὄκνος ὅμως, ἀλλὰ παρεῖλκε πόνος.
Non illas ſegnities tamen, ſed extraxit labor.

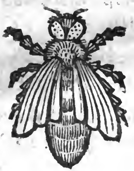
Τίμιον οὐδὲν ἄνευ τούτου, καὶ νήδυμον, ὄντος
Pretioſum nihil ſine hoc, & ſuaue, exiſtente

Καίπερ ἄγαν πικροῦ, μηδὲν ἔχουσι βροτοί.
Quamuis valdè amaro, nihil habent mortales.

IDEM

IDEM EX GRAECO.

COgnita cui Græcæ diues ſit copia linguæ,
Hanc meritò vaſtum dixerit Oceanum.
Concharum nitidos fœtus maris occulit vnda,
Quas non ſegnities, extrahit arte labor:
,, Hoc ſine mortales, quamquam ſit amarus, habere
Dulce nihil poſſunt, eximiumque nihil.

AD

AD CLEMENTEM VIII. PONT. MAX.

LEVAMEN PODAGRÆ.

Sirius ſæuit canis, æſtuánſque
Contrahit puros fluuius liquores,
Et decus prati moritur, ſiletque
Spiritus auræ.

Stridulo tantùm onitu cicada
Obſtrepens aures ferit: ô leuamen,
O quies ægræ lyra blanda mentis
Incipe carmen.

Quod grauem pellat ſtrepitum, leuetque
Principem curis. Age blandientes
Dic modos, mentis quibus excitetur
Vera voluptas.

Pelle mœrorem: recrea iacentes
Spiritus, qui deficiunt ob æſtum:
Languet, heu, CLEMENS, geminoque tactus
Vritur æſtu.

Gliſcit

Gliſcit in neruis dolor, & per artus
Igneus ſerpit vapor: affer ægro
Dulce lenimen: rege tu canenti
Pieri vocem:
Tempera chordas, ferat vt ſalutem
Cantus optatam; rapidas quòd olim
Sit melos doctæ Citharæ moratum
Fluminis vndas;
Saxa commôrit, rigidas & ornos;
Flexerit diros animos Auerni,
Et fores Orci reſerarit; eſto
Fabula vatum.
Cùm venenatus ciet icta morſus
Membra, non mendax memoret Tarentum,
Vt queat dulcis ſonitus malignum
Pellere virus.

INEXPLEBILIS MORTALIVM CVPIDITAS PIETATE TEMPERANDA.

VITÆ breuem mortalibus
Nec lætam ſtatuit diem
Conditor cœli Deus, vt perennem
Lætitiam recolat futuri.
Humana mens æui memor
Nequicquam tamen anxijs
Implicat curis animum, doloſam
Dum ſequitur ſpeciem bonorum.
Heu nullus eſt cupidinis
Illi terminus, aut quies!
Latius regnet populo Quirini,
Semper abeſt aliquid quod optet:
Per quodlibet fertur ſcelus
Sperans quod cupit aſſequi,
Compos & voti fieri laborat
Artibus, inſidijs & exlex.
Cædes aceruat cædibus
Fœdans omnia ſanguine,
Ignibus vaſtat ſegetes, & agros
Ac miſeras populatur vrbes.

Opus volunt hæc regium
Credi, & nomine gloriæ
Obtegunt culpæ ſocij, nefaſque
Immerito decorant honore.
Plerumque ſic ſe plauſibus
Perdit turgida traditæ
Exuens rectum rationis vſum, &
Quod libuit ſibi vult licere.
Eſt vt quis expleat ſitim
Regnandi licite, ferum
Prælio Turcam petat & receptis
Victor agat Solymis triumphum.
Hinc Gottifredum bellica
Virtus, ſed Pietas magis
Clarat inſignem titulis & armis.
Te reſonant iuga Vaticani,
Te dixit ætas, quæ fuit,
Magnum Carole, nec minus
Te pium præſens vocat, & futura
Te celebrem ſuper aſtra tollet,
Dum ſtabit ædes inclyto
Petri corpore nobilis:
Hiſce dux laudum cumulo decorus
Se comitem Boëmundus addit.

At

At ò quid Heroum modis
Imis ardua deprimo
Facta Ieſſeis fidibus canenda?
Mente colam tacitoque plectro.

AD PETRVM CARDINALEM ALDOBRANDINVM
FERRARIA RECEPTA.

INſanienti cùm quatit impetu
Pagos & Vrbes concitus efferâ
Mars ſæuus irâ, quæ tumultu,
Quæue truci vacat ora cæde?
Confoſſa paſſim membra, cadauera
Aggeſta, prædas, damna, ſine incolis
Domos ruentes, & cruoris
Flumine humum videas natantem.
Deſolat agros horrida vaſtitas:
Ac tecta captarum ignibus vrbium
Incenſa fumant, & triumphis
Penè ſuis gemit ipſe victor:

Teſtis

Teſtis tot eheu Gallia cladibus
Funeſta, teſtis Belgica lugubri
Vexata gens bello, tot annos
Se lanians ſibi diſſidentem.
Ferrarienſes, inclyta Ciuitas,
Te clàde nullâ, te ſine prælio
Videre Victorem, tuóque
PETRE frui cupiere vultu.
Vt, cui ſalutem, pacis & otium
Debere norant, gaudia pectore
Concepta præferrent; Iuuentus
Nobilium, populique turba
Effuſa portis vndique confluit:
Te ſpectat vnum, dum tua dextera
Protenſa format fauſta ſacræ
Signa Crucis, Tyrioque fulges
Inſignis oſtro: compita plauſibus
Sonant; ab altis mœnibus ærea
Tormenta, iam conuerſa in vſum
Lætitiæ, geminant fragorem.
Vt fama primùm, rem tibi proſperè
Ceſſiſſe, lata eſt; gaudia neſcius
Celare, ſub lapſu ſilenti
Seruitij quaſi vincla, pontem

Excuſſit

Excuſſit, alto gurgite liberas
In æquor vndas Eridanus ferens.
O fauſta lux Romæ, quotannis
Inſolito recolenda plauſu!
Dum lecta Mauors inſtruit agmina
Vtrimque; nullis fallitur artibus
Tentata mens Patris ſupremi,
Propoſitique tenax, & omnis
Terroris expers audet, & acriter
Conſtans Auerni deuouet ignibus
Ritè execrandum mentis hoſtem
Heu nimiùm malè pertinacis.
Tu iuſſus Euris ocyor arripis
Iter, phalanges cogis, & expedis
Tormenta, quæ demoliendis
Arcibus exitium minantur.
Mox alta virtus ſe tua militi
Oſtendit, & diffunditur hoſtibus;
Tu mitis affatu, ſagaci
Conſilio, placidoque vultu
Ferrarienſes concilias tibi.
Hinc hæret anceps Cæſar, & inſcius
Cui fidat, armis Vaticanum
Depoſitis colit, & veretur.

Nil laudis huius machina præripit
Flammis triſulci fulminis æmula,
Nil arma, nil aggeſta tellus,
Nil equitum peditumque turmæ,
Ducumque Virtus: hæc tibi gloria
Debetur vni, quam neque deterat
Obliuioſi curſus æui, aut
Ponè ſequens nebulis obumbret
Naſcentis atrox hoſtis adoreæ
Liuor: futuri non ope temporis,
Vtcumque nubes diſſiparis.
Auſonias volitans per vrbes
Te fama, laudes te canit in tuas
Effuſa præſens, atque perennibus
Faſtis ſacrat, quem ætas honorem
Poſtera pro meritis rependet?
Lux ô Latini nominis, hoſtium
O terror, ô ſpes vnica Thybridis,
Inuicte Princeps, ô coruſcum
Purpurei columen Senatus.

AD

AD FRANCISCVM CAROLI FRATRIS FILIVM EXHORTATIO AD VIRTVTEM.

INgreſſe pubis limina lubricis
Calcanda plantis, ſe tibi ſemita
Decliuis offert, & doloſo
Pandit iter malefida ductu,
FRANCISCE, fratris germen amabile,
Ob quem ſub imo condita pectore
Me cura mordet, detinetque
Sollicitum Genitoris inſtar;
Subſiſte mecum, nec graue duxeris,
Hinc ex amœnâ, quæ patet, orbitâ,
Ductore me, flectens adire
Per ſalebras Heliconis antrum.
Huc nate greſſus: hîc licet aureo
Phœbi cientis pectine muſicas
Audire chordas, dum canentes
Dulce melos ſociant Camœnæ.

Hic multiformi carmine barbitos
Eburna Parcas ſopit, & eripit
Heroas Orco, quos perenni
Fonte beat comitata Virtus.
Huic obſecutum conſpicis inclytum
In collis almo vertice Theſea,
Quem flexuoſis non fefellit
Tramitibus fabricatus error.
Sic vectus altum per mare ſubdolos
Cantus Vlyſſes dicitur integer
Audiſſe; ſic vitaſſe Circes
Pocula, lethiferas & herbas:
Spectandus hic contemptor anhelitus
Spirantis ignem, diuite velleris
Prædâ coruſcat, luctuoſus
Meſſor agri grauis ære, & haſtis.
Conficta Prœto crimina deferens
Coniux necari quem petit, innocens
Hos inter excellit triformis
Bellerophon domitor Chimæræ.
Phœbea laurus frondibus allicit,
Dulcique paſcit nectare Pegaſus:
At noſſe vim nobis negatur
Melle ſub Aonio latentem.

Sen-

Senſus recludet Cynthius abditos ;
Audi canentem : Quem fouet aurea
Virtus in vlnis , ille monſtris
Victor ouat domitis beatus .
Non hunc voluptas mollit , & impetus
Non vincit iræ , quæ violentiùs
Succis & herbis in ferarum
Terga viros & in ora vertunt .
Vt ecce plaudit Caſtalidum chorus ,
Phœbique concors carmina concinit !
Hîc ſiſte rurſum , me petente
Sacra refert tibi verba Chiron .
Incompta quondam , claraque ſimplici
Nitore formæ , talibus Herculem eſt
Affata Virtus , dum procaci
Blanda ſono loquitur Voluptas :
Hæc ſumptuoſo tegmine turgida ,
Pexoque mollis crine , micantibus
Ornata gemmis , appetendâ
Sub ſpecie , malè caute puber ,
Edocta fraudes nectere fraudibus
Te ducit , atris quà ſcatet anguibus ,
Dum flore vernans ſe terendam
Perfacili via prona greſſu

Oſtentat: vmbras frondibus explicat
Hîc arbor, ales dum canit; ah fuge
Quæ poma pendent, quóſque vitis
Fert grauidis latices racemis.
Hæc pulchra viſu poma necem ferunt:
Hæc, quæ renidet, lumina decipit;
Lethale nam laruata virus
Purpureo tegit vua ſucco.
Si me ſequêris per loca ſentibus
Infeſta, teſquis horrida, per niues,
Per ſaxa, per montis cacumen,
Sternet iter tibi ferrum, & ignis.
Vrêris æſtu, puluere ſordidus
Pulchro, madebis tempora nobili
Sudore, non fractus labore, &
Magnanimo generoſus auſu.
Euectus alis hiſce per æthera
Tranabis ignem, & lactis iter pede
Premens, coruſcanti micabis
Luce nouum decus inter aſtra.

AD R. P.
ANTONIVM BARBERINVM.
FRATREM AMANTISSIMVM

Ex debellato corpore mentem in Cælum rapi.

PArs hominis deducta putri telluris ab aluo,
Cælique ſemen ſpiritus,
Dum ſocijs hærent vincti compagibus, arma
Iugi duello conferunt.
Quiſquis ab illecebris terræ ſe lumine mentis
Conuertit ad cæleſtia,
Opprimit Antæi robur, ſuperatque lacertis
Alter dolos Tyrinthius.
Filia Caſſiopes nudato corpore, ſæuis
Obiecta Ceti faucibus
Dum gemit, & cælum lachrymanti ſuſpicit ore,
Adeſſe cernit Perſea,
Seque neci raptam: dono mox Palladis inter
Coruſca fulget ſydera.
Herbida dum comites inter per prata vagatur,
Floreſque prona colligit,

Solis ab aſpectu Plutonis rapta quadrigis
Orcum ſubit Proſerpina.
Quis neget è nebulis radium ſplendeſcere lucis?
Non ſacra ſolùm pagina
Diſſectis ducit tenebris Virtutis ad ædem;
Sed rima lucis ignea
Pierijs vmbras inter ſe prodit ab antris,
Regens pedum veſtigia:
Affluit, & varijs riuis cæleſtis in omnes
Mentes redundat Veritas.
Hac duce, cui decorant diuino munere palmas
Verenda IESV ſtigmata,
FRANCISCVS nudis pedibus vilique lacernâ
Indutus, abdito in ſpecu
Omnia quæ blandâ proponit fronte voluptas,
Vanumque faſtum deſpicit.
Commoda non optat vitæ, ſub graminis herbâ
Anguem latere conſcius:
Languida feſſus humi declinat membra ſopori;
Famemque pomis eximit:
Fonte ſitim ſedat, neque nectaris expetit hauſtus,
Mentique corpus ſubiugans
Pauperiem colit, & lamnis hanc diuitis auri,
Gemmiſque præfert Indicis:

Ac

Ac veluti Samſon dulces ex ore perempti
Leonis accipit fauos.
Nam quali mentem paſcit dulcedine, donec
Intentus aſtra reſpicit,
Et noctu vigilans animi ſublatus ab alis
Choris beatis intereſt!
ANTONI germane, ſacram qui paupere cultu
Sectare FRANCISCI viam,
Quam celebrant omnes, felicem ducere vitam
Non omnibus conceditur:
,, Se proba paupertas animis ſine dote maritat
,, Veras opes amantibus.

SAPIENTIS PIA SENIS COGITATIO.

AVfugit Autũnus, mœrens humus alget,arborũque
Dolet virentem decuti decorem.
Iam niue prata rigent, pontus fremit æſtuãs procellis,
Clauſoſque portu nauitas coercet.
Qui ſenio premitur tectis latet aſſidens ad ignem
Ac damna ſentit tranſeuntis æui.
Non lepores vrget canibus, neque capreas fugaces,
Doliſue piſces, aliteſue fallit;

Nec cytharæ ſonitu gaudet, neque mollibus choræis
Nec flore pexos implicare crines.
An recreet multa ſtomacum dape poculiſque Bacchi
Addat refectus corpori vigorem?
Ingruit hinc potius tuſſis, caput impetit grauedo,
Seu crura languent, ſeu pedes laborant,
Tœdia fert quoties illi dolor imminente mortis
Terrore ſomnos dum fugat ſalubres:
Anne paret ſtatuas vel eburnea ſigna ſeu tabellas
Pictas & oſtrum ſericaſque veſtes?
Anne ſibi cupide quærat maris Indici micantes
Conchas, & aurum vel Tagi, vel Hermi?
Nō tamē hinc animus requiē hauriet, at magis magiſq.
Cor ſæuientes excitabit æſtus.
Hæc meditans quid agā? tacito pede iā ſubit ſenectus
Mentique curas oggerit moleſtas,
Mors tenebras inter properat cita nec poteſt redire
Florens iuuentus verna ſicut hora.
Quid miſeros annos protendit & vſque & vſque vanis
Mortale rebus ſe genus fatigat?
Cum ſemel occiderit vitæ iubar, itur ad tribunal,
Cui nil inultum, cuncta ſunt aperta.
Tunc nemo reuocare poteſt malefacta, nec iuuare
Periclitantem ſe piè gerendis.

Nunc

Nunc licet erratis veniam mihi ſupplici precari
A Rege Regum, ac temporis peracti
Effuſis lachrymis maculas lauere intus inſidentes:
Tu Chriſte quæſo parce, tu benigne
Annue iam votis placabilis, & mihi petenti
Concede donis perfrui piorum.
Hac retinent artus me compede, tu reſolue nexus,
Tu ſarcinam, qua ſpiritus grauatur,
Amoueas, aliſque leua, quibus auolans ad aſtra
Expers malorum te queam potiri,
Tu Deus vna mihi ſpes, lux mea, pars meæ ſuprema
Sortis, quid vltra flagitem vel optem?

AD
CAROLVM FRATREM
ΦΙΛΑΥΤΙΑ FVGIENDA.

QVàm pulchra blandè ſenſibus ingerunt
Externa noſtris ſe bona! purpuræ
Qui fulgor! vt formoſa pandit
Virgineum facies decorem!
Vt ardet auri ſplendor amabilis!
Vt ridet aulæ gratia regiæ!
Quot luxus indutus figuras
Attonitum trahit ore vulgus!

Proh quis latentis ſemina toxici
Non hauſit imo corde ! Cupidinis
Heu febre iactati proteruè
Tantalicis inhiamus vndis.
Heu quiſque rurſus, cui placidus fugam
Siſtens, bibendum ſe liquor exhibet,
In fontis eluſus nitore
Effigiem ſequitur fugacem
Narciſſus alter: cæcus amor ſui
Vt obruit vim mentibus inſitam!
Vt fertur excuſſis habenis,
Libera quò rapuit voluntas!
Vt perdit omnes! ſæpè, quod expedit,
Humana neſcit cura capeſſere:
Intenta iucundis canorum!
Imbibit Aonidum leporem, &
Non percipit, ſeu negligit aurea
Quæ ſenſa Pindus nectare condidit,
O te beatam, cui ſupremi
SAMMARIÆ mulier Magiſtri
Audire vocem contigit. Hydriæ
Oblita, lympham non cupis ampliùs,
Quæ pota non ſedat, ſed auget
Lethiferum ſitientis æſtum.

Hæc

Hæc frater æquis CAROLE moribus
,, Imbuta Proles audiat: Integrâ
,, Nil mente maius; pars paternæ
,, Sortis erit ſatis amplâ, Virtus.

PAX ALLOBROGICA.

MEntis verendum non acie minùs,
Quàm bellicoſi robore militis,
Quem nuper excepit ſuperbo
Maximus Eridanus triumpho;
Formoſa pennis quem ſuper aureis
Vexit profundum trans mare Gloria,
Alpeſque, terrarumque tractus
Præpete tranſiliens volatu;
En pace partâ PETRVS ab exteris
Oris reuertens, eximit Italis
Belli timores, & cupitam
Auſoniæ ſtatuit quietem.
En Roma curas pellit, & explicat
Frontem ſerenam: ſic maris æquora
Cedente vento conquieſcunt,
Tale nitet ſine nube cælum.

Pendebat anceps mentis, & anxius
CLEMENS futuri, concita dum graui
Europa bellorum tumultu
Perniciem pauet imminentem.
Quid moliatur? quid paret? inſtruit
Te PETRE iuſſis, mittit & arduis
In rebus expertus ſagacem:
Tu Rhodani celeres ad vndas,
Summi capeſſens grandia Principis
Mandata, tendis quà violentior
Martis recrudeſcit furentis
Ira, nouas paritura clades.
Non te rapacis fluminis impetus,
Non ater imber, non iuga montium,
Niueſque concretæ, nec Auſter,
Turbine præcipiti morantur.
Te mille votis, te prece proſequi
Non ceſſat altrix Roma, per Inſubrum
Fines agrorum tranſeuntem, &
Allobrogum gelidas per Alpes.
Intenta fixo Gallia lumine
Te ſpectat, & quas auribus hauſerat
Mirata, virtutes in ipsâ
Fronte legit, meritaſque laudes.

Mox,

Mox, qui feroces contudit hoſtium
Turmas, nec acris ceſſit Iberiæ
HENRICVS armis, efficaci
Eloquio tua ſe trahenti
In vota cedit, cedit & Allobrox,
Quem fronte ſeuâ non potuit minax
Terrere Mauors, annuitque
Heſperiæ Dominator oræ.
Vt corda Regum flectis ahenea,
Grauique mulces bile tumentia!
En Roma toto geſtientem
Pectore lætitiam profundens,
Dum te per Vrbem non ſine plauſibus
Ad Vaticanum purpureus Patrum
Deducit Ordo, Quid meorum
Maxima pars decorum, quid, inquit,
Probata Virtus, ſit licet arduum,
Non ad ſecundum duxerit exitum?
Quo te reuertentem triumpho,
Quâ decorem tua facta pompâ?
Non, qui procaci garrulus obſtrepat
Clamore circum milite cingeris;
Delata non viſuntur vrbes
Quæ referant ſimulacra victas:

At

At quiſque narrat, quam tibi gloriam
Addunt inermi Gallus & Italus,
Gentéſque, & vrbes, quas PHILIPPVS
Conſilio moderatur æquo.
Non hîc ſonantem compede Perſea,
Non hîc Iugurtham carceris obſitum
Squalore, non pulſum paterno
De ſolio video Syphacem.
Veſana ſed Diſcordia ducitur,
Quæ ſciſſa pallam, vinctaque ferreæ
Nexu catenæ, claudicanti
Membra trahit propè nuda greſſu.
Poſt hanc recenti ſanguine ſordidum,
Et crine cano fert odium pedem;
Dolenſque ſe loris reuinctum,
Dente manus lacerat cruentas.
Hinc Terror, atro corpore luridas
Diſcerptus alas progreditur, face
Subfultus extinctâ; nec amens
Liuor abeſt, fera cui ceraſtes
Cor paſcit: illum filia temporis
Velata puro tegmine Veritas
Vultu reluctantem proteruo
Subſequitur, quatiens flagellum.

IN

IN OPVS ROBERTI BELLARMINI S.R.E. CARDINALIS

De Aſcenſione mentis in Deum.

SVmmi decorâ dum ſpecie boni
Hinc inde raptas diſtrahit inquies
Mortalium mentes, negatum
Struxit iter maleſana, frontem
Turris minacem nubibus inferens;
Mox præpotentis vi Sapientiæ
Confuſa, diuerſum ſonante
Eloquio ſtupidoſ repentè
Hærere fabros vidit, & irritis
Cæmenta votis vndique congeri.
Tunc Fama protendens volatum,
Quà celebris rigat vnda Cirrham,
Sub fronde lauri nuntia ſubſtitit;
Hinc fabuloſis vera coloribus
Depicta promens, in tonantis
Imperium Iouis irruentes

Inſanienti robore Pelion
Titanas Oſſæ imponere detulit,
Auſuque conatos proteruo
Scandere ſydereas ad arces:
Aſt interemptos vindice fulminis
Flammâ, ſolutis in cinerem artubus
(Eſſent vt exemplar ſuperbis)
Ludibrium iacuiſſe ventis.
Proh quanta denſis nox tenebris premit
Mortale pectus! diuitis hunc Tagi
Non explet amnis, fartus ille
Delicijs animum fatigat:
Hunc forma curis angit inanibus,
Quot pulchra fuco purpura faſcinat?
Quid? nónne poſtquam quiſque montes
Montibus intulerit, fatiſcet?
Tutum beatæ ſortis iter pede
Venaris? æui deſpice commoda
Præſentis, & clauſis fugaces
Illecebras oculis tuere.
Sopita ſomno lumina clauſerat,
Cùm vidit olim filius Iſaci
Vt ſcala ſe tollens ab imo
Aligerûm via trita plantis

Su-

Suprema cæli ſydera tangeret.
Huc nónne curru raptus ab igneo
Abiecit Helias amictum?
Pone graues animi tumultus,
Huc pura mentis lumina dirige:
Scalam recludit rebus in omnibus
Pulſis BELARMINVS tenebris,
Quæ gradibus ſuper aſtra tendit.
Dux ille per veſtigia CAROLI,
Cui vota fundit, quem decus Inſubrum
Miratur Orbis, quem Senatus
Romæ ſacrum veneratur aſtrum.

AD

AD IOANNEM CIAMPOLVM

Eius erga Virtutem ſtudium laudat.

AVreo Virtus ſolio decora
Regnat: & regnum neque Gangis vnda,
Nec maris tractus poſitis columnis,
CIAMPOLE, claudit.
Hæc inextinctis radijs parentem
Imbrium nubem, tenebraſque noctis
Negligit, miros & amoris ignes
Excitat ore.
Hac datum visâ ſemel ante pomum
Palladis formæ Paris annuiſſet,
Nec feris ſedes Priami iaceret
Diruta flammis.
„ Sat ſuo cenſu ſibi diues, extra
„ Se nihil Virtus cupit: hæc vel hoſtes
Placat iratos, ſociaſque nectit
Compede mentes.
Quem tot armatis pepuliſſe turmis
Romulum robur nequit, hæc peruſtâ
Vnius dextrâ potis eſt Etruſcum
Pellere Regem.

Quem

Quem truci pugnax acies Quiritum
Marte non fregit, potuit minacem
Huius aſpectus ſcelus abnuentis
Flectere Pyrrhum.

Hanc colit Pindi chorus, Hippocrenes
Phœbus hanc lymphis alit, vt perenne
Laureis frontem redimita ſertis
Viuat in æuum.

Mille poſt anni rapidos recurſus,
Delio quamuis iaculo peremptus,
Pegaſi ſacrâ rediuiuus vndâ
Teſtis Achilles.

Fallor? an Cirrhæ comitata cœtu
Palladis ductu tibi ſe videndam
Exhibet Virtus? vide'n' vt coruſcat
Pulchrior aſtro?

Simplici prodit placitura cultu,
Nec genas ornat minio, nec auro
Impedit crines, cupiens oliuæ
Nectere laurum.

Abſit hinc coniux Iouis, & Cythere:
Carmen exultim ſonipes tubarum
Excipit, mentem tibi ſola mulcet
Inclyta Virtus.

AD

AD
IO. BAPTISTAM
STROZZAM.

Eius laudat animum æternitatis inhiantem bonis, & humana faſtidientem.

CVris ſolutum ruris in otio
Dudum beatam degere credidi
Te STROZZA vitam, dum canentem
Tuſcia te coleret, tuúmque
Inferret aſtris nomen; & aureo
Dum te cientem pectine dædalas
Teſtudinis chordas, ſilenti
Obſtupuit pater Arnus vndâ.
At nunc videris iure beatior,
Qui pura ſolùm gaudia Cælitum
Reris. Quid in terris rotamus
Siſyphio lapidem labore?
,, Nil vſque gratum, nec ſatias faui
,, Dulcem liquorem deficit: abditam
,, In rebus humanis vel ipſa
,, Miſcet amaritiem voluptas.

In-

Inuecta curru candida ſi præit
Aurora, ſolis ſubſequitur iubar.
Nox atra: naſcentem tuere,
Quæ vario micat ore, lunam:
Pars vna lumen fundit, & altera
Vmbrata mœret; nec vaga terminos
Vmbræ coarctat lux, coruſcum
Exerat, aut retrahat nitorem.
,, Fruſtrà quietem quærimus anxij,
,, Dum Terra Cæli nos tenet exules.
Quid cœna regali paratu
Prodiga, Sidoniuſque murex,
Quid ſtructa prodeſt marmore Regia,
Seu quidquid auri congerit India?
,, Quod nuper aſciuit cupitum,
,, Mox animus fugiet peroſus.
Quem ſæpè victis hoſtibus inclyto
Romam triumpho viderat inuehi,
Oſtroque præfulgentem & auro,
Dalmaticis Dioclen in hortis;
Faſtidientem mœnia Romuli
Vidit iuuentus Martia Thybridis,
Mirata priuatum ſuperbos
Imperij poſuiſſe faſces.

AD

AD
GABRIELEM CHIABRERAM

Carmina Virtuti parere immortalitatem.

Non cuſpis enſis, ſceptraque regia,
Non fulgor auri, non gena floribus
Decora primæuis, nec aër
Tuſculus, aut Anienis ora,
Lectóve præſtans rore Calabriæ
Dum vernat arbos, non aqua Cluſij,
Quæ manat Hetruſco ſalubris
Fonte, diem volucrem morantur.
Lethalis omnes impetit, omnibus
Immitis æquè, forſice quæ genus
Mortale funeſtans adurget
Atropos, horribilique vultu.
Quæ penna monſtrum Dædala fugerit?
Vel certa ferro dextra ceciderit
Cruore ceruicem fluentem?
Quæve trucem iaculantis arcu
Pythona Phœbi tela peremerint?
Tu laudis œſtro percita, vt alipes
Perſes per auras incruentâ
Cæde potes iugulare, Virtus.

Non

Non hinc, vt olim ſanguine Pegaſus
Cretus Meduſæ, Gloria naſcitur
Innixa pennis, quæ volatum
Pandit ab Heſperijs ad Indos.
Hæc vna vates excitat inclytos:
Hæc vna fontem, qui iuga dicitur
Formoſa Parnaſſi rigare, &
Fundere nectareos liquores,
Non vnguis ictu Pegaſus elicit.
CHIABRERA teſtis tu mihi: Delio
Nam melle paſcit, recreatque
Ingenij tua vena mentes;
Seu fabuloſi moribus inſeris
Inuenta Pindi, ſeu calamis canis,
Victricis aut plectro labores
Auſoniæ celebras, Ducéſque.
Per te nec Aſcræ collibus inuidet
Flores, nec Ætnæ roſcida paſcua
Arnus, nec Iſmeni canorum
In vitreo cupit amne cycnum.
Per te furentem comprimit Africum,
Iraſque Nerei pectine barbitos
Pulſata compeſcit, coméſque
Doridis & Thetidis marinæ.

Pim-

Pimplæa Dircen Muſa Liguſticis
Mutauit vndis, & choreas agit,
Dum curuus in ſalſis canenti
Sternit aquis tibi terga Delphin.

AD FLAMINIVM FIGLIVCCIVM RESPONSIO

Ad laudes ſibi carmine attributas.

VT blanda flores floribus implicat,
Laudumque pulchras Gratia carminis
Nectit coronas, quæ perenni
Fronde virent, capiuntque mentes!
Hæc vera fictis miſcet, & vtraque
Perſuadet æquè: credere Dædali
Iubet volatum, dum per vndas
Carbaſeis veheretur alis:
Sic fluctuantis per maris æquora
Vectus triremi Bellerophon Equi
Signo decorâ, per ſupremas
Creditus eſt equitaſſe nubes.

Suadela Thebas condit, & ædibus
Viros vagantes aggregat; attamen
Eſt dictus Amphion eburnæ
Saxa lyræ ſonitu mouere, &
Quocumque vellet ducere: Pindarum,
Phœbi canorâ dum fide perſonat,
Multaque dum ſublimis aurâ
Fertur olor, coluere Thebæ.
Tellus paluſtrem me tenet anſerem:
Quid me volantem concinit aſſeclam,
Pindique diffuſa colorat
Laude meum tua Muſa carmen?
Mutæ coruſcans luce Poëſeos
Viuis Apelles dicitur æmulos
Pinxiſſe vultus: dum loquaces
Pimpla ſuos tibi dat colores,
Formoſiorem pingis imaginem
FIGLIVCCE viui corporis inſito
Decore, celatiſque mendis.
Non ideò minùs niteſcit
Illuſtris almo lumine gloriæ
Ars mira; ſeris quin mea poſteris
Tuos loquetur picta longè
Pulchrior effigies honores.

AD
AVRELIVM VRSVM.

ALEXANDROS FARNESIOS,

Alterum Belli, alterum Pacis artibus inclytum, celebrandos proponit.

IAm ſat decoris marmore fontibus,
Cultis & agris, iam ſatis ædibus
Mirè coloratis, & hortis
VRSE datum, ſtatuiſque priſcis.
Te vecta bigis Fama fugacibus,
Pallas ſonanti te ciet ægide,
Ad arma te Mauors, ad arma
Mæoniæ reuocant Camenæ.
Cur non ſorores carmina muſicæ
Dicant perenni conſona gloriæ?
Quam Dux ALEXANDER, Quiritum
Fulgida lux, columenque Parmæ,
Rebelle ferri cuſpide Belgium
Subdens, triumphis adijcit Italis;
Nil arduum vitans, vt aris
Reſtituat veteres honores.

Non

Non terret illum, quæ volat horridis
Hinc inde pennis plurima cædium
Globis in ignitis imago,
Seu rapidis ſaliens ab vndis.
Non acer illi Gallus equeſtribus
Turmis, cohortes non Batauæ truci
Mixtæ Britannorum phalangi,
Non validis inimicus agger
Munitus armis, non ratibus mare
Vires adaugens vndique prælium
Miſcentium atrox pertinaci
Robore, præripuere palmam.
Quàm ſæpè duro corpora deferens
Perempta ferro Scaldis inhorruit!
Quàm ſæpè Belgarum cruore
Terrifici maduêre campi!
Quis cæſa narret millia militum,
Captas & arces? non ego deteram
Exilis incompto paratu
Ingenij, gracilique auenâ
Laudes, ſonoræ voce cani tubæ
Dignas. peritus pectine tu lyram
Pulſare phœbeam, Patremque
Dicere FARNESIVM Senatus

Spem Vaticani ſuetus, in vltimas
Telluris oras, & pelagi plagas,
Defer per auras vectus alis
Pegaſeis vtriuſque nomen:
Florente in vno pace, & in altero
Ardente bello, noſtra nepotibus
Proponit ætas, quod capeſſant
Eximium ſpecimen regendi.

ADVLATIO PERNICIOSA.

CVm Luna Cælo fulget, & auream
Pompam ſereno pandit in ambitu
Ignes coruſcantes, voluptas
Mira trahit, retinetque viſus.
Hic emicantem ſuſpicit Heſperum,
Dirumque Martis ſydus, & orbitam
Lactis coloratam nitore;
Ille tuam Cynoſura lucem.
Seu Scorpij cor, ſiue Canis facem
Miratur alter, vel Iouis aſſeclas,
Patriſve Saturni, repertos
Docte tuo Galilæe vitro.

At

At prima ſolis cùm reſerat diem
Lux orta, puro Gangis ab æquore
Se ſola diffundit, micanſque
Intuitus radijs moratur.
Non vna vitæ ſic ratio genus
Mortale ducens pellicit: horrida
Hic bella per flammas & enſes
Lætus init, meditans triumphos.
Eſt, pacis ambit qui bonus artibus
Ad clara rerum munia prouehi.
Illum Perūānas ad oras
Egit amor maleſuadus auri.
Hunc, ſumptuoſus dum Siculæ iuuat
Menſæ paratus, ſpes alit aleæ
Mendacis, ac fundis auitis
Exuit, & laribus paternis.
Nil eſſe Regum ſorte beatius,
Mens & cor æquè concipit omnium,
Quos larua rerum, quos inani
Blanda rapit ſpecie cupido.
Non ſemper extrà quod radiat iubar,
Splendeſcit intrà: reſpicimus nigras
In ſole (quis credat?) reteƈtas
Arte tuâ Galilæe labes.

Sceptri coruſcat gloria Regij
Ornata gemmis; turba ſatellitum
Hinc inde præcedit, colentes
Officijs comites ſequuntur.
Luxu renidet ſplendida, perſonat
Cantu, ſuperbit delicijs domus:
Sunt arma, ſunt arces, & aurum:
Iuſſa libens populus capeſſit.
At ſi recludas intima, videris
Vt ſæpè curis gaudia ſuſpicax
Mens iſta perturbet. Promethei
Haud aliter laniat cor ales.
Cui ſenſa mentis prouidus abdita
Rex credat? aut quos cauerit? omnium
Sincera, ſeu fallax, eodem
Obſequio tegitur voluntas.
,, Fugit potentum limina Veritas,
,, Quamquam ſalutis nuntia. Nauſeam
Inuiſa proritat, vel iram:
,, Sæpè magis iuuat hoſtis hoſtem.
Ictus ſagittâ Rex Macedo videt
Non eſſe prolem ſe Iouis. Irritâ
Xerxem tumentem ſpe, trecentis
Thermopylæ cohibent ſariſſis;

Docentque fractum clade, quid aulici
Sint verba plauſus. Vt nocet, vt placet
Stillans adulatrix latenti
Lingua fauos madidos veneno!
Hæc in theatri puluere barbarum
Infecit atro ſanguine Commodum,
Probriſque fœdauit Neronem, ac
Perdidit illecebris vtrumque.
Artes nocendi mille tegit dolis
Imbuta: quis tam lynceus aſpicit
Quod vitet? Intentus canentis
Mercurij numeris, ſopore
Centena claudens lumina, ſenſibus
Abreptus, aures dum vacuas melos
Demulcet. exemplum peremptus
Exitij graue præbet Argus.

PAVCI PIETATIS VERI CVLTORES.

QVam paucos probitas,& ſtudiũ recti habet aſſeclas?
Sincero Pietas non colitur pectore, pleraque
Apparere ſacro pars hominum dedita cultui
Virtutem ſimulans ſtudet, vt nequitiam tegat:
Nil vltra ſatagit, ſæpe dolis omne mouet nefas
Quærens fingere quicquid populo imponere credulo
Eſt aptum. Caueas qui placidos ſe magis exhibent
Ducentes fore ſat flagitij dedecus abdere:
Fallunt illecebris, fronte, oculis pollicitam fidem.
Non oris ſpecies intuitum deiciens humi,
Et quæ ſe reprimens compoſitis vox loquitur modis,
Sed verax animus, quem decorat moribus integris
Incorrupta fides, & maculæ neſcia Caritas,
Almæ dat Pietatis ſpecimen laudibus inclytum,
Quas non imminuit liuor edax, obterit aut dies.
„Ne fallare, Pios crede, operis quos probat exitus.

IN

IN TORPOREM.

LActe manantes fluuios canoro
Euehit plauſu citharæ, beata
Aurei gaudens celebrare ſæcli
Munera Pindus.
Tritico glandem ſiliquaſque præfert;
Melleo quercus grauidas liquore,
Sponte naſcentes ſegetes ab aruis
Carmine iactat.
Fictio fulgens minio faceſſat:
Hæc rudes mentes, animoſque molles
Fabulæ dictis trahit, otiúmque
Laudibus effert.
Vera, quæ proſint canimus: fauorum
Artifex cellas Apis elaborat:
Sedulum tellus ſata per laborem
Fundit ariſtas.
Herbidis paſtor pecudes in oris
Curat; hinc potæ redeunt ab amne;
Et ferunt mulctris grauiora puro
Vbera lacte.

,, Germinat tellus inarata vepres:
,, Qui caret motu, vitiatur aër;
,, Mens nocet torpens, velut vnda tetro
,, Putrida cœno.

Cui labor frontem decorauit auro,
Teſtis eſt Dauid, ſolitus leonem
Dexterâ, & duræ ſilicis gigantem
Sternere iactu.

Mox enim ſegnem requiem ſecutus,
Ius maritalis violans cubilis,
Vt notam probri tegat, innocenti
Sanguine fœdat.

,, Inclytum Virtus opus eſt Laboris.
Huius impulſu petit aſtra. Mores
Deſides vita, fuge delicatæ
Otia vitæ.

Crapulæ, & pigri ſoboles Soporis,
Quem ſinu Luxus fouet, & Voluptas
Educat firmans; comes it Quieti
Torpor inerti.

Atterens vires animi, decorem
Gloriæ temnit; ſtudium peroſus,
Quo parat laudum celebres triumphos
Viuida Virtus.

La-

Lætus indulgens genio iocíſque,
Perſtat aduerſus vigilem Laborem;
Quotque Virtutis ſolium tuentur,
Perdere tentat.
Quo iacet Torpor magis otioſus
Ingerens prauis alimenta curis,
Pugnat infeſtâ ſcelerum phalange
Acrior hoſtis.

PRO ADVERSITATIBVS ARCENDIS HYMNVS AD DEVM.

VRbes dira per Italas
Excurrens miſeris modis
Vexauit populos fames.
Squalent ah ſteriles agri
Raptis morte Colonis!
Non vnum exitij genus:
Quot Mars efferus abſtulit?
Quis non flens memoret feras
Cædes, aruáque lugubri
Paſſim infecta cruore?

Heu vis peſtiferæ luis
Quot ſtrages dedit? horreo
Mœrens dum recolo; quati
Mentem, membráque ſentio
Conſternata pauore.
In luctu gemit Auſonum
Pars omnis propè; nec datum
Pœnarum ſatis: ignibus
Flagrans ecce Veſuuius
Campos vndique vaſtat.
Denſis æthereas plagas
Fumi nubibus occupat:
Bombos more tonitrui
Edens, Parthenopes domos,
Et latè loca quaſſat.
Funeſtos cineres vomit,
Flammas inuehit igneo
Mergens oppida vortice:
Hoc rurſus furit, & Maris
Pugnam fluctibus infert.
Spirans longiùs Africus,
Sæuo flamine noxios
Importat cineris globos:
Monſtro percitus Appulus
Letho proximus horret.

Horret Dalmata ſuſpicans
Extremam exitij diem
Inſtare. His Latium ſolum
Subducis vicibus Deus,
  Et parcis bonus Vrbi.
Qui reddam tibi debitas
Grates Rex Superûm iubar?
Te iugi facilem prece,
Te votis adeo: noua
  Nos diſcrimina terrent.
Armis hoſticus impetus
Oras Vindelicas premit,
Complens omnia cædibus,
Vicinìſque minas parat,
  Vincla, incendia, clades.
Tu Virgo meritam Dei
Iram comprime: conſcios
Vrget nos ſcelerum cohors:
Hæc nobis magis, hoſtium
  Quàm ſint arma, timenda eſt.
Rerum Conditor omnium,
Rex æterne ter optime,
Qui terram regis ac mare, &
Cæli ſydera temperas,
  Noſtras excipe voces.

Obliuiſcere criminum,
Clemens parce precantibus,
Da natis veniam Pater,
Tantis pone modum malis,
Noſtris annue votis.
Dele vindice dexterâ
Hoſtiles acies, agit
Quas in nos furor impius.
Audi, te pueri vocant,
Intactæque puellæ.
Nobis dexter ades. piæ
Te flectant lachrymæ: tuâ
Fidentes ope, bellicas
Vires temnimus Hæreſis,
Nulla aduerſa timemus.

ADHORTATIO AD BELLVM SACRVM.

VIdimus Italiæ campos feralibus armis
Vaſtari, & ſæua cæde madere ſolum.
Cladibus oppreſſas vrbes, populoſque perire
Eſurie extinctos, peſtiferaque lue:

Abdu-

Abductis regio bobus viduata colonis
  Squalebat denſis obſita penè rubis:
Dum rotat ambabus manibus mors horrida falcem,
  Aggerat & paſſim funera funeribus;
Nullus erat ſiccis oculis, plorabat ademptos
  Quiſque ſuos, ſociam vir, mulierque virum;
Natorum pia turba patres, prolemque parentes,
  Mœrebat tellus tecta cadaueribus.
Armorum vt ſtrepitus noſtris procul eſſet ab oris
  Fundebant omnes vota, preceſque Deo.
Poſcebant culpis veniam, pacemque rogabant
  Poſſe rati reliquis ſic ſupereſſe malis.
Audijt Omnipotens gemitus, voceſque precantum,
  Peſtis abit, frugum copia, Paxque redit.
Attamen Arctois prorumpens nuper ab oris
  Danubij vaſtat Martius arua furor:
Vindelicas populatur opes, euerſaque delet
  Iniectis facibus templa, ſacraſque domos.
Iamque minax Italas prædari cogitat vrbes,
  Sed ſcelus auertit prouida cura Dei.
Dum paribus pugnant animis vtrinque phalanges,
  Et vario cæſus vulnere miles obit,
Gotticus ecce cadit duro rex ſaucius ictu,
  Sic Erebi limen trans ſtyga vectus adit.

Inte-

Interea ſparſæ redeunt ad ſigna cohortes
Cæſaris, & rurſus bella mouere parant.
Denique poſt varios caſus Rex inclytus heros
Fernandi ſoboles accit ad arma Duces.
Inſonat extemplo lituus, clangorque tubarum,
Inque feros hoſtes agmina denſa ruunt.
Occurſant equitum turmæ, pediteſque fariſſas
Obtendunt, ſurgit mortis vbique metus.
Fit pugnæ facies atrox, ferroque viciſſim
Se perimunt, fuſo terra cruore natat.
Hoſtiles fugiunt acies, victorque triumphat
Catholicus miles, captaque ſigna refert.
Vicit io Cæſar, fauſtis & gaudia cœptis
Spes augens Pacis publica vota fouet.
Optatos tamen euentus Diſcordia turbat,
Iamque piæ mentes damna futura timent:
Quæ rapiunt animos cupido molimina motu
Quos decorat Chriſti nomen, & vna fides?
Nulla queunt veſtros diſcrimina lædere fines,
Si vos vnanimi fœdere iungat amor.
Coniugij vinctos nexu vos publica flectant
Commoda: Quò tandem vos grauis ira trahet?
Percipit hæc prono ſenſu, gaudetque Tyrannus
Tracius, & noſtris incubat vſque malis,

Igni-

Igniuomas aptat puppes, meditatur & arma
Chriſtiadum toties pernicioſa plagis.
Nunc etiam Solymis arcet, ſacroque ſepulchro,
Qui vera Chriſtum relligione colunt.
Nec repetunt ſegnes armis venerabile templum,
Quin ſe diſſidijs, & ſua regna terunt.
Prouocet Ambraciæ memores nos gloria palmæ,
Sentiat & noſtras Biſtonis ora manus.
Nos armet pietatis amor, roburque miniſtret,
Vt meritas pœnas gens inimica luat.
Fac precor ò Deus, vt coëant in fœdera Reges,
Fidenteſque tua nos tuearis ope:
Hæreſis infeſtas frangat tua dextera vires,
Diſſipet & Turcas, Odriſiaſque rates.
Tu Deus Omnipotens iuſti ſis ſanguinis vltor,
Perde truces hoſtes, qui fera bella volunt.

LAVS DEO.

Digitized by Google

Digitized by Google